

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง กระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที
คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติและ
กรณีศึกษาของฟิลิปปินส์

จัดทำโดย นายวรวุฒิ สมุทรกลิน
รหัส 14024

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 14 ปี 2565
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง กระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวทีคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน
แห่งสหประชาชาติและกรณีศึกษาของฟิลิปปินส์

จัดทำโดย นายวรุฒิ สมุทรกลิน
รหัส 14024

หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 14 ปี 2565
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต กิตติพงษ์ ณ ระนอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(ศาสตราจารย์ ดร. พลภัทร บุราคม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน หรือ Human Rights Council (HRC) เป็นองค์กรระหว่างรัฐ (inter-governmental body) ภายใต้สหประชาชาติ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งตอบสนองต่อสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้ข้อเสนอแนะต่อปัญหาดังกล่าว จัดตั้งขึ้นที่นครเจนีวา ใน ค.ศ. 2006 แทนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ หรือ UN Commission on Human Rights (UNCHR) ที่จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1946 โดยมีกลไกสำคัญกลไกหนึ่งซึ่งส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ข้อมติเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ทั้งที่เกี่ยวข้องประเด็น (thematic resolutions) และเกี่ยวกับประเทศที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะ (country-specific resolutions)

ข้อมติรายประเทศในเวที HRC ถือเป็นเครื่องมือสำคัญเครื่องมือหนึ่งที่ประเทศตะวันตกใช้กดดัน หรือเรียกร้องให้ประเทศกำลังพัฒนา ปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศของตน โดยที่การจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ถือเป็น การส่งสัญญาณอย่างหนึ่งว่าประเทศใดประเทศหนึ่งกำลังมีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง และอาจกระทบต่อภาพลักษณ์และบทบาทของประเทศนั้น ๆ ในด้านการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศ ใน HRC โดยเฉพาะข้อมติของประเทศที่มีความคล้ายคลึงกับไทย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับแล้ว อาจไม่ได้มีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงที่สุด จึงมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการวางแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูตพหุภาคีในบริบทที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของไทยในอนาคต

รายงานการศึกษานี้มีพื้นฐานของแนวคิดทฤษฎีกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process Theory) และทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) เป็นกรอบในการศึกษาและวิเคราะห์การจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศ และบทบาทของผู้เล่นหรือตัวแสดงที่เกี่ยวข้องที่พิจารณาเหตุและผลตามปัจจัยและบริบทที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเลือกผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่เสนอข้อมติ ประเทศที่ตกเป็นเป้าของข้อมติ ประเทศสมาชิก HRC ที่ต้องพิจารณาและรับรองหรือไม่รับรองข้อมติ และผู้เล่นอื่น ๆ รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ

รายงานฉบับนี้ไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ณ เวลาที่มีการจัดทำข้อมติ ซึ่งอาจมีความแตกต่างในรายละเอียดและบริบทในแต่ละข้อมติ ไม่ว่าจะเป็นบริบทภูมิรัฐศาสตร์ (geo-politics) หรือภูมิรัฐศาสตร์ (geo-economics) รวมไปถึงอิทธิพลของผู้เล่นบางกลุ่ม อาทิ รัฐบาลอำนาจบางรัฐ เพียงแต่ปัจจัยดังกล่าวนี้มีความหลากหลาย อีกทั้งจำเพาะเจาะจงในแต่ละ

สถานการณ์ อย่างไรก็ตาม การศึกษาการคิดวิเคราะห์และดำเนินการตามกระบวนการ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายของตัวแสดงหรือผู้เล่นที่เกี่ยวข้อง จะช่วย ‘มองผ่านเลนส์’ ไปที่ปัจจัยและบริบทหลักอื่น ๆ ที่อาจเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ในการจัดทำข้อมติ ซึ่งทำให้สิ่งที่รายงานฉบับนี้ต้องการศึกษามีความรอบด้านและครอบคลุมมากขึ้น

สำหรับข้อมติรายประเทศในเวที HRC ของประเทศที่มีความคล้ายคลึงกับไทย ผู้เขียนเลือกข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ ซึ่งมีการจัดทำใน HRC เมื่อ ค.ศ. 2019 และ 2020 มาเป็นกรณีศึกษา โดยเห็นว่า ฟิลิปปินส์กับไทยมีความคล้ายคลึงกันใน 2 ประเด็นหลัก คือ เป็นประเทศที่ไม่ได้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นประเทศที่ไม่มีอิทธิพลสูงทางการเมืองหรือเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทำให้อำนาจต่อรองมีน้อยกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศ อาทิ จีน ชาติอาระเบีย หรืออียิปต์

ผลของรายงานการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ในฐานะที่ไทยเป็นประเทศที่มีประวัติเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในระดับปานกลาง จึงอาจเป็นที่เข้าใจว่า ความเสี่ยงที่จะถูกเพ่งเล็งจากประชาคมระหว่างประเทศมีไม่สูงมากนัก อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง ความรุนแรงของสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไม่ได้เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่กำหนดว่า จะมีการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC หรือไม่ จากกรณีศึกษาของฟิลิปปินส์ สาเหตุสำคัญที่ฟิลิปปินส์ถูกเลือก ได้แก่ (1) กรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ค่อนข้างเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากนานาประเทศ เนื่องจากความแข็งกร้าวที่ค่อนข้างรุนแรงและโดดเด่นของผู้นำฟิลิปปินส์ในขณะนั้น ซึ่งก่อให้เกิดกระแสตีกลับจากประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะองค์กรภาคประชาสังคมที่มีอิทธิพลในเวที HRC และเกิดการรณรงค์และเก็บข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนของรัฐบาลของประธานาธิบดีโรดริโก ดูแตร์เต (President Rodrigo Duterte) อย่างจริงจัง อันเป็นพื้นฐานนำไปสู่การทำความเข้าใจกับไอซ์แลนด์ที่เป็นประเทศเสนอข้อมติของฟิลิปปินส์ และ (2) ฟิลิปปินส์ไม่ได้เป็นประเทศที่มีอำนาจหรืออิทธิพลในเวทีระหว่างประเทศสูงพอที่จะมีพันธมิตรที่พร้อมจะปกป้องอย่างโจ่งแจ้ง ท้ายที่สุด ที่ประชุม HRC จึงได้ลงคะแนนรับรองข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ ใน ค.ศ. 2019 แม้ว่า ต่อมาใน ค.ศ. 2020 ไอซ์แลนด์กับฟิลิปปินส์จะได้ร่วมมือกันจัดทำข้อมติอีกครั้ง โดยเน้นไปที่ความร่วมมือด้านเทคนิค และการให้ความช่วยเหลือในการส่งเสริมศักยภาพในการแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศ

ดังนั้น บทเรียนและข้อเสนอแนะสำหรับไทย หากประสงค์จะมีบทบาทที่สร้างสรรค์ในเวทีสิทธิมนุษยชน รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเป้าของการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ซึ่งผู้เขียนสกัดได้จากรายงานการศึกษานี้ ก็คือ การเน้นแนวทางบูรณาการกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและในระดับที่หลากหลาย (multi-stakeholder and multi-level engagement approach) ที่นอกจากจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเด็นสิทธิมนุษยชนในมิติที่ล่อแหลมต่อการตกเป็นเป้าของประชาคม

ระหว่างประเทศให้ดีขึ้นแล้ว ยังควรต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเทศตะวันตก ที่มีอิทธิพลในการผลักดันวาระต่าง ๆ ในเวที HRC รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ และหน่วยงานสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานฉบับนี้เป็นสิ่งที่เตือนใจผู้เขียนอีกครั้งว่า การเขียนบทความวิชาการต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนมากมายเพียงใด ที่จะผลักดันให้ผู้เขียนสามารถทำงานจนจบได้ และปัจจัยสำคัญที่สุดคือบุคคลต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนทั้งกำลังใจ กำลังความคิด และกำลังเสริมหนุนาชนิด

ก่อนอื่น ผู้เขียนขอขอบคุณคณะบุคคลจากคณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา ที่เป็นจุดเริ่มต้นของหัวข้อที่ผู้เขียนจัดทำรายงานขึ้น โดยเฉพาะเอกอัครราชทูต สุพัทธา ศรีไมตรีพิทักษ์ ผู้ลงนามอนุมัติให้เรียน รวมทั้งเห็นชอบกับหัวข้อการจัดทำรายงาน อัครราชทูต ร่องวุฒิ วีรบุตร และฝ่ายสิทธิมนุษยชนของคณะผู้แทนถาวรฯ ได้แก่ คุณชมพูนุท ผาสุพันธ์ และคุณวรวิทย์ ภัทรนิตย์ ที่ให้คำปรึกษาและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งคุณฐิติรัฐ ว่องแก้ว และคุณวารุณี โพธิ์ชัย ที่ช่วยสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นสำหรับงานเขียนฉบับนี้ รวมไปถึงข้าราชการคณะผู้แทนถาวรฯ ท่านอื่นทุกท่าน

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณกลุ่มงานความร่วมมือลุ่มน้ำโขงที่เสียสละให้ผู้เขียนได้มาอบรมและเขียนรายงานฉบับนี้ โดยเฉพาะเอกอัครราชทูต อรุณรุ่ง โพธิ์ทอง ฮัมฟรีย์ส และหัวหน้า แจ็ก แสงชัย รวมทั้งข้าราชการท่านอื่นในกลุ่มงานฯ ที่ช่วยเสริมทัพการทำงานในช่วงที่ผู้เขียนไม่มีสมาธิกับการทำงานของกลุ่มงานฯ

ในส่วนของงานสารัตถะ ผู้เขียนขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสามท่าน ได้แก่ เอกอัครราชทูต กิตติพงษ์ ณ ระนอง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลักของผู้เขียน และอีกสองท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร. พลภัทร บุราคม และรองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งพงษ์ ชัยนาม ที่ให้คำแนะนำและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะมุมมองที่ต่างมุมมองออกไปให้ผู้เขียนได้ใช้ความคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและรอบด้านมากขึ้น และผู้เขียนขอขอบคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ วิฑิต มันทาภรณ์ ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการเขียนรายงานจากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญเวทีคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนมาอย่างยาวนาน

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ในกระทรวงฯ หลากหลายท่าน ที่เป็นมิตรในการช่วยคิด ช่วยถกเถียง ช่วยป้อนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเขียนรายงานฉบับนี้ โดยขอกล่าวถึงเป็นการเฉพาะเพียงบางท่านเนื่องจากข้อจำกัดของจำนวนหน้าหนังสือ ได้แก่ อัครราชทูต จิรัศยา พิรานนท์ ผอ. สุวิทย์ มังคละ ผอ. พรพรรณ จันทร์กระจ่าง อทป. ปรินทร์ อภิภูณานันท์ ผอ. อำนาจ พละพลีวัลย์ และคุณฉลองขวัญ ถาวรายุศม์ อีกทั้งผู้เขียนขอขอบคุณสถาบันการต่างประเทศ เทเวศรวงศ์โรปการ โดยเฉพาะคุณกุลวดี ไฉยวน เจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ ที่ช่วยประสานงานในการจัดทำรายงานฉบับนี้

ท้ายที่สุด ผู้เขียนคงไม่สามารถเขียนรายงานฯ ได้อย่างราบรื่น หากปราศจากคุณแม่ คุณพ่อ และครอบครัวที่คอยดูแลและสนับสนุนทั้งกายและใจ ขอความปรารถนาดีที่ทุกท่านมีให้กับผู้เขียน จงสะท้อนกลับไปยังทุกท่านทั้งที่ได้เอ่ยนามและไม่ได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ จงมีแต่ความสุข ความเจริญ ยิ่งขึ้นไป

วรวิมล สมุทรกลิน

กันยายน 2565

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการศึกษา	3
1.3 สมมติฐานการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	3
1.5 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.6 ประโยชน์ของการศึกษา	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดทฤษฎี	5
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
2.3 สรุปกรอบแนวคิด	14
บทที่ 3 ผลการศึกษา	17
3.1 ข้อมูลรายประเทศใน HRC	17
3.2 การจัดทำข้อมูลรายประเทศใน HRC	23
3.3 กรณีศึกษา: ข้อมูลรายประเทศว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์	32
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	43
4.1 สรุปผลการศึกษา	43
4.2 ข้อเสนอแนะและบทเรียนสำหรับไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลรายประเทศและการมีบทบาทในเวทีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	46

	ญ
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	56
ก. ข้อมูลรายประเทศภายใต้ระเบียบวาระต่าง ๆ ของ HRC	57
ข. ดัชนีเสรีภาพของมนุษย์ (Human Freedom Index) ข้อมูล ค.ศ. 2019	77
ค. ข้อมูลรายประเทศในเวที HRC เรื่องฟิลิปปินส์ ประจำปี ค.ศ. 2019	81
ง. ข้อมูลรายประเทศในเวที HRC เรื่องฟิลิปปินส์ ประจำปี ค.ศ. 2020	83
ประวัติผู้เขียน	85

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ระเบียบวาระของการประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council Agenda)	18
ตารางที่ 2	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	50

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1	มูลเหตุจูงใจและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแสดง/ผู้เล่นที่เกี่ยวข้องกับ การจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC	27
แผนภูมิที่ 2	กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC	32
แผนภูมิที่ 3	กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ของฟิลิปปินส์	41

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council: HRC) จัดตั้งขึ้นใน ค.ศ. 2006 ที่นครเจนีวา เป็นเวทีพหุภาคีสำคัญเวทีหนึ่งของสหประชาชาติ ที่รับผิดชอบการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนทั่วโลก รวมทั้งตอบสนองต่อสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว¹ HRC ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทดแทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on Human Rights: UNCHR) ที่มีมาตั้งแต่ ค.ศ. 1946 แต่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่า ไม่มีประสิทธิภาพ ถูกทำให้เป็นประเด็นการเมือง (politicization) และไม่สามารถตอบสนองต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนได้อย่างทันที่ สมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly: UNGA) จึงได้มีข้อมติที่ 60/251 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 2006 จัดตั้ง HRC เป็นองค์กรภายใต้ (subsidiary body) UNGA โดยประเทศสมาชิกสหประชาชาติลงคะแนนเสียงสนับสนุน 170 เสียง มีเพียง 4 ประเทศที่คัดค้าน ได้แก่ อิสราเอล สหรัฐอเมริกา ปาเลา และหมู่เกาะมาร์แชล และ 3 ประเทศที่งดออกเสียง ได้แก่ เบลารุส อิหร่าน และเวเนซุเอลา

กลไกหรือเครื่องมือสำคัญหนึ่งที่ HRC ใช้สำหรับจัดการกับสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมติรายประเทศ (country-specific resolutions)²

---

¹ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง HRC ระบุไว้ในเว็บไซต์ทางการของ HRC ที่ <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/about-council>

² ข้อมติด้านสิทธิมนุษยชนนับเป็นผลลัพธ์หลักของการประชุม HRC ที่กำหนดไว้ให้มีการประชุมสมัยสามัญ ปีละ 3 ครั้ง ในเดือนมีนาคม, เดือนมิถุนายน และเดือนกันยายน โดยข้อมติเหล่านี้ แบ่งเป็น 2 ลักษณะหลัก คือ (1) ข้อมติรายประเด็น (thematic resolutions) อาทิ ข้อมติเกี่ยวกับสิทธิสตรี สิทธิเด็ก หรือสิทธิในการเข้าถึงน้ำที่ปลอดภัย และ (2) ข้อมติรายประเทศ (country-specific resolutions) อาทิ ข้อมติเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเมียนมา หรือเกาหลีเหนือ สามารถสืบค้นข้อมติของการประชุม HRC วาระปกติ ทั้งหมดได้จากเว็บไซต์ <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/regular-sessions> นอกจากนี้ ข้อมติอาจได้รับการเสนอและรับรองภายใต้การประชุม HRC สมัยพิเศษ ที่ตอบสนองต่อวาระเร่งด่วนทั้งในมิติรายประเด็นและรายประเทศอีกด้วย

ที่ประเทศหรือกลุ่มประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว จัดทำขึ้นเพื่อเรียกร้องหรือกดดัน ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา ที่ถูกมองว่า มีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่าง ร้ายแรง ให้จัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ในประเทศของตน ทั้งนี้ ส่วนใหญ่มักเป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชนในมิติด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยสหประชาชาติ รวมทั้งนานาประเทศ จะให้ความช่วยเหลือ ผ่านกลไกหรือมาตรการที่ข้อมติมอบหมายหรือระบุให้จัดตั้งขึ้น อาทิ การเข้าไป ตรวจสอบของคณะผู้เชี่ยวชาญ การรายงานจากข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (High Commissioner for Human Rights) หรือการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค (technical assistance) อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยกำลังพัฒนาส่วนใหญ่มองว่า ข้อมติรายชื่อประเทศใน HRC เป็น การ ‘ชี้ชื้อและ ประณาม’ (name and shame) เป็นแนวทางที่ไม่สร้างสรรค์ เป็นเรื่องการเมือง และเป็นทางออกที่ ไม่ยั่งยืน

สำหรับไทย ที่ผ่านมา การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีพัฒนาการที่ดีในระดับหนึ่ง และได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม รวมทั้งสิทธิของกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ อาทิ เด็ก สตรี ผู้พิการ หรือแม้แต่กลุ่มผู้โยกย้ายถิ่นฐาน อย่างไรก็ตาม ไทยยังคงมีความท้าทายในมิติสิทธิพลเมืองและการเมือง ที่ถูกประชาคมระหว่างประเทศ และองค์การสหประชาชาติวิพากษ์วิจารณ์เป็นระยะ แม้เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์การละเมิด สิทธิมนุษยชนในหลายประเทศ ไทยอาจยังไม่ได้ถือว่า มีสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่รุนแรง และยังไม่ได้ถูกโจมตีอย่างรุนแรงจากนานาประเทศ รวมทั้งในปัจจุบัน ยังไม่มีสัญญาณว่า จะมีการเสนอและจัดทำข้อมติรายชื่อประเทศที่เกี่ยวกับไทยใน HRC แต่ก็ไม่อาจมั่นใจได้ว่าในอนาคตจะ เกิดขึ้นหรือไม่

โดยที่การจัดทำข้อมติรายชื่อประเทศใน HRC ถือเป็น การส่งสัญญาณสำคัญอย่างหนึ่งว่า ประเทศใดประเทศหนึ่งกำลังมีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง จนทำให้ประชาคมระหว่าง ประเทศให้ความสนใจ และอาจกระทบต่อภาพลักษณ์และบทบาทของประเทศนั้น ๆ ในด้าน การส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายชื่อประเทศใน HRC โดยเฉพาะข้อมติของประเทศที่มีความคล้ายคลึง กับไทย จึงมีความสำคัญและเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขและป้องกันไม่ให้ สถานการณ์เลยเถิดจนเกิดเป็นข้อมติรายชื่อประเทศที่เกี่ยวกับไทยขึ้น นอกจากนี้ การทำความเข้าใจใน เรื่องนี้ ยังอาจเป็นบทเรียนสำหรับไทย ในการวางแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูต พหุภาคีในบริบทที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในอนาคต

1.2 คำถามการศึกษา

1.2.1 กระบวนการ ขั้นตอน และบริบทในการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC เป็นอย่างไร

1.2.2 มีข้อมติรายประเทศของประเทศใด ที่มีความคล้ายคลึงกับไทย และกระบวนการ ขั้นตอน และบริบทของการจัดทำข้อมติดังกล่าวเป็นเช่นใด

1.2.3 บทเรียนและข้อเสนอแนะสำหรับไทยที่เกิดจากการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน และบริบทของการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC มีอะไรบ้าง

1.3 สมมติฐานการศึกษา

การจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC แต่ละข้อมติ มีปัจจัยหรือบริบทที่เป็นตัวกำหนด การริเริ่มจัดทำข้อมติที่แตกต่างกัน อาทิ ความรุนแรงของการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศนั้น ๆ (merit) กระแสอุดมการณ์ (ideology) บริบทภูมิรัฐศาสตร์ (geo-politics) หรือภูมิเศรษฐศาสตร์ (geo-economics) รวมทั้งในบางกรณี สถานการณ์ระหว่างประเทศหรือภายในประเทศ อีกทั้งการลှอบปี จากภาคส่วนที่สำคัญ อาทิ เครือข่ายภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ ที่มีอิทธิพลเฉพาะในช่วงเวลา หรือในประเด็นนั้น ๆ ในขณะที่กระบวนการ และขั้นตอนในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC มีความสำคัญในการเป็นกรอบสำหรับการดำเนินการ และส่งผลต่อการพิจารณาว่า ข้อมติรายประเทศ ของประเทศจะออกมาเป็นแบบไหน จะได้รับการเสนอและรับรองหรือไม่ ทั้งนี้ ข้อมติรายประเทศในเวที HRC เกี่ยวกับฟิลิปปินส์ เป็นกรณีศึกษาที่น่าจะเป็นบทเรียนที่เป็นประโยชน์สำหรับไทย เนื่องจาก ฟิลิปปินส์และไทยเป็นประเทศที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะทั้งสองประเทศถูกมองว่า มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศ และอิทธิพลในทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาจะเน้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน และ แนวปฏิบัติในการเสนอ จัดทำ และพิจารณารับรองหรือไม่รับรองข้อมติรายประเทศ ในเวที HRC ตลอดจนทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนำเสนอข้อมติรายประเทศเข้าสู่ที่ประชุม HRC โดยเฉพาะข้อมติรายประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ ที่จัดทำขึ้นใน ค.ศ. 2019 และ ค.ศ. 2020 เพื่อเป็นบทเรียนสำหรับไทย

1.4.2 วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

รายงานการศึกษานี้จะศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของ

1) ข้อมูลหรือเอกสารทางการและไม่ทางการของ HRC เกี่ยวกับกระบวนการและกฎเกณฑ์ อีกทั้งประสบการณ์ของผู้เขียนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการจัดทำข้อมติ รวมถึงบทความวิชาการและบทวิเคราะห์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC รวมถึงข้อมติรายประเทศว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์

2) ข้อมูลและเอกสารของฝ่ายไทยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะรายงานของ คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา พร้อมทั้งการหารือกับผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศของ HRC รวมถึงข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์

1.5 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.5.1 ศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการ ขั้นตอน และบริบทในการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC ในภาพรวม

1.5.2 ศึกษาและวิเคราะห์เฉพาะข้อมติรายประเทศของ HRC เกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ ที่ผู้เขียนประเมินว่า เป็นกรณีที่คล้ายคลึงกับไทย

1.5.3 นำผลการศึกษากำหนดจัดทำข้อมติรายประเทศของ HRC ในข้อ 1.5.1 และ ข้อ 1.5.2 มาเป็นบทเรียนและข้อเสนอแนะสำหรับไทย

1.6 ประโยชน์ของการศึกษา

รายงานฉบับนี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC โดยเฉพาะข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นประเทศที่มีความคล้ายคลึงกับไทย รวมทั้งนำมาเป็นบทเรียนสำหรับไทยในอนาคต โดยอาจจะสามารถใช้เป็นข้อมูลและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมบทบาทและภาพลักษณ์ของประเทศในด้านการปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของกระทรวงการต่างประเทศ นำโดยกรมองค์การระหว่างประเทศ และคณะผู้แทนถาวรฯ ณ นครเจนีวา ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2 ของรายงานการศึกษาฉบับนี้ขยายผลจากสมมุติฐานที่ว่า กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ซึ่งประกอบด้วยบริบทในการริเริ่มจัดทำข้อมติฯ ขึ้นตอน กฎระเบียบ และแนวปฏิบัติ เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจถึงที่มาที่ไปของรายละเอียด รูปแบบ หรือลักษณะของข้อมติรายประเทศในเวที HRC โดยบทนี้ ผู้เขียนวางโครงสร้างการเขียนเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) อธิบายเกี่ยวกับแนวคิดการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ ผ่านกลไกหรือเครื่องมือในเวที HRC และเวทีสหประชาชาติที่ประชาคมระหว่างประเทศใช้ในการส่งเสริมและผลักดันมาตรฐานสิทธิมนุษยชน (2) ทบทวนทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการเมืองระหว่างประเทศ ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการ กฎเกณฑ์ และแนวปฏิบัติ ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ในเวทีระหว่างประเทศ โดยสำหรับรายงานฉบับนี้ ได้แก่ ข้อมติรายประเทศใน HRC (3) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่ว่าด้วยข้อมติรายประเทศใน HRC และ (4) สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษาและวิเคราะห์สำหรับบทที่ 3 เกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC

2.1 แนวคิดทฤษฎี

2.1.1 การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ

การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ ถือกำเนิดมาจากเอกสารระหว่างประเทศสำคัญที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights: UDHR) ซึ่งได้รับการรับรองโดยสมัชชาสหประชาชาติที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1948 โดยข้อมติ UNGA ที่ 217 A (III) ให้เป็นมาตรฐานทั่วไปสำหรับประชาชนและประเทศทั่วโลก โดยระบุเป็นครั้งแรกว่า สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานต้องได้รับการปกป้องอย่างเป็นสากล และเมื่อผนวกกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) และพิธีสารเลือกรับ (Optional Protocols) 2 ฉบับ ซึ่งว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมืองเป็นหลัก และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) และพิธีสารเลือกรับ ซึ่งว่าด้วยสิทธิด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

เป็นสิ่งสำคัญ รวมแล้วเรียกว่า ตราสารสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (International Bill of Human Rights)³

HRC กลายเป็นเวทีหลักของสหประชาชาติที่ใช้ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีกลไกและเครื่องมือที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั่วโลกในลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1) ข้อมติรายประเทศ (country-specific resolutions) และรายประเด็น (thematic resolutions) ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เป็นผลลัพธ์หลักของ HRC ที่จัดทำขึ้น โดยการรับรองของประเทศสมาชิก HRC⁴ ในระหว่างวาระการประชุมของ HRC ที่จัดขึ้น 3 ครั้งต่อปี หรือในช่วงการประชุมสมัยพิเศษที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในมติรายประเทศหรือรายประเด็นที่สำคัญ การรับรองข้อมติอาจเป็นการรับรองโดยฉันทามติ หรือโดยการลงคะแนนเสียง แต่ละข้อมติสามารถมีผลลัพธ์ที่สำคัญ อาทิ (ก) การเรียกร้องให้มีการสอบสวนการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง (ข) การเรียกร้องให้มีรายงานโดยหน่วยงานหรือบุคลากรของสหประชาชาติ โดยเฉพาะข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน และสำนักงานของข้าหลวงใหญ่ฯ (ค) การเรียกร้องให้มีการจัดการประชุมหารือ หรือกิจกรรมที่มีการหารือหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือข้อคิดเห็นในประเด็นสิทธิมนุษยชน และ (ง) การเรียกร้องให้มีการแต่งตั้งกลไกพิเศษเพื่อตรวจสอบ หรือศึกษาประเด็นสิทธิมนุษยชน ทั้งที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หรือแม้แต่การพัฒนามาตรฐานหรือปทัศฐาน⁵ ทั้งนี้ บทที่ 3 ของรายงานจะศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดของข้อมติรายประเทศใน HRC และกระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำข้อมติต่อไป

2) กระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน หรือ Universal Periodic Review (UPR) เป็นกลไกที่จัดตั้งขึ้นใหม่ภายใต้ HRC เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้มีการพิจารณาทบทวนประวัติการเคารพสิทธิมนุษยชนของประเทศสมาชิกสหประชาชาติทุกประเทศ ทุก ๆ 4 ปี ขับเคลื่อนด้วยความสมัครใจของรัฐที่ถูกทบทวนเอง (voluntary basis) ผู้ทำหน้าที่ทบทวน ได้แก่ รัฐอื่น ๆ ทั้งหมด มีช่องทางกรรมาธิการสหประชาชาติ ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน (peer review) กลไกดังกล่าว

³ ข้อมูลจากเว็บไซต์ <https://www.un.org/en/global-issues/human-rights#:~:text=Human%20rights%20are%20rights%20inherent,and%20education%2C%20and%20many%20more.>

⁴ HRC มีสถานะเป็นองค์กรย่อยของสมัชชาสหประชาชาติ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 47 ประเทศ มีการจัดสรรที่นั่งตามภูมิภาคและตามจำนวนประชากรของแต่ละภูมิภาค

⁵ สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลไกและการทำงานของข้อมติใน HRC ได้ที่เว็บไซต์ <https://academy.ishr.ch/learn/un-human-rights-council/what-does-the-human-rights-council-do-resolutions>

นับเป็นความสำเร็จที่สำคัญหนึ่งของ HRC ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขความล้มเหลวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน โดย UPR เชิญชวนให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติรับฟังข้อเสนอแนะหรือข้อเสนอจากประเทศสมาชิกอื่นด้วยตนเอง และประกาศว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธข้อเสนอแนะหรือข้อเสนอใดบ้าง ซึ่งในทางทฤษฎีแล้ว เมื่อประเทศที่ถูกทบทวน ยอมรับข้อเสนอแนะหรือข้อเสนอใดแล้ว ก็มีพันธะที่จะปฏิบัติตาม และเมื่อถึงเวลาที่ประเทศดังกล่าวจะถูกทบทวนในรอบถัดมาในอีก 4 ปีข้างหน้า ก็จะต้องนำเสนอข้อมูลว่าได้ดำเนินการอย่างไรไปบ้าง และรับฟังข้อเสนอแนะจากประเทศอื่น ๆ ในรอบใหม่ต่อไป

3) กลไกพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน (Special Procedures) เป็นชื่อโดยทั่วไปที่ใช้ระบุถึงกลไกต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในอดีต ซึ่ง HRC รับช่วงต่อมาจากที่รวมทั้งมีการจัดตั้งกลไกพิเศษใหม่ ๆ เพิ่มเติมต่อมาด้วย มีหน้าที่ศึกษาและติดตาม รวมทั้งเสนอการแก้ไขปัญหาสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็รายประเทศ หรือรายประเด็น การจัดตั้งและขยายอาณาเขตของกลไกพิเศษเหล่านี้ ถูกกำหนดและรับรองโดยข้อมติของ HRC ที่มีจะเสนอเป็นรายปีหรือรายสองปี ทั้งนี้ กลไกพิเศษมีหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็คณะทำงาน ที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ราย อาทิ คณะกรรมการว่าด้วยการหายสาบสูญโดยถูกบังคับหรือโดยความไม่สมัครใจ (Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances) หรืออาจเป็นในลักษณะบุคคลที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ อาทิ ผู้เสนอรายงานพิเศษ (Special Rapporteur) ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติ (Special Representative of the United Nations Secretary-General) หรือผู้เชี่ยวชาญอิสระ (Independent Expert) กลไกพิเศษมีอาณัติที่จะตรวจสอบ ติดตาม ให้คำแนะนำ หรือจัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ หรือในประเด็นต่าง ๆ ผู้ดำรงตำแหน่งในกลไกพิเศษเหล่านี้ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะส่วนตัว โดยไม่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลของตน อีกทั้งไม่ได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนจากองค์การสหประชาชาติ ยกเว้นในกรณีค่าเดินทางและค่าใช้จ่ายสำหรับการเยือนประเทศต่าง ๆ เพื่อติดตามประเด็นที่รับผิดชอบตามอาณัติ⁶

4) กระบวนการรับข้อร้องเรียน (Complaint Procedure) เป็นกลไกที่ตกทอดมาจากกระบวนการ 1503 (1503 Procedure) ซึ่งเป็นกลไกที่มีอยู่แต่เดิมของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่จัดตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1970 เป็นช่องทางให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงและเป็นระบบ สามารถยื่นข้อร้องเรียนเพื่อขอความเป็นธรรมและความช่วยเหลือได้ กระบวนการรับข้อร้องเรียนเป็นกระบวนการลับ มีอาณัติที่จะแก้ไขสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่รุนแรงและต่อเนื่อง ที่มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าเป็นจริง การรับข้อร้องเรียน

⁶ สามารถศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลไกพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน ได้ที่เว็บไซต์

เป็นหน้าที่ของคณะทำงาน 2 คณะ ได้แก่ คณะทำงานว่าด้วยข้อร้องเรียน (Working Group on Communications: WGC) และคณะทำงานว่าด้วยสถานการณ์ (Working Group on Situations: WGS) ซึ่งทั้ง 2 คณะ ประกอบด้วย สมาชิกคณะละ 5 ราย โดยกระจายตามหลักภูมิศาสตร์ตามภูมิภาคทั้ง 5 ของสหประชาชาติ เพื่อความสมดุลกันระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ WGC มีหน้าที่รับและพิจารณาข้อร้องเรียนว่ามีความสมเหตุสมผลและสมควรที่จะได้รับไว้พิจารณาหรือไม่ หากเห็นสมควรก็จะส่งเรื่องต่อไปให้ WGS พิจารณา ซึ่งมีหน้าที่ทำรายงานเสนอ HRC ว่ามีสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงและต่อเนื่องที่ใดบ้าง พร้อมกับมีข้อเสนอแนะว่า HRC ควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไป อาทิ การกำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญอิสระที่ทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์และรายงานผลต่อ HRC ใดๆก็ตาม กระบวนการนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่มีประสิทธิภาพ โดยกรณีส่วนใหญ่การพิจารณาข้อร้องเรียนยุติลงหลังจากที่ได้รับคำอธิบายจากประเทศที่ตกเป็นเป้าหมาย ที่ผู้ร้องเรียนเห็นว่าไม่เพียงพอ⁷

นอกจากนี้ ยังมีกลไกด้านสิทธิมนุษยชนในเวทีสหประชาชาติที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ HRC โดยมีกลไกที่สำคัญและเฉพาะเจาะจงสำหรับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย

5) สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: OHCHR) เป็นองค์การของสหประชาชาติที่มีความรับผิดชอบหลักในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จัดตั้งขึ้นโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ในการประชุมโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (World Conference on Human Rights) ใน ค.ศ. 1993 โดย OHCHR อยู่ภายใต้การนำของข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ (UNSG) และได้รับการรับรองจากสมัชชาสหประชาชาติ (UNGA) มีวาระคราวละ 4 ปี รับผิดชอบกำกับดูแลกิจกรรมและการบริหารจัดการองค์กรของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เลขาธิการแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้การสนับสนุนโครงการ กิจกรรม องค์กรและหน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งเป็นผู้แทนของเลขาธิการฯ ในด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมทั้งการได้รับมอบหมายให้รายงานต่อการประชุม HRC ภายใต้ระเบียบวาระที่ 2 เกี่ยวกับภารกิจที่ข้าหลวงใหญ่ฯ และสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ ได้ดำเนินการและให้ความสำคัญในด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเน้นประเด็นหรือสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ข้าหลวงใหญ่ฯ ประสงค์จะให้ HRC ให้ความสำคัญ อีกทั้งข้อมติของ HRC ยังสามารถมอบหมายให้ข้าหลวงใหญ่ฯ และ/หรือสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ ติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนรายประเด็นหรือรายประเทศ และจัดทำรายงาน เพื่อแจ้งผลต่อ

⁷ สามารถศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการร้องเรียนของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน ได้ที่เว็บไซต์

ที่ประชุม HRC ได้ นอกจากนี้ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ ยังได้รับอาณัติให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขาธิการให้กับ HRC ด้วย⁸ ล่าสุด ผู้ดำรงตำแหน่งข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ คือ นางมิเชลล์ แบชเชอเลท์ (Michelle Bachelet) อดีตประธานาธิบดีชิลี ซึ่งลงจากตำแหน่งแล้ว เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 2022 ที่ผ่านมา และเลขาธิการสหประชาชาติได้แต่งตั้งข้าหลวงใหญ่ฯ คนใหม่ ได้แก่ นายโวลเกอร์ เทิร์ก (Volker Turk) จากออสเตรีย ที่จะต้องได้รับการรับรองจากสมัชชาสหประชาชาติในไม่ช้า

6) คณะกรรมการ 3 ของ UNGA ซึ่งเป็น 1 ใน 6 ของคณะกรรมการของสมัชชาสหประชาชาติ ที่รับผิดชอบประเด็นสังคม ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และวัฒนธรรม⁹ ภารกิจสำคัญของคณะกรรมการ 3 คือ การตรวจสอบปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งรายงานของกลไกพิเศษของ HRC โดยคณะกรรมการ 3 จะรับฟังและมีปฏิสัมพันธ์กับกลไกพิเศษต่าง ๆ ตามที่ได้รับอาณัติจาก HRC ที่ผ่านมา มากกว่าครึ่งหนึ่งของร่างข้อมติที่ได้รับการเสนอให้คณะกรรมการ 3 พิจารณาเป็นข้อมติที่เกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชน แต่ส่วนใหญ่เป็นร่างข้อมติรายประเด็น ปัจจุบันมีเพียงข้อมติรายประเทศของ 6 ประเทศ ที่มีสถานการณ์รุนแรงและเป็นประเด็นการเมืองที่ได้รับการพิจารณาและรับรองโดยคณะกรรมการ 3 ได้แก่ ปาเลสไตน์ เกาหลีเหนือ อิหร่าน ยูเครน (เฉพาะพื้นที่ที่ถูกครอบครองโดยรัสเซีย) เมียนมา และซีเรีย¹⁰ ทั้งนี้ มีงานวิจัยที่ประเมินว่า คณะกรรมการ 3 ของสมัชชาสหประชาชาติกับ HRC เปรียบเสมือนพี่น้องที่แข่งขันกัน มีอาณัติในเรื่องสิทธิมนุษยชนที่ทับซ้อนกัน แต่โดยที่คณะกรรมการ 3 มีความเป็นการเมืองมากกว่า ทำให้รับรองข้อมติรายประเทศได้น้อยกว่า อีกทั้งข้อมติที่เสนอในคณะกรรมการ 3 มีความคล้อยคลึงและลอกเลียนสำริดตะมาจากข้อมติใน HRC ค่อนข้างมากอีกด้วย¹¹

7) กลไกด้านสิทธิมนุษยชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อติดตามการอนุวัติสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (treaty-based bodies) มีทั้งหมด 8 กลไก ที่สำคัญ อาทิ คณะกรรมการ

⁸ ตามกฎข้อ 14 [47] ในข้อมติ HRC ที่ 5/1 เรื่อง Institution-building of the United Nations Human Rights Council

⁹ รายละเอียดของคณะกรรมการทั้ง 6 ภายใต้สมัชชาสหประชาชาติ ปรากฏบนเว็บไซต์ <https://www.un.org/en/ga/maincommittees/>

¹⁰ ค้นหาข้อมูลข้อมติรายประเทศในคณะกรรมการ 3 ของสมัชชาสหประชาชาติ ได้ที่เว็บไซต์ <https://www.universal-rights.org/human-rights/human-rights-resolutions-portal/>

¹¹ บทความเรื่อง Sibling Rivalry? Measuring and Understanding the Uneasy Relationship between the Human Rights Council and the Third Committee of the GA โดย URG Team ณ วันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2017 ปรากฏบนเว็บไซต์ <https://www.universal-rights.org/blog/relationship-human-rights-council-third-committee-ga-measuring-coherence/>

สิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee: CCPR) และคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Committee on Economic, Social and Cultural Rights: CESCR) ซึ่ง คณะกรรมการเหล่านี้ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญอิสระ มีหน้าที่ติดตามการอนุวัติสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้อง โดยจะพิจารณารายงานของรัฐภาคีที่จัดทำขึ้นตามบทบัญญัติของสนธิสัญญา รวมทั้งข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า ข้อมติรายประเทศของ HRC มีความสำคัญในลำดับต้น ๆ ในแง่ประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการตอบสนองต่อสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับกลไกด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ โดยข้อมติรายประเทศสามารถเรียกร้องให้ข้าหลวงใหญ่ฯ และสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ ติดตามสถานการณ์และรายงานผลต่อที่ประชุม HRC อีกทั้งมีอำนาจในการจัดตั้งกลไกพิเศษเพื่อติดตามสถานการณ์โดยเฉพาะด้วย ในขณะที่กระบวนการทบทวนสิทธิมนุษยชน หรือ UPR จะขึ้นอยู่กับความสมัครใจของประเทศเป้าหมายก่อนว่าจะตอบรับข้อเรียกร้องของประเทศอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนของตนหรือไม่ และกระบวนการรับข้อร้องเรียนผ่านคณะทำงาน 2 ชุด แม้จะเปิดให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลร้องเรียนได้โดยตรง แต่โดยที่ปกติเป็นกระบวนการลับ จึงถูกมองว่าไม่มีประสิทธิภาพและไม่โปร่งใสในการตอบสนองต่อข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนมากนัก นอกจากนี้ คณะกรรมการ 3 ของสมัชชาสหประชาชาติ ที่ประจำอยู่ที่นครนิวยอร์ก ก็ไม่ได้มีการจัดทำข้อมติที่เกี่ยวกับสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนรายประเทศมากเท่าใดนัก เมื่อเทียบกับข้อมติรายประเทศใน HRC ในขณะที่คณะกรรมการภายใต้สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 8 กลไก มีอำนาจที่จำกัดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ภายใต้สนธิสัญญานั้น ๆ

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยความสำคัญของกระบวนการ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติ

สำหรับงานวิชาการว่าด้วยการเมืองระหว่างประเทศ (international politics) ทฤษฎีเกี่ยวกับความสำคัญของโครงสร้าง ระเบียบหรือระบบ จะศึกษาเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ในภาพกว้างหรือระดับมหภาค มากกว่าผลลัพธ์ในระดับเฉพาะ หรือระดับจุลภาค โดยทฤษฎีลักษณะนี้ได้รับความนิยมมากขึ้น อันเป็นผลพวงจากการฟื้นฟูทฤษฎีสัจนิยมใหม่ (Neorealism) ที่ให้ความสำคัญกับระเบียบหรือระบบที่ปกครองการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ อนาธิปไตย (anarchy) และการเป็นเจ้าโลก (hegemony) เป็นต้น อีกทั้งจากการศึกษาว่ารัฐในฐานะผู้เล่นหลักในเวทีระหว่างประเทศ มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไรภายใต้ระบอบนั้น ๆ¹² นอกจากระบบและระบอบจะมีผลต่อการกระทำหรือการตัดสินใจของรัฐแล้ว การศึกษาบางชิ้นยังได้ระบุถึงปทัศฐาน (norms) ที่ว่าด้วยเครือข่ายของ

¹² Waltz, Kenneth N. *Theory of International Politics*. California: Addison-Wesley Publishing Company, 1979.

สิ่งที่เอื้อให้ทำ (permissions) และข้อจำกัด (constraints) ที่มีส่วนในการกำหนดทิศทางของการกระทำหรือการตัดสินใจของรัฐอีกด้วย¹³

งานวิชาการสำคัญในสาขาการเมืองระหว่างประเทศที่ระบุถึงความสำคัญของโครงสร้างหรือระบบในระดับมหภาคที่มีผลต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ บทความเรื่อง Structural Causes and Regime Consequences: Regimes as Intervening Variables โดยศาสตราจารย์สตีเฟน แครสเนอร์ (Stephen Krasner)¹⁴ ซึ่งผู้เขียนกล่าวถึง international regimes หรือ ระบอบการต่างประเทศ ที่มีคำจำกัดความหมายถึง หลักการ (principles) ปทัณฐาน (norms) กฎเกณฑ์ (rules) และกระบวนการตัดสินใจ (decision-making procedures) ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ผู้เล่นจำเป็นต้องตระหนักถึงในการพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้อง ระบอบหรือ regimes ทำหน้าที่เป็นตัวแปรแทรก (intervening variables) ที่กั้นระหว่างปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ (causal factors) กับผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องและการกระทำ (related outcomes และ behaviors) อีกนัยหนึ่งคือ ปัจจัยหลัก ที่เป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ ซึ่งอาจหมายถึง บริบททางภูมิรัฐศาสตร์ และ ภูมิเศรษฐศาสตร์ หรือแม้แต่อุดมการณ์ของผู้เล่นหลักที่มีอำนาจสูงสุด จะเป็นตัวแปรสำคัญที่จัดตั้งระบอบ หรือ regime ขึ้นมา เพื่อเป็น ‘กรอบ’ ที่กำหนดแนวทางในการมีปฏิสัมพันธ์ของรัฐต่าง ๆ ดังนั้น ระบอบ หรือ regime จึงมีความสำคัญและจำเป็นต้องทำความเข้าใจ เพื่อจะได้เห็นภาพรวมของปรากฏการณ์ในกรอบการเมืองระหว่างประเทศที่สมบูรณ์มากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นในงานเขียนชิ้นถัดมาของศาสตราจารย์แครสเนอร์ ยังได้ระบุเพิ่มเติมอีกว่า แม้ว่าจะระบอบ หรือ regime จะถูกจัดตั้งโดยรัฐที่มีอำนาจสูงสุด เพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของตน แต่ระบอบก็มี ‘ความเฉื่อย’ หรืออิสระเป็นของตนเอง จนกลายเป็นตัวแปรเอกเทศ (autonomous variables) ที่กำหนดผลลัพธ์ได้ด้วยตนเอง ไปจนกว่าจะถึงเวลาที่รัฐที่มีอิทธิพลสูงสุดไม่สามารถรับได้อีก และเปลี่ยนแปลงระบอบนั้นเสีย¹⁵

สำหรับทฤษฎีที่มุ่งเน้นไปที่ระดับจุลภาค ส่วนใหญ่จะเป็นทฤษฎีในวิชารัฐศาสตร์ หรือรัฐประศาสนศาสตร์ภายในประเทศ โดยทฤษฎีที่ว่าด้วยความสำคัญของระบอบ โครงสร้าง กระบวนการ ขั้นตอน กฎเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ (outcome) ของประเด็นที่จะศึกษา เป็นทฤษฎีรัฐศาสตร์ (political science theories) ที่เป็นที่ยอมรับสำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการเมืองภายในประเทศ (domestic politics) ซึ่งว่าด้วยผลกระทบของระบอบ โครงสร้าง

¹³ Cohen, Raymond. Rules of the Game in International Politics. *International Studies Quarterly*, Vol. 24, No. 1 (Mar. 1980): 129-150.

¹⁴ Krasner, Stephen D. Structural Causes and Regime Consequences: Regimes as Intervening Variables. *International Organization*, Vol. 36, Issue 2 (Spring 1982): 185-205.

¹⁵ Krasner, Stephen D. Regimes and the Limits of Realism: Regimes as Autonomous Variables. *International Organization*, Vol. 36, Issue 2 (Spring 1982): 497-510.

กระบวนการ หรือกฎระเบียบของการเลือกตั้ง หรือการปกครอง เป็นต้น ที่มีต่อผลลัพธ์ทางการเมือง อาทิ การลงคะแนนเสียง (voter turnout)¹⁶ ระบบพรรคการเมือง¹⁷ หรือการทุจริตคอร์รัปชัน¹⁸

ที่น่าสนใจ ได้แก่ ทฤษฎีกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process Theory) ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการและขั้นตอนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ และเป็นที่ยอมรับในภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ (public administration) หรือกิจการสาธารณะ (public affairs) ทั้งนี้ นักวิชาการที่สนใจทฤษฎีดังกล่าวนี้ ได้แบ่งขั้นตอนในการกำหนดนโยบายเป็นหลายขั้นตอน โดยมีความแตกต่างในเรื่องรายละเอียดและจำนวนของขั้นตอนอยู่บ้าง แต่โดยรวมจะเป็น วงจรหรือวัฏจักร (cycle) ที่คล้ายคลึงกัน อาทิ งานของ Theodoulou (1995)¹⁹ งานของ Bullock, Anderson และ Brady (1985)²⁰ หรืองานของ Howlett และ Ramesh (1995)²¹ โดยสรุป มีขั้นตอนที่ประกอบด้วย (1) การก่อรูปนโยบาย (policy formation) ซึ่งจะรวมทั้งการระบุถึงปัญหา (problem identification) และการกำหนดเป็นวาระนโยบาย (agenda setting) (2) การกำหนดนโยบาย (policy formulation) (3) การรับรองหรือตัดสินใจกับนโยบาย (adoption หรือ decision making) (4) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation) และ (5) การประเมินผลนโยบาย (evaluation) แล้วเวียนกลับไปเริ่มต้นใหม่

สำหรับงานศึกษานี้ ‘ข้อคิดเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนรายประเทศ’ จึงเปรียบเสมือนกับ ‘นโยบายสาธารณะ’ ตามทฤษฎีข้างต้น โดยผู้เล่นที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดผลลัพธ์ตามทฤษฎี ไม่ใช่ผู้เล่นระดับประเทศ เช่นเดียวกับที่มุ่งเน้นโดยทฤษฎีการกำหนดนโยบายสาธารณะ แต่เป็นผู้เล่นระดับระหว่างประเทศ อาทิ ประเทศสมาชิก HRC องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรระหว่างประเทศ หรือองค์กรภาคประชาสังคม (NGOs) ที่มีอิทธิพล รวมไปถึงปัจเจกบุคคลในระดับระหว่าง

---

¹⁶ Sanz, Carlos. The Effect of Electoral Systems on Voter Turnout: Evidence from a Natural Experiment. *Political Science Research and Methods*. [Online] 2015.

¹⁷ Grumm, John G. Theories of Electoral Systems. *Midwest Journal of Political Science*, Vol. 2 No. 4 (1958): 357-376.

¹⁸ Chang, Eric C.C. and Golden Miriam A. Electoral Systems, District Magnitude and Corruption. *British Journal of Political Science*. [Online] 2006.

¹⁹ Theodoulou, Stella Z. *The Nature of Public Policy*. *Public Policy: The Essential Readings by Theodoulou, Stella Z. and Matthew A Cahn*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, c1995.

²⁰ Bullock, Charles S., James E. Anderson and David W. Brady. *Public Policy in the Eighties*. Brooks/Cole Publishing Company, 1985.

²¹ Howlett, Michael and M. Ramesh. *Studying Public Policy: Policy Cycles and Policy Subsystems*. Oxford University Press, Oxford, 1995.

ประเทศที่มีบทบาทในเรื่องสิทธิมนุษยชน อาทิ ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ หรือผู้ดำรงตำแหน่งกลไกพิเศษที่เกี่ยวข้อง

อีกทฤษฎีในระดับจุลภาคที่เป็นที่นิยมในภาควิชารัฐศาสตร์ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการ กฎระเบียบ และแนวปฏิบัติ ได้แก่ ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุมีผล (Rational Choice Theory)²² เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับผู้เล่นในระดับปัจเจกบุคคลที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ โดยมีสมมติฐานสำคัญเกี่ยวกับตัวแสดงที่มีความคิดเป็นเหตุเป็นผล (rational actors) ที่สามารถตัดสินใจในการเลือกทางเลือกใด ๆ ได้อย่างเหมาะสม ได้แก่ (ก) การที่ตัวแสดงทุกตัวเป็นตัวแสดงที่รู้ถึงทางเลือกทุก ๆ ทางที่มีอยู่ และสามารถจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกได้ (preferences และ preference ordering) (ข) การที่ตัวแสดงรู้ถึงข้อจำกัดในทางเลือกนั้น ๆ (constraints) (ค) การที่ตัวแสดงรู้ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในการเลือกทางเลือกแต่ละทาง (outcomes) ซึ่งกระบวนการ กฎเกณฑ์ รวมทั้งแนวปฏิบัติ มีความสำคัญในการกำหนด ‘กรอบ’ หรือเป็น ‘เกมส์’ ให้ตัวแสดงหรือผู้เล่นที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงโอกาสและข้อจำกัดของตนเองในการเลือกทางเลือกที่จะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง²³

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ที่ผ่านมา มีงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับข้อมติรายประเทศใน HRC โดยเฉพาะอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่จะเป็นการวิเคราะห์การจัดตั้งกลไก HRC ในองค์รวม รวมทั้งผลการดำเนินการของ HRC ในช่วงระยะแรกที่มีการจัดตั้งขึ้น อาทิ หนังสือ The United Nations Human Rights Council: A Critique and Early Assessment (2013) หรือไม่กี่เป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกลไกสิทธิมนุษยชนต่อการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมทั้งข้อมติรายประเทศใน HRC มากกว่าจะอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยหรือกลไกที่ส่งผลต่อการจัดทำข้อมติ อาทิ บทความ (Working Paper) เรื่อง Country-specific Scrutiny at the United Nations Human Rights Council : More than Meets the Eye (May 2016) หรือไม่กี่เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมติรายประเทศของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่ง HRC ถูกจัดตั้งขึ้นมาแทน อาทิ บทความเรื่อง The Politics of Shame: The Condemnation

²² หนังสือหรือบทความวิชาการที่สำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุมีผล อาทิ Riker, William H. The Theory of Political Coalitions. New Haven: Yale University Press, 1962. และ Elster, Jon. Rationality, Emotions and Social Norms, Synthese. Vol. 98, No.1 (January, 1994): 21-49.

²³ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากบทความวิชาการ อาทิ Gardner, Roy and Elinor Ostrom, Rules and games. Public Choice, Vol. 70 (1991): 121-149.

of Country Human Rights Practices in the UNCHR (2006) ที่สำคัญ ยังไม่มีงานวิจัยใดที่เจาะจงศึกษาความสำคัญของกระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC อย่างจริงจัง

นอกจากนี้ จากการสำรวจรายงานการศึกษาส่วนบุคคลในหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นก่อน ๆ ยังไม่พบรายงานที่ตรงกับหัวข้อการศึกษาเกี่ยวกับข้อมติรายประเทศในประเด็นสิทธิมนุษยชนใน HRC โดยตรง แต่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับกลไกสิทธิมนุษยชนในกรอบ HRC ในองค์รวม ได้แก่ รายงานการศึกษา เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย : บทบาทและภารกิจของคณะทูตถาวรแห่งประเทศไทยประจำสำนักงานสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา โดยนายวิชาวัฒน์ อิศรภักดี หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1 หรือการศึกษาเกี่ยวกับกลไก UPR ได้แก่ รายงานการศึกษา เรื่อง ข้อท้าทายในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามข้อเสนอแนะสหประชาชาติ ภายใต้กลไก UPR โดยนางจตุพร โรจนพานิช หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9 หรือการศึกษาที่เกี่ยวกับกลไกสิทธิมนุษยชนของสหภาพยุโรป ได้แก่ รายงานการศึกษา เรื่อง The EU Global Human Rights Sanctions Regime-กลไกลงโทษผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนทั่วโลกของสหภาพยุโรปและผลกระทบต่อไทย โดยนางปวีร์ ชูโต ชัยปฎิยทุธ หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 13 เป็นต้น

2.3 สรุปกรอบแนวคิด

รายงานฉบับนี้อาศัยพื้นฐานของแนวคิดทฤษฎีที่ให้ความสำคัญต่อกระบวนการขั้นตอน และแนวปฏิบัติ ทั้งที่เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ที่ระบุชัดเจน และแนวทางที่นิยมกันมา เพื่อศึกษาการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ในบทต่อไป อย่างไรก็ตาม ระเบียบ กฎเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการดำเนินการ อาจนับเป็นเพียงตัวแปรแทรก (intervening variables) หรือตัวแปรเอกเทศ (autonomous variables) ในขณะที่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ (causal factors) ที่สำคัญ รายงานฉบับนี้จึงไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ณ เวลาที่มีการจัดทำข้อมติ ซึ่งอาจมีความแตกต่างในรายละเอียดและบริบทในแต่ละข้อมติ ไม่ว่าจะเป็นบริบทภูมิรัฐศาสตร์ (geo-politics) หรือภูมิรัฐศาสตร์ (geo-economics) รวมไปถึงอิทธิพลของผู้เล่นบางกลุ่ม อาทิ รัฐบาลอำนาจบางรัฐ หรือองค์กรภาคประชาสังคมที่มีเครือข่ายกว้างขวาง เพียงแต่ปัจจัยดังกล่าวนี้มีความหลากหลาย อีกทั้งจำเพาะเจาะจงในแต่ละสถานการณ์

รายงานฉบับนี้เน้นทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC โดยอาศัยขั้นตอนตามทฤษฎีกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process Theory) ที่เริ่มตั้งแต่การริเริ่มจัดทำข้อมติ การร่างข้อมติและการหารือ การเจรจาต่อรอง การพิจารณารับรองหรือไม่รับรองข้อมติ การนำผลของข้อมติไปปฏิบัติ และการประเมินผลการดำเนินการ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาจัดทำข้อมติฉบับถัดไป นอกจากนี้ รายงานฯ จะใช้กรอบแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุมีผล (Rational Choice Theory) ที่มุ่งเน้นไปที่ระดับของปัจเจกบุคคล

ซึ่งในรายงานฉบับนี้ ได้แก่ รัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมติ ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่เสนอข้อมติ ประเทศที่ตกเป็นเป้าของข้อมติ ประเทศสมาชิก HRC อื่น ๆ ที่อาจต้องลงคะแนนเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านข้อมติ เป็นต้น การคิดวิเคราะห์และดำเนินการตามกระบวนการ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายของตัวแสดงหรือผู้เล่นเหล่านี้ จะช่วย ‘มองผ่านเลนส์’ ไปที่ปัจจัยและบริบทหลักอื่น ๆ ที่อาจเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ในการจัดทำข้อมติฯ ซึ่งจะช่วยให้สิ่งที่รายงานฉบับนี้ต้องการศึกษามีความรอบด้านและครอบคลุมมากขึ้น

ในความเป็นจริง ทฤษฎีกระบวนการนโยบายสาธารณะ และทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุมีผล มีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะในมิติของการเลือกแนวทางหรือนโยบายของภาคส่วนที่มีความสำคัญ ในการกำหนดนโยบายนั้น ๆ ซึ่งสมมุติฐานของการวิเคราะห์ที่ใช้ทฤษฎีทั้งสองคือ กระบวนการในการจัดทำจะเกี่ยวข้องกับผู้เล่นสำคัญ ๆ ที่พยายามใช้เหตุผล โดยเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนด รวมทั้งข้อจำกัดจากบริบทต่าง ๆ ในการตัดสินใจ ทั้งนี้ มีทฤษฎีที่ผนวกรวมกรอบแนวคิดที่สำคัญของทั้งสองทฤษฎีข้างต้นไว้ อย่างเช่น ทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ (Public Choice Theory)²⁴ ซึ่งถือเป็นสาขาแยก (secondary branch) ของทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุมีผล ที่เน้นการตัดสินใจของแนวร่วมปฏิบัติ (collective action) ในการเลือกผลลัพธ์ภายใต้บริบททางการเมือง อย่างไรก็ดี เพื่อความชัดเจน ผู้เขียนจะอาศัยกรอบแนวคิดของทฤษฎีกระบวนการนโยบายสาธารณะในการอธิบายถึงกระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ในขณะที่จะอิงทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุมีผลเป็นแนวของกรอบการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับผู้เล่นและตัวแสดง โดยเฉพาะประเทศที่เกี่ยวข้องว่า มีส่วนสำคัญในการเสนอ พิจารณา และรับรองหรือไม่รับรองข้อมติรายประเทศใน HRC อย่างไร

นอกจากนี้ บทที่ 3 ยังมุ่งเน้นไปที่กรณีศึกษาที่น่าสนใจ ได้แก่ การจัดทำข้อมติรายประเทศ เรื่องสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ ใน ค.ศ. 2019 และ ค.ศ. 2020 ทั้งนี้ จากการประเมินของดัชนีเสรีภาพของมนุษย์ (Human Freedom Index: HFI) ที่ได้รับความนิยมในฐานะตัวชี้วัดสำคัญว่า ประเทศใดที่ประชาชนมีอิสระเสรีหรือถูกจำกัดเสรีภาพ ซึ่งรวมถึง การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยที่ฟิลิปปินส์ไม่ได้เป็นประเทศที่มีอิสรภาพของประชาชนต่ำเป็นอันดับท้าย ๆ ดังนั้น กรณีศึกษานี้ จึงน่าจะเป็นบทเรียนสำหรับไทย ในฐานะที่อยู่ในอันดับใกล้เคียง ตามการประเมินของ HFI ได้เช่นกัน ในการนี้ ผู้เขียนจะศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับเป้าประสงค์และกระบวนการเสนอร่างข้อมติฯ ของไอซ์แลนด์ ซึ่งเป็นประเทศแกนนำของข้อมติดังกล่าว รวมไปถึงการเจรจาต่อรองกับฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นประเทศที่ตกเป็นเป้าของข้อมติ และปฏิสัมพันธ์ที่มีกับผู้เล่นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้ง การพิจารณา ลงคะแนนเสียงของประเทศสมาชิก HRC และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมที่มีส่วนสำคัญ

²⁴ โปรดศึกษาบทความเกี่ยวกับทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ (Public Choice Theory) เพิ่มเติมได้จาก Hill, P.J. Public Choice: A Review, *Faith & Economics*, Vol. 34 (Fall 1999): 1-10 เป็นต้น

ในการให้ข้อมูลและผลักดันให้จัดทำข้อมติใน ค.ศ. 2019 รวมไปถึงการจัดทำข้อมติใน ค.ศ. 2020 ที่ไอซ์แลนด์กับฟิลิปปินส์ร่วมมือกันเสนอข้อมติ โดยเปลี่ยนไปเน้นมิติด้านความช่วยเหลือ ทางเทคนิค และการส่งเสริมศักยภาพภายในฟิลิปปินส์แทนการประณาม

อนึ่ง ผู้เขียนตระหนักดีถึงข้อจำกัดของกรอบแนวคิดที่นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาในบทที่ 3 โดยเฉพาะการไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ปัจจัยและบริบทแวดล้อม โดยเฉพาะภูมิรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ที่ละเอียดเพียงพอ แต่ด้วยขอบเขตที่หลากหลายและกว้างขวางของปัจจัยดังกล่าว ทำให้รายงานฉบับนี้ ซึ่งมีเงื่อนไขจำกัดในด้านเวลาและจำนวนหน้า จึงไม่สามารถตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาประเด็นดังกล่าวเป็นการเฉพาะได้ นอกจากนี้ การที่ผู้เขียนนำทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุมีผล (Rational Choice Theory) มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ก็อาจมีข้อโต้แย้งถึงหลักการว่า มนุษย์จะมีเหตุผลเพียงพอในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือไม่ หรืออาจไม่ได้ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลยก็ได้ ซึ่งเป็นประเด็นที่ทฤษฎีดังกล่าวถูกวิพากษ์วิจารณ์มาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม นักวิชาการหลายท่านยังคงเห็นความสำคัญของทฤษฎีนี้ อย่างน้อยในการเป็นกรอบเพื่อใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือสังคมศาสตร์ที่เกิดขึ้น โดยในรายงานชิ้นนี้ ผู้เขียนก็ยังเห็นว่า ผู้เล่นหรือตัวแสดงที่เกี่ยวข้องก็พยายามที่จะใช้เหตุผลหรือหลักการที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประเทศชาติในการตัดสินใจเท่าที่จะทำได้ แม้จะมีข้อจำกัดทั้งในด้านความรู้หรือข้อมูลที่ได้รับหรืออำนาจหรืออิทธิพลที่จะสามารถดำเนินการได้²⁵

---

²⁵ สามารถศึกษาบทความที่สนับสนุนจุดแข็งของทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุมีผล (Rational Choice Theory) เพิ่มเติม ได้ที่เว็บไซต์ อาทิ <https://sites.lsa.umich.edu/mje/2022/04/16/in-defense-of-rationality/>

บทที่ 3

ผลการศึกษา

บทที่ 3 ของรายงานการศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายและวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวทีคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council: HRC) โดยเฉพาะการจัดทำข้อมติรายประเทศว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ที่ใช้เป็นกรณีศึกษา โดยบทนี้ ผู้เขียนวางโครงสร้างการเขียนไว้ ดังนี้ (1) บรรยายและวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมเกี่ยวกับข้อมติรายประเทศของ HRC ที่มีมาตั้งแต่ ค.ศ. 2006 ซึ่งเป็นปีที่จัดตั้ง HRC (2) อธิบายและวิเคราะห์กระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำข้อมติรายประเทศของ HRC โดยอ้างอิงกรอบแนวคิดทฤษฎีกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process Theory) ผสมกับทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) ที่อธิบายไว้ในบทที่ 2 และ (3) อธิบายสาเหตุที่รายงานการศึกษานี้คัดเลือกข้อมติรายประเทศเกี่ยวกับฟิลิปปินส์เป็นกรณีศึกษา และวิเคราะห์กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ของฟิลิปปินส์ ที่จัดทำขึ้นใน ค.ศ. 2019 และ ค.ศ. 2020

3.1 ข้อมติรายประเทศใน HRC

ดังที่ได้อธิบายไว้ในบทก่อนหน้า ข้อมติ (resolutions) ถือเป็นผลลัพธ์สำคัญในเวที HRC แบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ ข้อมติรายประเทศ (country-specific resolutions) และรายประเด็น (thematic resolutions) แต่ละข้อมติจะถูกบรรจุในระเบียบวาระใดวาระหนึ่งที่เหมาะสมของการประชุมของ HRC ที่มีทั้งหมด 10 วาระ ดังปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระเบียบวาระของการประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council Agenda)²⁶

<p>ระเบียบวาระที่ 1 ประเด็นเกี่ยวกับการบริหารองค์กรและขั้นตอน (Item 1. Organizational and procedural matters)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 2 รายงานประจำปีของข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ และรายงานของสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ และเลขาธิการสหประชาชาติ (Item 2. Annual report of the United Nations High Commissioner for Human Rights and reports of the Office of the High Commissioner and the Secretary-General)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 3 การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สิทธิพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งสิทธิในการพัฒนา (Item 3. Promotion and protection of all human rights, civil, political, economic, social and cultural rights, including the right to development)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 4 สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่จำเป็นต้องได้รับความสนใจจากคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Item 4. Human rights situations that require the Council's attention)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 5 หน่วยงานและกลไกสิทธิมนุษยชน (Item 5. Human rights bodies and mechanisms)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 6 กระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Item 6. Universal Periodic Review)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 7 สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในปาเลสไตน์และดินแดนอาหรับอื่น ๆ ที่ถูกยึดครอง (Item 7. Human rights situation in Palestine and other occupied Arab territories)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 8 การติดตามและการดำเนินการตามปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ (Item 8. Follow-up and implementation of the Vienna Declaration and Programme of Action)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 9 การเหยียดเชื้อชาติ การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ ความหวาดกลัวชาวต่างชาติ และรูปแบบอื่นที่เกี่ยวข้องกับการไม่ยอมรับความแตกต่าง การติดตามและการดำเนินการตามปฏิญญาเดอร์บันและแผนปฏิบัติการ (Item 9. Racism, racial discrimination, xenophobia and related forms of intolerance, follow-up and implementation of the Durban Declaration and Programme of Action)</p> <p>ระเบียบวาระที่ 10 ความช่วยเหลือทางเทคนิคและการเสริมสร้างศักยภาพ (Item 10. Technical assistance and capacity-building)</p>
---

²⁶ <https://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/10session/ProvAgenda10session.pdf>

สำหรับข้อมติรายประเทศ จะถูกบรรจุตามระเบียบวาระใดวาระหนึ่งที่เหมาะสมใน HRC ได้แก่ (ก) ระเบียบวาระที่ 2 (Annual report of the UN High Commissioner for Human Rights and reports of OHCHR and UNSG) ซึ่งข้อมติจะมีความเกี่ยวเนื่องหรือเชื่อมโยงกับรายงานประจำปีที่เสนอโดยข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ รวมทั้งรายงานจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ หรือ เลขาธิการสหประชาชาติ (ข) ระเบียบวาระที่ 4 (Human rights situations that require the Council's attention) ซึ่งข้อมติจะเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศที่ HRC สนใจหรือให้ความสำคัญ (ค) ระเบียบวาระที่ 7 (Human rights situation in Palestine and other occupied Arab territories) ซึ่งเป็นระเบียบวาระที่จัดตั้งเป็นการเฉพาะให้กับข้อมติที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ปาเลสไตน์และใกล้เคียง อันเกิดจากการครอบครองโดยอิสราเอล และ ระเบียบวาระที่ 10 (Technical assistance and capacity-building) ซึ่งเน้นมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการส่งเสริมศักยภาพ เพื่อแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศ โดยประเทศที่ตกเป็นเป้าหมายของข้อมตินั้นจะเห็นชอบหรือพร้อมร่วมมือกับประเทศหรือกลุ่มประเทศที่เสนอข้อมตินั้น ๆ นอกจากนี้ ยังมีข้อมติรายประเทศที่ถือเป็นผลลัพธ์และถูกบรรจุอยู่ในวาระของการประชุมสมัยพิเศษ (Special Session) หรือการหารือเร่งด่วน (Urgent Debate) ซึ่ง HRC สามารถจัดขึ้น เพื่อหารืออย่างเร่งด่วนในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่มีความจำเป็นและห่วงกังวลเป็นพิเศษได้ โดยการจัดประชุมว่าด้วยวาระพิเศษดังกล่าว จะต้องได้รับการสนับสนุนด้วยเสียง 1 ใน 3 ของประเทศสมาชิก HRC ทั้งหมด คือ อย่างน้อย 16 ประเทศ จากทั้งหมด 47 ประเทศ²⁷

นับตั้งแต่จัดตั้ง HRC ใน ค.ศ. 2006 และเริ่มจัดการประชุม HRC สมัยสามัญ สมัยที่ 1 ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2006 จนถึงล่าสุด ได้แก่ การประชุม HRC สมัยสามัญ สมัยที่ 50 ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2022 (ครั้งถัดไป จะเป็นการประชุม HRC สมัยสามัญ สมัยที่ 51 ซึ่งกำหนดจะจัดขึ้นในเดือนกันยายน-ตุลาคม ค.ศ. 2022) รวมทั้งการประชุมสมัยพิเศษทั้งหมด มีการรับรองข้อมติรายประเทศทั้งหมด ปรากฏตามตารางในภาคผนวก ก แนบท้าย

²⁷ การประชุมเพื่อหารือประเด็นเร่งด่วนที่ถูกจัดขึ้นในช่วงที่ไม่ได้อยู่ในระหว่างการประชุม HRC สมัยสามัญ (ในช่วงเดือนมีนาคม เดือนมิถุนายน หรือเดือนกันยายน ของแต่ละปี) เรียกว่า การประชุมสมัยพิเศษ หรือ Special Session แต่หากเป็นการประชุมเพื่อหารือในช่วงที่มีการจัดการประชุม HRC สมัยสามัญพอดี เรียกว่า การหารือเร่งด่วน หรือ Urgent Debate โดยปกติ ใช้เวลาประมาณครึ่งวัน และเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิ ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ หรือผู้ถือตำแหน่งกลไกพิเศษ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้แทนประเทศสมาชิกรับนั้น ๆ มากล่าวหรือชี้แจง แล้วตามด้วยถ้อยแถลงของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งองค์การภาคประชาสังคม นอกจากนี้ มีการพิจารณาจัดทำข้อมติในประเด็นที่จัดการประชุมในแต่ละครั้งด้วย

ในความเป็นจริงแล้ว ข้อมติรายประเทศใน HRC จำกัดอยู่กับเพียงประเทศจำนวนหนึ่งเท่านั้น โดยมีประเทศทั่วโลกที่ได้รับการจัดทำข้อมติใน HRC จำนวน 33 ประเทศ และมีเพียง 24 ประเทศ ที่ยังมีข้อมติดูจนถึงปัจจุบัน แบ่งตามภูมิภาคได้ ดังนี้

ภูมิภาคตะวันออกกลาง: (1) ปาเลสไตน์ (ผลจากการยึดครองของอิสราเอล) (2) ซีเรีย (รวมถึงพื้นที่โกลัน ที่เป็นผลจากการยึดครองของอิสราเอล) (3) อิหร่าน (4) ลิเบีย (5) เยเมน (6) อิรัก* (7) เลบานอน* (ผลจากการยึดครองของอิสราเอล)

ภูมิภาคยุโรปตะวันออก: (8) เบลารุส (9) ยูเครน (ผลจากการรุกรานของรัสเซีย) (10) คีร์กีซสถาน*

ภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน: (11) เวเนซุเอลา (12) นิการา กัว (13) ฮอนดูรัส* (14) ไฮติ*

ภูมิภาคแอฟริกา: (15) เอธิโอเปีย (16) เซาท์ซูดาน (17) ซูดาน (18) บุรุนดี (19) เจริเทเรีย (20) โซมาเลีย (21) มาลี (22) คองโก (Democratic Republic of Congo) (23) แอฟริกากลาง (Central African Republic) (24) โกตดิวัวร์* (25) กินี* (26) ตูนิเซีย* (27) ไลบีเรีย*

ภูมิภาคเอเชียใต้/ตะวันออก: (28) อัฟกานิสถาน (29) ศรีลังกา (30) เกาหลีเหนือ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้: (31) เมียนมา (32) กัมพูชา (33) ฟิลิปปินส์

*เป็นข้อมติที่ถูกยกเลิกไปแล้วหรือเป็นข้อมติที่เสนอแบบครั้งเดียว (one-shot)

นอกจากนี้ ข้อมติรายประเทศในเวที HRC ยังมีคุณลักษณะที่น่าสนใจอื่น ๆ ดังนี้

1) การบรรจุข้อมติลงในระเบียบวาระใดวาระหนึ่งของ HRC ซึ่งมีความเข้มข้นลดหลั่นกันไปเป็นตัวสะท้อนให้เห็นว่า ข้อมติที่มีความเข้มข้นหรือมีความละเอียดอ่อน (sensitive) มากน้อยแค่ไหน ซึ่งประเด็นสิทธิมนุษยชนในปาเลสไตน์และดินแดนใกล้เคียงที่เกิดจากการยึดครองโดยอิสราเอล มีระเบียบวาระเฉพาะเป็นของตนเอง ได้แก่ ระเบียบวาระที่ 7 แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของ HRC และเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน สำหรับข้อมติในระเบียบวาระที่ 2 และ 4 ซึ่งเป็นข้อมติที่เจาะจงไปยังสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในบางประเทศ และเสนอมาตรการเพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าว ด้วยการจัดตั้งกลไกพิเศษบางกลไกเพื่อติดตามสถานการณ์ ซึ่งมักจะทำให้ประเทศที่ตกเป็นเป้าหมายไม่พอใจและยากต่อการเจรจา ในขณะที่ข้อมติในระเบียบวาระที่ 10 จะเน้นความช่วยเหลือทางเทคนิคที่ประเทศอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยงานสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง จะให้ความช่วยเหลือกับประเทศเป้าหมาย จึงมักจะมีรายละเอียดอ่อนน้อยกว่า และส่วนใหญ่จะได้รับความร่วมมือและความสมัครใจจากประเทศที่ตกเป็นเป้า ดังนั้น จึงมีแนวปฏิบัติหรือกลยุทธ์ใน HRC ที่ปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนข้อมติรายประเทศที่เคยเสนอในระเบียบวาระที่ 2 หรือ 4 ซึ่งมีความละเอียดอ่อนมากกว่า เป็นข้อมติในระเบียบวาระที่ 10 เพื่อให้เข้มข้นน้อยลง

2) ข้อมติรายประเทศในเวที HRC มีการรับรองหรือผ่านข้อมติ ได้สองแนวทาง คือ โดยฉันทามติ หรือโดยการลงคะแนนเสียง สำหรับข้อมติที่ไม่มีประเด็นละเอียดอ่อน อาทิ ข้อมติในระเบียบวาระที่ 10 ซึ่งประเทศที่ตกเป็นเป้าสมัครใจร่วมมือกับประเทศที่เสนอข้อมติ มักจะได้รับการรับรองโดยฉันทามติ ในขณะที่ข้อมติรายประเทศที่มีประเด็นถกเถียง จะมีการลงคะแนนเสียง ซึ่งส่วนใหญ่เสียงสนับสนุนจะมากกว่าเสียงคัดค้าน ทำให้ข้อมติได้รับการรับรอง แต่หากเสียงคัดค้านมากกว่า ข้อมติดังกล่าวจะตกไป ซึ่งที่ผ่านมาแทบจะไม่เกิดกรณีดังกล่าวขึ้น ตัวอย่างสำคัญของข้อมติที่ถูกลงคะแนนเสียงคัดค้านจนยุติไปนั้น ได้แก่ ข้อมติ Human rights situation in Yemen ที่เสนอโดยเบลเยียม แคนาดา ไอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก และเนเธอร์แลนด์ใน ค.ศ. 2021 (ข้อมติอันดับที่ 1 ตามตารางในภาคผนวก ก) ที่มีเสียงคัดค้านจำนวน 21 เสียง สูงกว่าเสียงสนับสนุน 18 เสียง

3) ข้อมติรายประเทศ ส่วนใหญ่เป็นข้อมติที่จัดทำหรือพิจารณาซ้ำ ๆ หรืออย่างต่อเนื่อง ในลักษณะรายปี หรือ 2 ปีครั้ง เพื่อติดตามพัฒนาการของสถานการณ์ หรือข้อเสนอของข้อมติฉบับก่อนหน้าว่า ได้มีการดำเนินการไปมากน้อยอย่างไร²⁸ โดยหากมีพัฒนาการเป็นที่น่าพอใจ ก็อาจยุติ และไม่มีข้อเสนอข้อมติดังกล่าวในครั้งถัดไป อย่างไรก็ตาม ข้อมติรายประเทศส่วนใหญ่ เป็นข้อมติที่นับตั้งแต่ได้รับการเสนอและรับรองครั้งแรก มักจะเป็นข้อมติที่ได้รับการพิจารณาอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา³⁰ มีเพียงส่วนน้อยที่ถูกยกเลิกไป³¹

²⁸ อาทิ ข้อมติ Situation of human rights in Myanmar (ข้อมติอันดับที่ 17 ในภาคผนวก ก) เสนอโดยสหภาพยุโรป ภายใต้ระเบียบวาระ ที่ 4 ของ HRC ในลักษณะข้อมติรายปี ล่าสุด ได้รับการรับรองโดยฉันทามติจากประเทศสมาชิก HRC เป็นข้อมติที่จัดทำมาตั้งแต่การประชุม HRC สมัยที่ 6 (HRC-6) เมื่อ ค.ศ. 2007 ที่ติดตามการดำเนินการและขยายอาณัติของผู้เสนอรายงานพิเศษเรื่องสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเมียนมา (Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar) ที่จัดตั้งขึ้น ตามข้อมติ S-5/1 เรื่อง Situation of human rights in Myanmar ใน ค.ศ. 2007 (ข้อมติอันดับที่ 87 ในภาคผนวก ก)

³⁰ หนึ่งในข้อมติรายประเทศที่ได้รับการเสนอและพิจารณารับรองมาอย่างยาวนาน อาทิ ข้อมติ Advisory services and technical assistance for Cambodia (ข้อมติอันดับที่ 47 ในภาคผนวก ก) ซึ่งเป็นข้อมติราย 2 ปี เสนอโดยญี่ปุ่น ภายใต้ระเบียบวาระที่ 10 ที่มีมาตั้งแต่ ค.ศ. 1990 ตั้งแต่สมัยที่ยังเป็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (United Nations Commission on Human Rights หรือ UNCHR) โดยผลลัพธ์หลักของข้อมติ คือการจัดตั้งและติดตามการดำเนินการของผู้เสนอรายงานพิเศษเรื่องสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในกัมพูชา (Special Rapporteur on the situation of human rights in Cambodia) ที่ปัจจุบัน ได้แก่ ศ. กิตติคุณ วิฑิต มันทารณ บุกลากรชาวไทย ที่รับตำแหน่งตั้งแต่ ค.ศ. 2021

³¹ ข้อมติรายประเทศที่ไม่ได้รับการเสนอต่อ เนื่องจากอาจมีพัฒนาการตามข้อเสนอของข้อมติเป็นที่น่าพอใจ หรือสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศนั้น ๆ คลี่คลายแล้ว อาทิ ข้อมติ Strengthening technical cooperation and advisory services for Guinea เสนอโดยกลุ่มแอฟริกา (Africa Group) ภายใต้ระเบียบวาระที่ 10 (ข้อมติอันดับที่ 51 ในภาคผนวก ก) หรือข้อมติ Technical cooperation and capacity building for

4) ข้อมติรายประเทศบางข้อมติเป็นข้อมติที่ได้รับการเสนอและรับรองเพียงครั้งเดียว ในลักษณะ one-shot สำหรับโอกาสพิเศษ หรือเพื่อติดตามประเด็นเฉพาะ และไม่ได้มีการเสนอซ้ำ อาจด้วยสาเหตุว่า ไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเสนออีก หรือประเทศที่เสนอข้อมติได้หารือกับประเทศ เป้าหมายของข้อมติแล้วสามารถหาทางออกร่วมกัน โดยไม่จำเป็นต้องมีข้อมติอีกได้³² ทั้งนี้ รวมทั้ง ข้อมติ ภายใต้ระเบียบวาระพิเศษของการประชุมสมัยพิเศษหรือการหารือเร่งด่วน โดยหากประเทศสมาชิก สหประชาชาติ เห็นว่า ควรมีการนำไปพิจารณาเป็นข้อมติต่อเนื่อง ก็จะเสนอข้อมติใหม่ในระเบียบวาระอื่น ๆ ในการประชุมสมัยสามัญในสมัยต่อ ๆ ไป

5) ไม่มีระเบียบหรือข้อบังคับว่า ข้อมติเกี่ยวกับประเทศใดประเทศหนึ่งจะมีได้เพียงข้อมติเดียว ดังนั้น ประเทศที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากประชาคมระหว่างประเทศ อาจมีข้อมติเกี่ยวกับ ประเทศนั้น ๆ หลายข้อมติได้ เสนอโดยประเทศหรือกลุ่มประเทศที่ต่างกันได้ อีกทั้งจะอยู่ในระเบียบวาระเดียวกันหรือต่างกันได้ ทั้งนี้ โดยปกติสาระของแต่ละข้อมติควรมีแง่มุมหรือประเด็นที่มุ่งเน้นที่ต่างกัน เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อน อาทิ ข้อมติเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมา ที่มีข้อมติ Situation of human rights in Myanmar เสนอโดยสหภาพยุโรป ภายใต้ระเบียบวาระที่ 4 (ข้อมติ อันดับที่ 17 ในภาคผนวก ก) และข้อมติ Situation of human rights of Rohingya Muslims and other minorities in Myanmar เสนอโดยองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organization of Islamic Cooperation: OIC) ภายใต้ระเบียบวาระที่ 2 (ข้อมติอันดับที่ 7 ในภาคผนวก ก) นอกจากนี้ ประเทศ หรือกลุ่มประเทศแกนนำที่มีแนวทางไม่ตรงกัน อาจใช้กลยุทธ์ในการจัดทำข้อมติรายประเทศของ ประเทศเดียวกัน ทั้งในระเบียบวาระที่ 2 หรือ 4 และระเบียบวาระที่ 10 เพื่อแข่งขันกันด้วย อาทิ ข้อมติ รายประเทศของเซาท์ซูดาน (ข้อมติอันดับที่ 9 กับอันดับที่ 25 และข้อมติอันดับที่ 43 ในภาคผนวก ก)

6) บางข้อมติเป็นข้อมติที่มีมายาวนาน และได้รับการจัดทำซ้ำ ๆ มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ สมัยที่ HRC ยังเป็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน หรือ UNCHR โดยเฉพาะข้อมติที่เกี่ยวกับ ผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากการยึดครองดินแดนปาเลสไตน์และพื้นที่ใกล้เคียงโดยอิสราเอล ที่มี ระเบียบวาระของ HRC แยกเฉพาะ (ระเบียบวาระที่ 7) ซึ่งประกอบด้วย ข้อมติ Human rights in the occupied Syrian Golan เสนอโดย OIC (ข้อมติอันดับที่ 31 ในภาคผนวก ก) ข้อมติ Right of

---

Burundi in the field of human rights เสนอโดยกลุ่มแอฟริกา (Africa Group) ภายใต้ระเบียบวาระที่ 10 (ข้อมติอันดับที่ 52 ในภาคผนวก ก)

³² อาทิ ข้อมติ Situation of human rights in Honduras since the coup d'état on 28 June 2009 เสนอ โดยกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (GRULAC) ใน ค.ศ. 2009 ภายใต้ระเบียบวาระที่ 4 (ข้อมติอันดับที่ 26 ในภาคผนวก ก) และข้อมติ Cooperation between Tunisia and the Office of the High Commissioner for Human Rights เสนอโดยแคนาดา สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา ใน ค.ศ. 2011 ภายใต้ระเบียบวาระที่ 10 (ข้อมติอันดับที่ 56 ในภาคผนวก ก)

the Palestinian people to self-determination เสนอโดย OIC (ข้อมติอันดับที่ 32 ในภาคผนวก ก) ข้อมติ Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan เสนอโดย OIC (ข้อมติอันดับที่ 33 ในภาคผนวก ก) และ ข้อมติ Human rights situation in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem เสนอโดย OIC (ข้อมติอันดับที่ 34 ในภาคผนวก ก)

7) ข้อมติรายประเทศอาจมีการย้ายระเบียบวาระ ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของประเทศหรือกลุ่มประเทศที่เสนอข้อมติ อีกทั้งการหารือกับประเทศที่ตกเป็นเป้าหมายของข้อมติ โดยเฉพาะการย้ายจากระเบียบวาระที่ 2 หรือ 4 ไประเบียบวาระที่ 10 ซึ่งจะเน้นการให้ความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศเป้าหมาย โดยประเทศเป้าหมายเอง สมัครใจที่จะร่วมมือและหารืออย่างใกล้ชิดกับประเทศหรือกลุ่มประเทศที่เสนอข้อมติ ตัวอย่างเช่น ข้อมติเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ ซึ่งจะเป็กรณศึกษาของบทที่ 3 ต่อไป

8) โดยที่สถานการณ์เปลี่ยนไปหรือมีการหารือเกี่ยวกับชื่อของข้อมติกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ข้อมติสามารถปรับเปลี่ยนชื่อได้ตามความเหมาะสม รวมทั้งอาจมีการควรรวมข้อมติเข้าด้วยกันเพื่อความกระชับหรือไม่ซ้ำซ้อนได้ อาทิ ข้อมติ Mandate of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Myanmar เสนอโดยสหภาพยุโรป ภายใต้ระเบียบวาระที่ 4 ใน ค.ศ. 2007 และ 2008 ที่ต่อมาได้ควรรวมกับข้อมติ Situation of human rights in Myanmar (ข้อมติอันดับที่ 17 ในภาคผนวก ก) จนถึงปัจจุบัน โดยมีมติหนึ่งที่สำคัญของข้อมติ Situation of human rights in Myanmar คือการพิจารณาพัฒนาการและขยายอาณาเขตของผู้รายงานพิเศษ เรื่องสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเมียนมา ที่เดิมอยู่ในข้อมติแรกด้วย

3.2 การจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC

สำหรับการอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ผู้เขียนอ้างอิงกรอบแนวคิดทฤษฎีกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Public Policy Process Theory) ที่แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนหลัก พร้อมกับประยุกต์ใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) เพื่อชี้ให้เห็นถึงการดำเนินการและการตัดสินใจของตัวแสดงหรือผู้เล่นที่มีบทบาทและปฏิสัมพันธ์ในกระบวนการ ซึ่งรวมถึงการประมวลข้อมูลและประเมินสถานการณ์ของตนเองและตัวแสดงหรือผู้เล่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะความสนใจและลำดับความสนใจ (preferences และ preference ordering) เกี่ยวกับสาระสำคัญของข้อมติ อีกทั้งการเจรจาและต่อรองผลลัพธ์ระหว่างกันเกี่ยวกับผลลัพธ์ของข้อมติ ดังนี้

3.2.1 ตัวแสดงหรือผู้เล่น (actors) ที่เกี่ยวข้องหรือมีบทบาทในกระบวนการจัดทำข้อมติ
ในทางใดทางหนึ่ง สามารถแบ่งเป็นผู้เล่นหลักกับผู้เล่นรอง ประกอบด้วย

3.2.1.1 ผู้เล่นหลัก

1) ประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำ (core group) เป็นคำศัพท์เฉพาะในเวทีสหประชาชาติ รวมทั้ง HRC ที่หมายถึงประเทศ หรือกลุ่มประเทศที่เป็นผู้เสนอร่างข้อมติเข้าสู่การพิจารณา อีกนัยหนึ่งคือ การจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC จะต้องเริ่มต้นด้วยการที่มีอย่างน้อยหนึ่งประเทศที่ริเริ่มเป็นผู้ร่างข้อมติและเสนอเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของ HRC โดยประเทศดังกล่าว จะมีชื่อเรียกเฉพาะในคำศัพท์ของเวที HRC ว่า penholder หรือผู้ถือปากกา เนื่องจากเป็นผู้ร่างข้อมตินั้น ๆ นั่นเอง นอกจากนี้ เป็นที่นิยมที่ประเทศที่ริเริ่มการจัดทำข้อมติฯ มักจะพยายามหาพันธมิตรคือประเทศอื่น ๆ ทั้งในภูมิภาคหรือนอกภูมิภาค เพื่อมารวมตัวกันเป็นกลุ่มประเทศแกนนำ หรือ core group โดยหากมีพันธมิตรที่หลากหลาย ก็จะเป็นการช่วยยืนยันได้มากขึ้นว่า ข้อมติดังกล่าวจะมีโอกาสได้รับการสนับสนุนจากประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ มากขึ้น สำหรับประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำ สามารถเป็นประเทศที่เป็นประเทศสมาชิกสหประชาชาติใดก็ได้ โดยจะเป็นประเทศสมาชิก HRC หรือไม่เป็นในขณะนั้นก็ได้ นอกจากนี้ หลาย ๆ ข้อมติ มักจะมีกลุ่มประเทศแกนนำที่จัดทำ ในนามกลุ่มภูมิภาคด้วย ที่สำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป (European Union: EU) ประกอบด้วยสมาชิก 27 ประเทศ กลุ่มประเทศลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (Group of Latin American and the Caribbean Countries: GRULAC) ประกอบด้วยสมาชิก 9 ประเทศ องค์การความร่วมมืออิสลาม (Organization of Islamic Cooperation: OIC) ประกอบด้วยสมาชิก 56 ประเทศ สหภาพแอฟริกา (African Union: AU) ประกอบด้วยสมาชิก 55 ประเทศ และสันนิบาตอาหรับ (League of Arab) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 22 ประเทศ เป็นต้น

2) ประเทศที่ตกเป็นเป้าของข้อมติ ซึ่งเป็นประเทศใดก็ได้ที่เป็นประเทศสมาชิกสหประชาชาติ โดยไม่มีระเบียบจำกัดว่า ประเทศดังกล่าวจะเป็นหรือไม่เป็นประเทศสมาชิก HRC ในขณะนั้น โดยปกติ ประเทศเหล่านี้มักจะไม่ประสงค์ให้มีการจัดทำข้อมติรายประเทศเกี่ยวกับตน เนื่องจากการเข้าไปมายังประเทศของตนเองว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศ และมักจะมีการต่อรองและเจรจากับประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำ รวมทั้งหาพันธมิตรจากประเทศอื่น ๆ เพื่อหาทางออกนอกเหนือไปจากการจัดทำข้อมติ อย่างไรก็ตาม ประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำมักจะมี ‘ธง’ ที่จะใช้ข้อมติในการกดดันประเทศที่ตกเป็นเป้า และมักจะมีความตั้งใจที่จะผลักดันให้จัดทำข้อมติขึ้นในที่สุด

3) ประเทศสมาชิก HRC มีจำนวน 47 ประเทศ มีวาระ 3 ปี ซึ่งการเข้าเป็นสมาชิก HRC ประเทศสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด 193 ประเทศสามารถลงสมัครได้ การเลือกตั้งจะจัดขึ้น ที่ UNGA ที่นครนิวยอร์ก โดยเป็นการลงคะแนนเสียงลับด้วยเสียงข้างมากโดยประเทศสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด ที่นั่งของประเทศสมาชิกใน HRC จะแบ่งตามสัดส่วนของภูมิภาคที่ถูกกำหนดโดยสหประชาชาติแบ่งเป็น 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภูมิภาคแอฟริกา 13 ที่นั่ง ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก 13 ที่นั่ง

ภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (GRULAC) 8 ที่นั่ง ภูมิภาคยุโรปตะวันตกและอื่น ๆ (Western European and Others Group: WEOG) 7 ที่นั่ง และภูมิภาคยุโรปตะวันออก 6 ที่นั่ง ประเทศสมาชิก HRC ไม่สามารถดำรงตำแหน่งได้เกิน 2 วาระ (6 ปี) ติดต่อกัน โดยจะต้องเว้น อย่างน้อย 1 ปี ก่อนจะลงสมัครรับเลือกตั้งใหม่ได้ ประเทศสมาชิก HRC เป็นผู้เล่นสำคัญในการพิจารณาข้อมติรายประเทศในเวที HRC โดยจะเป็นประเทศที่มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงกับข้อมติแต่ละข้อมติ หากมีการเรียกร้องให้มีการลงคะแนนเกิดขึ้น

3.2.1.2 ผู้เล่นรอง

1) ประเทศผู้สังเกตการณ์ (observer states) เป็นคำศัพท์ในเวที HRC ที่เรียกประเทศสมาชิกสหประชาชาติที่ไม่ได้เป็นประเทศสมาชิก HRC โดยประเทศเหล่านี้จะมีสิทธิในการเข้าร่วมการประชุม HRC และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ร่วมในการเจรจาและให้ข้อคิดเห็นต่อร่างข้อมติต่าง ๆ รวมทั้งสามารถเสนอร่างข้อมติทั้งรายประเทศ และรายประเด็นเข้าสู่การพิจารณาของ HRC และกล่าวถ้อยแถลงในระเบียบวาระต่าง ๆ ของการประชุมได้ด้วย นอกจากนี้ ยังสามารถร่วมเป็นประเทศที่ร่วมอุปถัมภ์ หรือในภาษาของเวทีสหประชาชาติ คือ co-sponsor ข้อมติหรือถ้อยแถลงร่วมได้ อย่างไรก็ตาม ประเทศผู้สังเกตการณ์ไม่สามารถลงคะแนนเสียงรับหรือไม่รับข้อมติ ซึ่งเป็นสิทธิเฉพาะสำหรับประเทศสมาชิก HRC

2) ผู้เล่นอื่น ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ องค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ และบุคลากรหรือหน่วยงานสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับข้อมตินั้น ๆ ที่มีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลหรือหลักฐานที่เป็นประโยชน์กับผู้เล่นหลัก โดยเฉพาะหากได้รับการร้องขอ อีกนัยหนึ่งคือ ผู้เล่นเหล่านี้ แม้ว่าจะไม่ใช่ผู้เล่นหลักที่มีผลต่อข้อมติได้โดยตรง แต่อาจสามารถลอบบี้ผู้เล่นหลักต่าง ๆ ให้ทำหน้าที่ที่ตนมีอำนาจหรืออำนาจได้

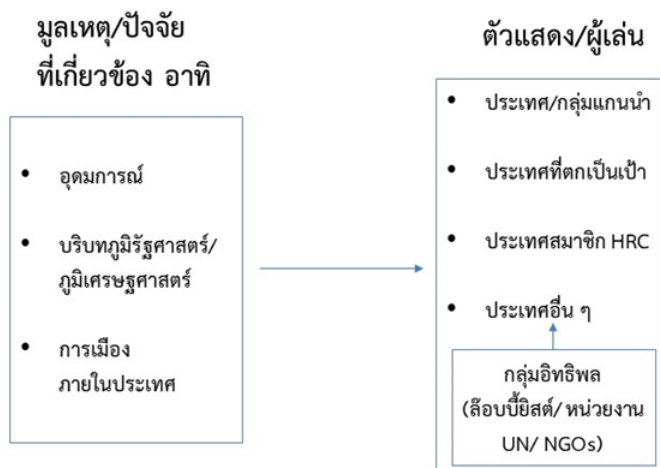
3.2.2 ผลลัพธ์ของข้อมติ (outcome)

เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการการจัดทำข้อมติ ผู้อ่านจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงลักษณะของข้อมติที่มีความแตกต่างในรูปแบบ ความเข้มข้น และประเด็นการเรียกร้อง ข้อมติแต่ละข้อมติแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเป้าหมายของประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำ รวมไปถึงบริบทของผู้เล่นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศนั้น ๆ ในโลกอุดมคติ (ideal world) ข้อมติที่ได้รับการรับรองโดยฉันทามติ มีสาระสำคัญที่เข้มข้น อีกทั้งได้รับการร่วมอุปถัมภ์ หรือ co-sponsors จากประเทศต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ถือเป็นข้อมติที่ได้รับผลสำเร็จสูงสุด แต่ในความเป็นจริงก็ขึ้นอยู่กับความต้องการและเป้าหมายของผู้เสนอข้อมตินั้น ๆ ด้วย อีกทั้งร่างข้อมติฉบับสุดท้าย (final draft) รูปแบบและรายละเอียดก็อาจจะแตกต่างไปจากร่างข้อมติร่างแรก เนื่องจากจำเป็นต้องมีการเจรจาหรือต่อรองกับผู้เล่นอื่น ๆ อาทิ บางข้อมติที่มีความละเอียดอ่อน และมีสาระสำคัญที่เข้มข้น เช่น มีข้อความประณามรัฐบาลประเทศที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง หรือมีการจัดตั้งกลไกที่

เข้าไปติดตามการดำเนินการภายในประเทศอย่างใกล้ชิด ก็มักจะไม่ได้การรับรองโดยฉันทามติ ซึ่งหากประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำมีเป้าหมายที่ต้องการจะกดดันประเทศที่ตกเป็นเป้าอย่างเข้มข้น ก็มักจะเข้าใจดีว่า ข้อติดังกล่าวจะต้องมีการลงคะแนนเสียงเกิดขึ้น และไปมุ่งเน้นเพื่อให้มั่นใจว่า ข้อมติจะได้รับเสียงข้างมาก เพื่อให้ได้รับการรับรอง ในทางกลับกัน ข้อมติบางข้อมติก็อาจต้องเสียสละความเข้มข้นของสาระสำคัญ หากประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำประสงค์ให้ข้อมติของตนเป็นข้อมติที่ไม่มีการลงคะแนนเสียง

3.2.3 มุลเหตุจูงใจ หรือปัจจัยที่กำหนดความสนใจ (preferences)

ลำดับความสนใจ (preference ordering) และอำนาจในการต่อรอง (power) ของตัวแสดงหรือผู้เล่นที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อผลลัพธ์ของข้อมติ ทั้งประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำที่เสนอข้อมติ ประเทศที่ตกเป็นเป้าของข้อมติ ประเทศที่สนับสนุนหรือคัดค้านข้อมติ รวมทั้งประเทศสมาชิก HRC ที่มีส่วนกำหนดผลลัพธ์ของข้อมติด้วยการลงคะแนนเสียง โดยปัจจัยหรือบริบทเหล่านั้น อาจเป็นอุดมการณ์ของประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำหรือประเทศที่ลงคะแนนสนับสนุนข้อมติรายประเทศดังกล่าว ซึ่งยึดมั่นในสิทธิมนุษยชนของประชาชนในประเทศทั่วโลก ในขณะที่บริบททางภูมิรัฐศาสตร์หรือภูมิเศรษฐศาสตร์ในเวทีระหว่างประเทศ ก็อาจมีความสำคัญที่อาจเป็นแรงผลักดันให้เกิดข้อมตินั้น ๆ ด้วยเหตุผลทางการเมืองระหว่างประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน การแข่งขันทางอิทธิพลทางการเมืองหรือทางเศรษฐกิจของประเทศที่ประสงค์จะผลักดันข้อมติด้านประเทศที่ตกเป็นเป้าของข้อมติ ก็อาจจำกัดการผลักดันข้อมติให้ประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้ บางครั้งการเมืองภายในประเทศหรือแม้กระทั่งอิทธิพลของกลุ่มล็อบบี้ยิสต์ โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างกลุ่มล็อบบี้ยิสต์ระหว่างประเทศและในประเทศก็สามารถมีส่วนร่วมสำคัญในการผลักดันข้อมติ ผ่านประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำ พร้อมสร้างพันธมิตรกับประเทศสมาชิก HRC อื่น ๆ เพื่อร่วมสนับสนุนให้ข้อมติได้รับการรับรอง ซึ่งปัจจัยและบริบทเหล่านี้มีความแตกต่างในแต่ละสถานการณ์ของแต่ละข้อมติ ซึ่งสรุปได้ตามแผนภูมิที่ 1 ที่ปรากฏด้านล่าง

แผนภูมิที่ 1 มุลเหตุจูงใจและป้จจ้ยที่มีอหทพลต่อตัวแสดง/ผู้เล่นที่เก้ยวข้องกับการจัดท้ช้อมติรายประเทศใน HRC

3.2.4 กระบวนการและขั้นตอนในการจัดท้ช้อมติรายประเทศใน HRC

ผู้เขียนนำแนวคิดทฤษฎีเรื่องกระบวนการนโยบายสาธารณะ หรือ Public Policy Process Theory มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดท้ช้อมติรายประเทศใน HRC โดยแบ่งกระบวนการออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ การก่อรูปนโยบาย (policy formation) ซึ่งรวมทั้งการระบุถึงปัญหา (problem identification) และการกำหนดเป็นวาระนโยบาย (agenda setting) โดยสำหรับรายงานการศึกษาขั้นนี้ ก็คือ การที่ประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศใดประเทศหนึ่ง ถูกหยิบยกขึ้นเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจหรือให้ควมสำคัญ และถูกนำเสนอเป็นร่างช้อมติเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของ HRC

เหตุใด ประเทศหรือกลุ่มประเทศใดประเทศหนึ่งถึงสนใจนำสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในบางประเทศมาจัดท้เป็นช้อมติในเวที HRC คำถามนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะตอบ เนื่องจากมีบริบทและป้จจ้ยจำเพาะที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องเข้าใจก่อนว่า ในเวที HRC ช้อมติรายประเทศจะต้องเกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิมนุษยชนอย่างใกล้ชิด ดังนั้น ในระดับหนึ่ง ช้อมติรายประเทศในเวที HRC จึงต้องอยู่บนพื้นฐานของความห่วงกังวลของประชาคมระหว่างประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประชาชนในประเทศดังกล่าวด้วย ผู้เชี่ยวชาญในเวที HRC ที่ผู้เขียนสัมภาษณ์³³ เห็นว่า ประเด็นความรุนแรงของสถานการณ์ในประเทศนั้น ๆ หรือ merit เป็น

³³ สัมภาษณ์ มาร์ก เลมอง (Marc Limon) ผู้อำนวยการบริหาร ยูนิเวอร์แซลไรท์กรุ๊ป (Universal Rights Group), 30 สิงหาคม ค.ศ. 2022

ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้ประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำริเริ่มจัดทำข้อมติ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ซึ่งยึดหลักอุดมการณ์เรื่องการปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทั่วโลก และอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงของสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศ เป็นข้อมูลหลักในการตัดสินใจ

ทั้งนี้ มีแนวปฏิบัติหรือนโยบายในการจัดทำข้อมติรายประเทศ ที่มักจะประเมินความสนใจหรือการให้ความสำคัญต่อสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ จากรายงานของข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ ที่เสนอต่อประชุม HRC รวมทั้งจากถ้อยแถลงขององค์กรภาคประชาสังคม ทั้งจากในช่วงการประชุม HRC สมัยก่อนหน้า หรือในโอกาสอื่น ๆ เพื่อนำมาประมวลว่า มีความเหมาะสมหรือมีข้อมูลเพียงพอที่จะจัดทำข้อมติรายประเทศได้หรือไม่ นอกจากนี้ ในช่วงหลัง ๆ ยังมีแนวปฏิบัติในการนำเสนอสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศใดประเทศหนึ่งในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป (gradual approach) อาทิ (ก) การจัดสัมมนาคู่ขนาน (side event) เพื่อประเมินท่าทีของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศที่เกี่ยวข้อง (ข) ถ้อยแถลงร่วมของประเทศที่มีความเห็นพ้องเพื่อชี้ให้เห็นถึงความสนใจในสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศใดประเทศหนึ่ง ทั้งในช่วงการประชุม HRC หรือในโอกาสอื่น ๆ ที่เหมาะสม (ค) การเสนอข้อมติรายประเทศ โดยในครั้งแรกอาจมีสาระที่ไม่วิพากษ์หรือเป็นไปในเชิงพิธีการ (procedural) เช่น การขอให้มีการรายงานจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ แล้วค่อยเพิ่มสาระหรือข้อเรียกร้องให้เข้มข้นในครั้งต่อไป อาทิ การขอให้มีการจัดตั้งกลไกพิเศษเพื่อติดตามสถานการณ์ในประเทศเป้าหมายเป็นการเฉพาะ

อย่างไรก็ดี จากการสัมภาษณ์ ปฏิเสธไม่ได้ว่า บริบททางการเมือง ไม่ว่าจะเป็
ณภูมิรัฐศาสตร์หรือภูมิเศรษฐศาสตร์มีส่วนในการตัดสินใจว่า ข้อมติรายประเทศใดจะได้รับการเสนอและรับรอง โดยเฉพาะหากประเทศแกนนำ คือ สหรัฐอเมริกา³⁴ และสหราชอาณาจักร จะเห็นได้ชัดเจนว่า จากที่รัฐบาลของประธานาธิบดีโจ ไบเดน (President Joe Biden) ของสหรัฐอเมริกาพยายามผลักดันข้อมติรายประเทศกับอิหร่านในการประชุม HRC สมัยที่ 49 ซึ่งจัดทำโดยสหราชอาณาจักร หนึ่งในพันธมิตรที่ใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา หรือความพยายามอย่างต่อเนื่องที่จะผลักดันให้ HRC ให้ความสำคัญกับประเด็นซินเจียงอุยกูร์ หรือแม้แต่กับประเด็นฮ่องกงของจีน ในขณะเดียวกัน สหราชอาณาจักรมักจะให้ความสำคัญกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศที่ตนเคยปกครอง อาทิ ศรีลังกา หรือเมียนมา³⁵ นอกจากนี้ อำนาจหรืออิทธิพลของสหรัฐอเมริกายังเป็นปัจจัยที่ชัดเจนที่อธิบายได้ว่า เหตุใดจึงยังไม่มีข้อมติรายประเทศในเวที HRC ของซาอุดีอาระเบียหรืออียิปต์ ซึ่งเป็นพันธมิตรในภูมิภาคตะวันออกกลางที่ใกล้ชิดของสหรัฐอเมริกา

³⁴ นักวิชาการเห็นพ้องว่า สหรัฐอเมริกามีอำนาจและอิทธิพลสูงในเวที HRC และสามารถจะรวบรวมพันธมิตรให้สนับสนุนตนเองได้ไม่ยาก ปรากฏตามบทความข่าวบนเว็บไซต์ <https://www.swissinfo.ch/eng/the-us-plays-its-credibility-at-the-un-human-rights-council/47386256>

³⁵ สัมภาษณ์ มาร์ก เลมมิ่ง, อ้างแล้ว

อำนาจหรืออิทธิพลสัมพัทธ์ (relative power) ในมิติการเมืองหรือเศรษฐกิจของประเทศที่เสนอข้อมติเทียบกับประเทศที่ตกเป็นเป้า มีความสำคัญและอาจเป็นปัจจัยกำหนดว่าข้อมติรายประเทศใดจะได้รับการเสนอข้อมติหรือไม่ ตัวอย่างเช่น แม้ว่าสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือว่า มีอำนาจสูงในเวทีระหว่างประเทศ แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะผลักดันหรือขัดขวางประเด็นสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่ประเทศฝ่ายตรงข้ามมีอำนาจหรืออิทธิพลเทียบเคียงหรือสูงกว่าได้ อาทิ จีน หรือปาเลสไตน์ ซึ่งที่ผ่านมา สามารถคานอำนาจของสหรัฐอเมริกาได้โดยการผนึกกำลังพันธมิตรของตน

ขั้นตอนที่ 2 คือ การกำหนดนโยบาย (policy formulation) โดยประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำจะต้องพิจารณา ร่างสารัตถะของข้อมติ โดยมีการหารือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับเป็นร่างข้อมติที่จะเสนอต่อที่ประชุม HRC พิจารณา ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบของ HRC ที่จะต้องให้ประเทศหรือกลุ่มประเทศที่เสนอร่างข้อมติ จัดการหารืออย่างไม่เป็นทางการอย่างน้อย 1 ครั้ง ให้กับประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศสมาชิก และประเทศสังเกตการณ์ของ HRC เพื่อนำมาปรับร่างข้อมติตามความเหมาะสม ก่อนการเสนอให้ HRC พิจารณาตัดสินใจ โดยประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำมักมีแนวปฏิบัติที่เปิดให้องค์กรประชาสังคม หรือเชิญหน่วยงานสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมรับฟังและให้ความเห็นด้วย ซึ่งเวทิดังกล่าวเป็นเวทีที่ผู้เล่นที่เกี่ยวข้องจะให้ข้อมูล และแสดงท่าทีของตน ไม่ว่าจะเพื่อสนับสนุนหรือเห็นต่างกับประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำที่เสนอข้อมติ ซึ่งประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำจะต้องนำมาประเมินสถานการณ์และพิจารณาแนวทางในการปรับเปลี่ยนร่างข้อมติ เพื่อเสนอต่อที่ประชุม HRC พิจารณาให้ประสบความสำเร็จต่อไป นอกจากนี้ ยังมีแนวปฏิบัติที่เป็นที่นิยม ที่ผู้เล่นที่เกี่ยวข้องมักจะพบหารือรอบเพื่อเจรจาหรือต่อรองเพิ่มเติมอีกด้วย

ในส่วนสาระของร่างข้อมติ จะประกอบด้วยสองส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนที่เป็น preamble paragraphs (PPs) หรือย่อหน้าอารัมภบท ที่มักจะอ้างอิงถึงเอกสาร ข้อมูล หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้า ซึ่งร่างข้อมติสนับสนุนหรือให้ความสำคัญ อีกส่วนคือ operational paragraphs (OPs) หรือย่อหน้าปฏิบัติการ ที่จะประกอบด้วยข้อเรียกร้อง ข้อเสนอ หรือข้อสั่งการ ให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการ รวมทั้งการจัดตั้งกลไกบางกลไกเพื่อทำหน้าที่ติดตามพัฒนาการในประเด็นที่ข้อมติให้ความสำคัญต่อไป เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 คือ การรับรองหรือตัดสินใจกับนโยบาย (adoption หรือ decision-making) เมื่อประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำได้เสนอร่างข้อมติเข้าสู่กระบวนการพิจารณาในเวลาที่กำหนด หรือที่เรียกว่า tabling the resolution แล้ว ที่ประชุม HRC โดยประเทศสมาชิก HRC ณ ขณะนั้น จะพิจารณาร่างดังกล่าว ถ้าไม่มีประเทศสมาชิกใดขอให้มีการลงคะแนนเสียง ร่างข้อมติ

ดังกล่าวจะได้รับการรับรองหรือผ่านโดยฉันทามติ³⁶ แต่หากมีประเทศสมาชิกโดยอย่างน้อยประเทศหนึ่งขอให้มีการลงคะแนนเสียง ประเทศสมาชิกทั้งหมดจะต้องลงคะแนนเสียงในลักษณะเปิด โดยสามารถเลือกได้ 3 แนวทาง ได้แก่ สนับสนุน (yes) คัดค้าน (no) หรืองดออกเสียงหรืองดลงคะแนน (abstain) ซึ่งข้อมติจะผ่านการรับรอง ขึ้นอยู่กับว่า เสียงสนับสนุนมากกว่าเสียงคัดค้านหรือไม่ โดยไม่นับรวมจำนวนเสียงที่งดลงคะแนน นอกจากนี้ หากประเทศสมาชิก HRC ในประเทศหนึ่ง รวมถึงประเทศที่ตกเป็นเป้าหมาย หาก ณ ขณะนั้น ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิก HRC ไม่พอใจกับข้อความบางส่วน ก็สามารถเสนอบทแก้ไข หรือ amendment เฉพาะย่อหน้านั้น ๆ ได้ ซึ่งที่ประชุมจะมีการลงคะแนนเสียงในลักษณะเดียวกันกับข้อมติทั้งฉบับ เพื่อรับรองหรือคัดค้านบทแก้ไขดังกล่าวด้วยเสียงข้างมากที่ไม่นับรวมจำนวนเสียงที่งดลงคะแนน โดยหากมีการรับรอง ย่อหน้าของร่างข้อมตินั้น ๆ จะถูกปรับตามบทแก้ไขดังกล่าวที่เสนอมา

นอกจากประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำที่ถือเป็นผู้อุปถัมภ์ (sponsor) ข้อมติโดยอัตโนมัติแล้ว ยังเปิดโอกาสให้ประเทศอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติ ทั้งที่เป็นสมาชิก HRC และไม่ได้เป็นสมาชิก HRC สามารถร่วมอุปถัมภ์ หรือ co-sponsor ข้อมติดังกล่าวได้ เพื่อเป็นการแสดงท่าทีร่วมสนับสนุนข้อมติดังกล่าว โดยอาจจะร่วมอุปถัมภ์ก่อนที่ OHCHR ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของ HRC จะรับร่างข้อมติดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของ HRC (หรือก่อนการ table ร่างข้อมติ) ก่อนที่จะมีการรับรองข้อมติ (หรือก่อน adoption) หรือหลังจากข้อมติได้รับการรับรองไปแล้วก็ได้ (หรือหลัง adoption) ซึ่งการร่วมอุปถัมภ์ในแต่ละช่วง เป็นการแสดงท่าทีสนับสนุนที่เข้มข้นลดหลั่นไปตามลำดับ

ระเบียบที่ว่าด้วยการแบ่งองค์ประกอบของ HRC โดยเฉพาะการจัดสรรที่นั่งของสมาชิก 47 ที่นั่งตามภูมิภาค ที่ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในภูมิภาคนั้น ๆ³⁷ ทำให้จำนวนที่นั่งของภูมิภาคสะท้อนถึงความเข้มแข็งในการลงคะแนนเสียงของภูมิภาคนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ก็ขึ้นอยู่กับความเป็นปึกแผ่นในการรวมตัวของแต่ละภูมิภาคในแต่ละประเด็น และประเทศใดในภูมิภาคในขณะนั้นที่ได้รับเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิก HRC ด้วย ที่ผ่านมา ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งมีความหลากหลายของประเทศในภูมิภาค ทำให้ไม่ค่อยมีการรวมตัวที่เข้มแข็ง เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคแอฟริกา หรือ

³⁶ ประเทศสมาชิก HRC ในประเทศหนึ่งอาจเลือกที่จะ “ไม่เกี่ยวข้อง” หรือ dissociate ตนเองจากข้อมติใด ๆ ใน HRC โดยไม่ร้องขอให้มีการลงคะแนนเสียงก็ได้ ถือเป็นการสะท้อนท่าทีประการหนึ่ง ที่ไม่รุนแรงเท่ากับขอให้มีการลงคะแนนเสียงต่อร่างข้อมตินั้น ๆ

³⁷ สามารถค้นหารายชื่อประเทศที่อยู่ในแต่ละภูมิภาคตามระบบของสหประชาชาติ ได้บนเว็บไซต์

<https://www.un.org/dgacm/en/content/regional-groups> โดยภูมิภาคแอฟริกา มี 54 ประเทศ ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก 53 ประเทศ ภูมิภาคยุโรปตะวันออก 23 ประเทศ ภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน 33 ประเทศ และภูมิภาคยุโรปตะวันตกและอื่น ๆ 30 ประเทศ

ภูมิภาคยุโรปตะวันตกและอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังขึ้นอยู่กับแต่ละข้อมติที่อาจมีการรวมตัวข้ามภูมิภาคได้ อาทิ ข้อมติเกี่ยวกับปาเลสไตน์ ที่มักจะได้รับการสนับสนุนจากประเทศมุสลิมข้ามภูมิภาค อีกทั้งในช่วงหลัง ๆ ที่ประเทศในภูมิภาคยุโรปตะวันตกและอื่น ๆ ภูมิภาคยุโรปตะวันออก โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ในสหภาพยุโรป และประเทศในภูมิภาคลาตินอเมริกา ที่มีหัวก้าวหน้าในด้านสิทธิมนุษยชน มักจะร่วมมือกันผลักดันข้อมติรายประเทศมากขึ้น

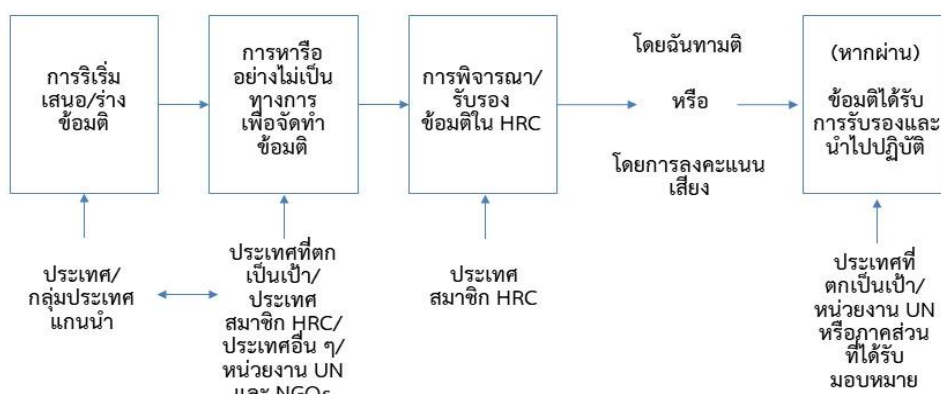
นอกจากนี้ ระเบียบที่ว่าด้วยขั้นตอนการรับรองและตัดสินใจของที่ประชุม HRC ทั้งในลักษณะฉันทามติ หรือการลงคะแนนเสียง โดยเฉพาะการให้ประเทศสมาชิก HRC อย่างน้อยประเทศใดประเทศหนึ่งสามารถเสนอให้มีการลงคะแนนเสียง ทำให้ข้อมติรายประเทศที่จะได้รับการรับรองโดยฉันทามติ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกประเทศสมาชิก HRC มิเช่นนั้นประเทศสมาชิก HRC เพียงประเทศเดียว ก็สามารถเรียกร้องให้มีการลงคะแนนเสียงได้ ในขณะที่วิธีการลงคะแนนเสียงที่แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ การสนับสนุน (yes) การคัดค้าน (no) และการงดออกเสียง (abstain) ก็มีความสำคัญอย่างสูงต่อผลลัพธ์ของข้อมติฯ โดยเฉพาะข้อมติที่มีความละเอียดอ่อน เนื่องจากประเทศสมาชิก HRC ที่ไม่ประสงค์ฝักใฝ่ฝ่ายใดอาจจะงดออกเสียง เพื่อแสดงความเป็นกลาง หรืออาจเพื่อไม่ทำให้ประเทศฝั่งใดฝั่งหนึ่งขุ่นเคืองใจ ซึ่งมักจะทำให้ประเทศสมาชิก HRC ที่ไม่ประสงค์จะคัดค้านข้อมติอย่างชัดเจน เลือกลงออกเสียง และทำให้เสียงคัดค้านต่อข้อมติลดลง ทำให้ข้อมติรายประเทศได้รับการรับรองใน HRC เกือบทั้งหมดที่ผ่านมา

ขั้นตอนที่ 4 คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation) จะเป็นไปตามย่อหน้าปฏิบัติการ (OPs) อาทิ การจัดตั้งผู้เสนอรายงานพิเศษ (special rapporteur) ผู้ดำเนินภารกิจตรวจสอบข้อเท็จจริง (fact-finding mission) หรือคณะกรรมการสอบสวน (commission of inquiry) เกี่ยวกับสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศนั้น ๆ หรือการสั่งการให้ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ หรือสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ จัดทำรายงานด้วยวาจา และฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อการประชุม HRC สมัยถัด ๆ ไป ซึ่งข้อมติในเรื่องนั้น ๆ มักจะระบุไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินการและจัดทำรายงาน

ขั้นตอนที่ 5 คือ การประเมินผลนโยบาย (evaluation) ซึ่งประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานในขั้นตอนที่ 4 รวมทั้งพัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐบาลประเทศเป้าหมายของข้อมติ เพื่อประเมินว่า จำเป็นต้องมีการเสนอข้อมติในปีถัด ๆ ไป เพื่อวัตถุประสงค์บางประการหรือไม่ อาทิ การขยายอาณาเขตของกลไกพิเศษที่ข้อมติกำหนดไว้ และหากยังมีการจัดทำข้อมติดังกล่าว จะออกมาในรูปแบบใด เช่น เน้นประเด็นความช่วยเหลือทางเทคนิค และการเสริมสร้างศักยภาพให้กับภาคส่วนภายในประเทศนั้น ๆ และย้ายข้อมติไปอยู่ในระเบียบวาระที่ 10 แทน อนึ่ง ไม่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า การประเมินผลการดำเนินการจากข้อมติก่อนหน้านี้ จะต้องดำเนินการเมื่อไหร่ อย่างไรก็ดี การประเมินผลส่วนใหญ่จะมีการดำเนินการหลังจากที่มีการ

จัดทำรายงานของหน่วยงานสหประชาชาติที่ได้รับมอบหมายแล้ว โดยการพิจารณาจากข้อมูลที่ปรากฏในรายงานเป็นส่วนประกอบหลัก และมักจะเป็นการประเมินผลโดยประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำ ก่อนเริ่มการประชุม HRC สมัยสามัญ ในสมัยที่คาดว่าจะ จะมีการเสนอข้อมติรายประเทศของประเทศนั้น ๆ ในครั้งต่อไป

โดยสรุป ผู้เขียนอธิบายและวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC โดยอาศัยกรอบทฤษฎีหลัก 2 ทฤษฎี ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการและขั้นตอน และการมีปฏิสัมพันธ์ของตัวแสดงหรือผู้เล่นที่เกี่ยวข้องอันนำไปสู่ผลลัพธ์ ซึ่งได้แก่ การรับรองข้อมติรายประเทศในเวทีดังกล่าว ซึ่งสามารถประมวลเป็นแผนภูมิที่ 2 ด้านล่าง³⁸

แผนภูมิที่ 2 กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC

3.3 กรณีศึกษา: ข้อมติรายประเทศว่าด้วยสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์

ในบทย่อ 3.2 ผู้เขียนได้อธิบายและวิเคราะห์กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC เพื่อให้เข้าใจถึงที่มาที่ไป รวมทั้งขั้นตอนในการจัดทำข้อมติในภาพรวม สำหรับบทย่อ 3.3 ผู้เขียนประสงค์มุ่งเป้าไปที่กรณีศึกษาของข้อมติรายประเทศที่น่าจะเป็นประโยชน์และอาจเป็นบทเรียนให้กับไทยได้

จะเห็นได้ว่า จนถึงปัจจุบัน ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีเพียง 3 ประเทศที่มีข้อมติรายประเทศใน HRC ได้แก่ เมียนมา กัมพูชา และฟิลิปปินส์ โดยฟิลิปปินส์นับเป็นประเทศเกือบล่าสุดที่มีการจัดทำข้อมติใน HRC นอกเหนือจากอัฟกานิสถาน และเอธิโอเปีย ในขณะที่ข้อมติเกี่ยวกับยูเครนที่มีการจัดทำล่าสุด เคยมีข้อมติมาก่อนหน้า แม้จะไม่ได้มุ่งไปที่สถานการณ์การรุกรานของรัสเซียที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็ตาม

³⁸ สามารถศึกษาสรุปเกี่ยวกับกระบวนการในการจัดทำข้อมติ ทั้งที่เป็นข้อมติรายประเด็น และข้อมติรายประเทศใน HRC ได้จาก The Human Rights Council: A Practical Guide จัดทำโดยคณะผู้แทนถาวรสวีตเซอร์แลนด์ ณ นครเจนีวา ปรากฏบนเว็บไซต์ <http://www.eda.admin.ch>

ผู้เขียนเห็นว่า ข้อติงการของประเทศของฟิลิปปินส์เป็นข้อติงที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นประเทศที่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในช่วงเวลาเดียวกันที่ข้อติงได้รับการเสนอและรับรองใน HRC ไม่ได้เป็นประเทศที่มีสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงที่สุดเช่นเดียวกับไทย แต่เหตุใดจึงได้รับความสนใจและจัดทำเป็นข้อติงการประเทศใน ค.ศ. 2019 และ ค.ศ. 2020 และกระบวนการจัดทำข้อติงการข้างต้นเป็นอย่างไร อีกทั้งข้อติงในแต่ละปีมีความแตกต่างกันหรือไม่

3.3.1 การเปรียบเทียบสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์

ในการเปรียบเทียบสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในแต่ละประเทศ รวมทั้งระหว่างฟิลิปปินส์และไทย ผู้เขียนอาศัยดัชนีเสรีภาพของมนุษย์ หรือ Human Freedom Index (HFI)³⁹ ปีล่าสุด ซึ่งประมวลข้อมูลของ ค.ศ. 2019 เป็นตัวชี้วัดถึงความรุนแรงของสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ โดยตัวชี้วัดให้คะแนนแต่ละประเทศระหว่าง 0 ถึง 10 โดย 0 หมายถึงประชาชนในประเทศนั้น ๆ มีเสรีภาพน้อยสุด และ 10 หมายถึง ประชาชนในประเทศนั้น ๆ มีเสรีภาพมากที่สุด อีกนัยหนึ่งคือ สิทธิและเสรีภาพของประชาชนถูกละเมิดมากที่สุดหรือน้อยที่สุดตามลำดับ

จากตารางในภาคผนวก ข แนบท้าย แสดงให้เห็นว่า ใน ค.ศ. 2019 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่ HFI มีข้อมูล และเป็นปีที่มีการจัดทำข้อติงการประเทศของฟิลิปปินส์ใน HRC ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่มีอันดับเสรีภาพของมนุษย์ที่ 101 จากทั้งหมด 165 (อันดับที่ 165 หมายถึง ประชาชนของประเทศนั้น ๆ มีเสรีภาพน้อยที่สุด) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับไทยมีความใกล้เคียงกัน โดยไทยอยู่ในอันดับที่ดีกว่าเพียงเล็กน้อย คือ อันดับที่ 96

ตาราง HFI ยังได้สะท้อนให้เห็นภาพรวมเกี่ยวกับการจัดทำข้อติงการประเทศใน HRC ด้วยว่า ประเทศที่ถูกประเมินว่ามีปัญหาด้านเสรีภาพของประชาชนในประเทศนั้น ๆ กล่าวคือ

³⁹ HFI จัดทำโดยสถาบันคาโต (Cato Institute) ของสหรัฐอเมริกา สถาบันเฟรเซอร์ (Fraser Institute) ของแคนาดา และมูลนิธิฟรีดริช เนามัน (Friedrich Naumann Foundation) ของเยอรมนี ซึ่งทั้งสามสถาบันเป็นสถาบันวิจัยหรือองค์กรอิสระที่จัดทำดัชนีดังกล่าวกับประเทศทั่วโลกจำนวน 165 ประเทศ จากประเทศสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด 193 ประเทศ (นับเป็นร้อยละ 85.5) ดัชนีเสรีภาพของมนุษย์วัดคุณภาพของเสรีภาพของประชาชนในแต่ละประเทศ ที่เป็นอิสระจากข้อจำกัดหรือบดบังโทษ ซึ่งถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของทุกคน ดัชนีดังกล่าวประมวลข้อมูลเกี่ยวกับเสรีภาพของประชาชนจำนวน 82 ตัวชี้วัด ใน 12 ประเภท อาทิ การใช้กฎหมาย (rule of law) อิสระในการสมาคม ชุมชน หรือของภาคประชาสังคม (association, assembly and civil society) และอิสระในการแสดงออกและข้อมูล (expression and information) ทั้งนี้ ผู้เขียนเข้าใจดีว่า อาจมีผู้วิจารณ์ความน่าเชื่อถือของดัชนีดังกล่าว ทั้งที่เกี่ยวกับการเก็บข้อมูล ความเป็นกลาง และการเลือกตัวชี้วัด อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า HFI สามารถสะท้อนระดับของการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประเทศทั่วโลกได้ในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะเป็นไปในทิศทางเดียวกับการเลือกประเทศที่จัดทำข้อติงการใน HRC โดยประเทศเกือบทั้งหมดที่มีคะแนนดัชนีต่ำมาก ๆ จะได้รับความสนใจจาก HRC ยกเว้นบางประเทศ ที่มีคะแนนดัชนีไม่ต่ำมาก แต่มีข้อติงการประเทศใน HRC ซึ่งรวมถึงฟิลิปปินส์ด้วย

ได้รับการประเมินอันดับในอันดับท้ายสุด 10 อันดับท้าย ต่างมีข้อมติรายประเทศใน HRC ทั้งหมด ยกเว้น ซาอุดีอาระเบีย กับอียิปต์ ซึ่งตามที่ได้ระบุไว้ก่อนหน้า เป็นประเทศที่มีอิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศค่อนข้างสูง ในขณะที่เดียวกัน ประเทศที่มีอันดับเสรีภาพของประชาชนสูง 100 อันดับแรก เกือบทั้งหมดยังไม่เคยมีข้อมติรายประเทศใน HRC ยกเว้นบางประเทศที่มีสถานการณ์พิเศษ โดยเฉพาะจอร์เจีย และยูเครน ซึ่งประเทศเจ้าของประเทศเป็นผู้เสนอข้อมติเอง เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการรุกรานหรือครอบครองของรัสเซีย หรือไม่เช่นนั้นก็เป็นประเทศที่มีสถานการณ์เฉพาะในลักษณะพิเศษ อาทิ เฮติ ที่ได้รับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากเหตุแผ่นดินไหวครั้งรุนแรง แต่ข้อมติของประเทศเหล่านี้ทั้งหมดได้ยุติลงแล้ว หรือเป็นการจัดทำข้อมติในลักษณะครั้งเดียวหรือ one-shot ในส่วนประเทศที่มีอันดับเสรีภาพของประชาชนตั้งแต่อันดับที่ 101 ลงมา ไม่มีแบบแผน (pattern) ที่ชัดเจน โดยมีข้อมติใน HRC สำหรับบางประเทศ แต่บางประเทศก็ไม่มี ขึ้นอยู่กับบริบทและปัจจัยที่แตกต่างกันไป

3.3.2 กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ของฟิลิปปินส์ใน ค.ศ. 2019

ข้อมติเรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ หรือ HRC Resolution on Promotion and protection of human rights in the Philippines เป็นข้อมติรายประเทศ ที่เสนอโดยประเทศแกนนำ คือ ไชล์แลนด์ ต่อการประชุม HRC สมัยสามัญ สมัยที่ 41 ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2019 ทั้งนี้ ไชล์แลนด์ได้รับเลือกตั้งเข้ามารับตำแหน่งเป็นสมาชิกของ HRC ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2018 ในอัตราของกลุ่มประเทศ WEOG แทนสหรัฐอเมริกา ที่ประกาศลาออกจากการเป็นประเทศสมาชิก HRC ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2018 โดยไชล์แลนด์ทำหน้าที่สมาชิก HRC ในช่วงเวลาที่เหลืออยู่จากสหรัฐฯ จนกระทั่งสิ้น ค.ศ. 2019⁴⁰

เหตุใดไชล์แลนด์จึงเลือกเสนอข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ ในความเป็นจริง สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ได้รับความสนใจจากประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศตะวันตก หน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ และภาคประชาสังคม หรือ NGOs ระหว่างประเทศ มาตั้งแต่ 2-3 ปีก่อนหน้าแล้ว โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากการรณรงค์ ‘สงครามกับยาเสพติด’ หรือ ‘war on drugs’ ของประธานาธิบดีโรดริโก ดูแตร์เต (President Rodrigo Duterte) ที่ได้รับเลือกตั้งขึ้นดำรงตำแหน่งผู้นำของฟิลิปปินส์ ตั้งแต่เดือน มิ.ย. ค.ศ. 2016 นำไปสู่การสังหารประชาชนกว่า 12,000 คน ตามที่องค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศประเมินไว้ แม้ว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงของฟิลิปปินส์จะระบุจำนวนไว้ที่เพียงประมาณ 6,200 คน ก็ตาม ปัจจัยหนึ่งที่กรณีนี้

⁴⁰ ไชล์แลนด์ลงสมัครรับเลือกตั้งแข่งขันกับฝรั่งเศส โดย UNGA จัดการเลือกตั้งในวันที่ 13 กรกฎาคม ค.ศ. 2019 ซึ่ง ไชล์แลนด์ได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้น คือ 172 จาก 178 เสียง ในขณะที่ฝรั่งเศสมีคะแนนเสียงสนับสนุนเพียง 1 คะแนน โดยมีประเทศที่งดออกเสียง 5 ประเทศ ข้อมูลจากเว็บไซต์

ได้รับความสนใจจากประชาคมระหว่างประเทศ อาจมาจากความแข็งแกร่งของประธานาธิบดีดูแตรเต และวาทกรรมที่ค่อนข้างก้าวร้าว ที่ยืนหยัดมาตรการเด็ดขาดในการกำจัดและปราบปรามการค้า ยาเสพติดและผู้เกี่ยวข้อง และไม่สนใจต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนและคำเตือนจากเวทีระหว่าง ประเทศ⁴¹

เป็นไปได้หรือไม่ว่า ที่ข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ อาจเกิดจากบริบทภูมิรัฐศาสตร์ ที่สหรัฐอเมริกาในช่วงดังกล่าวมีปัญหาเกี่ยวกับฟิลิปปินส์ หรือแนวทางของประธานาธิบดีดูแตรเต ที่ขัดแย้ง กับสหรัฐอเมริกา และประกาศจะหันไปร่วมมือกับจีน ซึ่งเป็นคู่แข่งในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกของ สหรัฐอเมริกา มาโดยตลอด⁴² สหรัฐอเมริกาจึงอาจเป็นผู้อยู่เบื้องหลังให้ไอซ์แลนด์เสนอข้อมติ รายประเทศใน HRC เพื่อกดดันฟิลิปปินส์ให้หันกลับมาร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาในทางใดทางหนึ่ง อาทิ การกลับมาร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาในเรื่องความร่วมมือด้านการทหารในภูมิภาค เพื่อคาน อำนาจกับจีนเหมือนเดิม

จากการศึกษาของผู้เขียน ช่วงเวลาที่มีการจัดทำข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ใน ค.ศ. 2019 อาจไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้างต้น เพราะในความเป็นจริงแล้ว สหรัฐอเมริกาเริ่มมี ปัญหาขัดแย้งกับฟิลิปปินส์ใน ค.ศ. 2016 ในช่วงที่ประธานาธิบดีบารัค โอบามา (President Barak Obama) เป็นผู้นำสหรัฐอเมริกา และประธานาธิบดีดูแตรเต เพิ่งเข้ารับตำแหน่งผู้นำฟิลิปปินส์ เมื่อ เดือนมิถุนายนของปีดังกล่าว และเริ่มปฏิบัติการทำสงครามกับยาเสพติด โดยประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ ได้ใช้ถ้อยคำรุนแรงตอบโต้ประธานาธิบดีโอบามา เมื่อฝ่ายหลังได้ประณามการละเมิดสิทธิมนุษยชน ของผู้นำฟิลิปปินส์⁴³

อย่างไรก็ดี เมื่อการเมืองสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนขั้วจากพรรคเดโมแครตเป็นพรรครีพับลิกัน สถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับฟิลิปปินส์เริ่มไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (President Donald Trump) ได้ย่ำสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างตนกับ

⁴¹ มีรายงานข่าวอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์หรือถ้อยแถลงของประธานาธิบดีดูแตรเตที่ค่อนข้างก้าวร้าว และแสดงท่าทีไม่ยี่หระต่อประเด็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ. 2016 ประธานาธิบดีฯ กล่าวว่า “My order is shoot to kill you. I don’t care about human rights, you better believe me.” หรือเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม ค.ศ. 2016 ประธานาธิบดีฯ กล่าวว่า “I will kill you, I will kill you. I will take the law into my own hands... forget about the laws of international law whatever.”

⁴² สามารถอ่านข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับฟิลิปปินส์ ได้ที่เว็บไซต์ <https://sgp.fas.org/crs/row/R47055.pdf>

⁴³ อ่านรายงานข่าวเรื่องนี้ ได้ที่เว็บไซต์ The ‘son of a whore’ story is about so much more than Duterte’s dirty mouth - The Washington Post

ประธานาธิบดีดูเตอร์เต⁴⁴ ที่เห็นได้ชัดเจนนที่สุด คือ นายไมค์ ปอมเปโอ (Mike Pompeo) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เดินทางเยือนกรุงมะนิลาในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2019 เพื่อยืนยันความร่วมมือทางทหารระหว่างสหรัฐอเมริกาและฟิลิปปินส์ โดยสหรัฐอเมริกาพร้อมตอบสนองต่อการโจมตีทางอาวุธต่อกองกำลังฟิลิปปินส์ในทะเลจีนใต้⁴⁵

ดังนั้น การที่ไอซ์แลนด์เสนอข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ไม่น่าจะเกิดจากบริบทภูมิรัฐศาสตร์ที่มาจากความพยายามของสหรัฐอเมริกาที่จะกดดันพันธมิตรของตนในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เนื่องจากใน ค.ศ. 2019 ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับฟิลิปปินส์ ในช่วงที่ประธานาธิบดีทรัมป์กับประธานาธิบดีดูเตอร์เตเป็นผู้นำของสองประเทศเริ่มกระเตื้องขึ้น และหากเกิดประเด็นที่กระทบต่อฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นพันธมิตรใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาก็น่าจะออกมาปกป้องฟิลิปปินส์มากกว่า

แม้ฟิลิปปินส์จะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกา แต่ก็เป็นประเทศขนาดปานกลาง ที่ไม่ได้มีอิทธิพลทางการเมืองหรือทางเศรษฐกิจเท่ากับบางประเทศ อาทิ ซาอุดีอาระเบีย อียิปต์ หรือแม้แต่จีน นอกจากนี้ หนึ่งปีก่อนหน้าที่มีการจัดทำข้อมติรายประเทศเกี่ยวกับฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกาก็ได้ตัดสินใจยุติบทบาทและลาออกจากการเป็นสมาชิก HRC เนื่องจากรัฐบาลของประธานาธิบดีทรัมป์ไม่พอใจการจัดการกับปัญหาเรื่องอิสราเอลในดินแดนปาเลสไตน์และใกล้เคียงในเวที HRC ซึ่งสหรัฐอเมริกาอ้างว่า ถูกครอบงำโดยกลุ่ม OIC ดังนั้น สาเหตุที่ฟิลิปปินส์ถูกจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC อาจมาจากที่อิทธิพลของสหรัฐอเมริกาในเวที HRC ลดลงจากการถอนตัวของสหรัฐอเมริกาในเวทีดังกล่าว และไม่สามารถปกป้องพันธมิตรของตนได้เท่าที่ควร

จากบทความวิชาการ⁴⁶ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในเวที HRC โดยผู้เขียน⁴⁷ ปัจจัยสำคัญที่ข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ถูกจัดทำขึ้นใน ค.ศ. 2019 คือ ไอซ์แลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่เสนอข้อมติฯ ไอซ์แลนด์นับเป็นประเทศพัฒนาแล้วขนาดเล็กในสแกนดิเนเวีย ที่มีความกล้าหาญและแสดงบทบาทที่ชัดเจนในเวที HRC โดยนับเป็นครั้งแรกที่ไอซ์แลนด์ได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิก HRC ไอซ์แลนด์จึงแสดงความมุ่งมั่นชัดเจนที่จะมีบทบาทในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

⁴⁴ อ่านรายงานข่าวเรื่องนี้ ได้ที่เว็บไซต์ Trump hails 'great relationship' with Philippines' Duterte | Donald Trump | The Guardian

⁴⁵ อ่านรายงานข่าวเรื่องนี้ ได้ที่เว็บไซต์ <https://www.philstar.com/business/2019/10/11/1959145/phl-us-relations>

⁴⁶ Creutz, Katja. Nordic Experiences in the UN Human Rights Council: A *Tour d'Horizon* of 2019 with Iceland and Denmark. *Nordic Journal of Human Rights*, Vol. 39, Issue 1 (2021): 18-32. สามารถค้นหาคำความนี้ได้บนเว็บไซต์ <https://www.tandfonline.com/doi/ful/10.1080/18918131.2021.1942607>

⁴⁷ สัมภาษณ์ มาร์ก เลมอง, อ้างแล้ว

ในเวทีระหว่างประเทศ แม้ด้วยระยะเวลาอันสั้นที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง HRC ผู้แทนคณะผู้แทนถาวรฟิลิปปินส์ ณ นครเจนีวา ได้เคยให้ข้อมูลผู้เขียนว่า หนึ่งในเป้าหมายในระหว่างการดำรงตำแหน่งสมาชิก HRC ของไอซ์แลนด์คือการจัดทำข้อมติรายประเทศ 1 ข้อมติ เพื่อเป็นผลงานสำคัญของไอซ์แลนด์

นอกจากไอซ์แลนด์ได้เสนอข้อมติรายประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ใน HRC แล้ว ยังเป็นประเทศหลักที่จัดทำถ้อยแถลงร่วม ซึ่งเอกอัครราชทูตไอซ์แลนด์ประจำนครเจนีวา ได้กล่าวในช่วงระเบียบวาระที่ 2 ของการประชุม HRC สมัยสามัญ สมัยที่ 40 ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2019 เรียกร้องให้ซาอุดีอาระเบียปรับปรุงสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศ⁴⁸ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่มีข้อริเริ่มในลักษณะดังกล่าวเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ซาอุดีอาระเบียในเวที HRC โดยมีชนวนมาจากความไม่พอใจจากกรณีฆาตกรรมนายญะมาล คาชูจกิ (Jamal Khashoggi) ผู้สื่อข่าวซาอุดีอาระเบีย และได้รับการสนับสนุนหรือร่วมอุปถัมภ์จากประเทศต่าง ๆ รวม 36 ประเทศ ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นประเทศตะวันตก ยกเว้นไซปรัส⁴⁹

องค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเสนอข้อมติรายประเทศเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ของไอซ์แลนด์ โดยมีบทบาทในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ในฟิลิปปินส์ อีกทั้งการร้องเรียนจากผู้ได้รับผลกระทบจากการรณรงค์ดังกล่าว และบ่อนให้กับไอซ์แลนด์จนเห็นด้วยในการเสนอข้อมติเข้า HRC⁵⁰ องค์กรภาคประชาสังคมที่สำคัญ คือ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล (Amnesty International: AI) และ ฮิวแมนไรท์ วอทช์ (Human Rights Watch: HRW) ที่ได้จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ มาตั้งแต่ ค.ศ. 2016⁵¹ ในขณะที่กลไกพิเศษของ HRC ก็ได้

⁴⁸ ไม่เป็นที่น่าแปลกใจว่า ไอซ์แลนด์เลือกที่จะจัดทำถ้อยแถลงร่วมวิพากษ์วิจารณ์ซาอุดีอาระเบีย แทนที่จะจัดทำเป็นข้อมติใน HRC เพราะกระบวนการไม่ซับซ้อนเท่า โดยเฉพาะไม่จำเป็นต้องได้รับการรับรองจากประเทศสมาชิก HRC ซาอุดีอาระเบียนับเป็นประเทศที่มีอิทธิพลในบริบทภูมิรัฐศาสตร์ของโลก ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในเวที HRC ที่ผู้เขียนสัมภาษณ์เห็นพ้องว่า เป็นไปได้ยากที่ข้อมติเกี่ยวกับสถานการณ์ซาอุดีอาระเบีย จะได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากจากประเทศสมาชิก HRC

⁴⁹ ถ้อยแถลงร่วมดังกล่าวปรากฏบนเว็บไซต์ <https://www.government.is/diplomatic-missions/embassy-article/2019/03/07/Joint-statement-on-the-human-rights-situation-in-Saudi-Arabia/>

⁵⁰ สัมภาษณ์ มาร์ก เลมอง, อ้างแล้ว

⁵¹ ตัวอย่างเช่น AI ได้จัดทำรายงานข่าวเรื่อง “Philippines: Duterte’s 100 days of carnage” ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2016 และเผยแพร่บนเว็บไซต์ขององค์กรที่ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/10/philippines-dutertes-hundred-days-of-carnage/> ในขณะที่ HRW ได้จัดทำรายงานเรื่อง “License to Kill”: Philippine Police Killings in Duterte’s “War on

เรียกร้องฟิลิปปินส์ให้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนต่อปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศ⁵² ในส่วนของประเทศตะวันตก โดยเฉพาะสหภาพยุโรป มีความเคลื่อนไหวเพื่อกดดันฟิลิปปินส์ด้วยเช่นกัน โดยรัฐสภายุโรปได้ออกข้อมติเกี่ยวกับสถานการณ์ในฟิลิปปินส์อย่างต่อเนื่อง อาทิ ข้อมติที่ 2016/2880 เมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 2016⁵³ ข้อมติที่ 2017/2597 (RSP) เมื่อวันที่ 16 มีนาคม ค.ศ. 2017⁵⁴ และข้อมติที่ 2018/2662 (RSP) เมื่อวันที่ 19 เมษายน ค.ศ. 2018⁵⁵ อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรป เช่นเดียวกับประเทศพัฒนาแล้วอื่น ๆ มีข้อจำกัดในเรื่องของศักยภาพเกี่ยวกับจำนวนของข้อมติใน HRC ที่สามารถจัดทำหรือผลักดันได้ หรืออีกนัยหนึ่งคือมีเงื่อนไขเรื่อง bandwidth ทำให้สหภาพยุโรป ไม่ได้ตั้งเป้าจะเสนอข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ด้วยตนเอง แต่ก็ไม่ขัดและอาจช่วยผลักดันและพร้อมสนับสนุนหากมีประเทศใดประเทศหนึ่งเสนอ⁵⁶

อย่างไรก็ดี ใน ค.ศ. 2019 ฟิลิปปินส์เป็นหนึ่งใน 47 ประเทศสมาชิก HRC ซึ่งแปลว่าฟิลิปปินส์อยู่ ‘วงใน’ ในเวที HRC เช่นเดียวกับไอซ์แลนด์ ทำให้ฟิลิปปินส์ย่อมสามารถพูดคุยกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ เพื่อลอบบี้ได้อย่างใกล้ชิดด้วยเช่นกัน ดังนั้น จึงน่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ฟิลิปปินส์อาจจะค่อนข้างมั่นใจว่า อาจจะสามารถหาพันธมิตรจากประเทศสมาชิก HRC ได้มากพอที่จะเอาชนะไอซ์แลนด์ได้

ถือได้ว่า ไอซ์แลนด์มีความกล้าหาญดังเช่นที่ได้กล่าวมาแล้วที่ตัดสินใจเสนอร่างข้อมติของฟิลิปปินส์เข้าสู่การพิจารณาของ HRC แต่ก็เป็นไปได้ว่า ไอซ์แลนด์ได้หารือกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ ที่พร้อมสนับสนุนข้อมติและเชื่อว่าจะสามารถผ่านข้อมติดังกล่าวได้ในที่สุด ในขณะเดียวกัน ฟิลิปปินส์เองก็พยายามอย่างที่สุดที่จะใช้กลยุทธ์หลากหลาย เพื่อที่จะกดดันไม่ให้ประเทศสมาชิก HRC สนับสนุนร่างข้อมติที่เสนอโดยไอซ์แลนด์ ซึ่งรวมทั้งการชี้แจงต่อกลุ่มอนุภูมิภาคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาเซียน ขบวนการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement: NAM) กลุ่มภูมิรัฐศาสตร์เอเชีย-

---

Drugs” ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 2017 และเผยแพร่บนเว็บไซต์ขององค์กร ที่

<https://www.hrw.org/report/2017/03/02/license-kill/philippine-police-killings-dutertes-war-drugs>

⁵² อาทิ ข้อเรียกร้องด่วน (urgent appeal) เรื่อง “Philippines needs urgent action to reverse spiraling rights violations” เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ. 2017 ปรากฏบนเว็บไซต์ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2017/07/philippines-needs-urgent-action-reverse-spiralling-rights-violations-un>

⁵³ ข้อมติดังกล่าวปรากฏอยู่บนเว็บไซต์ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0349_EN.html

⁵⁴ ข้อมติดังกล่าวปรากฏอยู่บนเว็บไซต์ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2017-0088_EN.html

⁵⁵ ข้อมติดังกล่าวปรากฏอยู่บนเว็บไซต์ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0175_EN.html?redirect

⁵⁶ สัมภาษณ์ มาร์ก เลมอง, อ้างแล้ว

แปซิฟิก (Asia-Pacific Group: APG) และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีเป้าหมายสอดคล้อง (Like-Minded Group: LMG) อีกทั้งขอให้คณะผู้แทนถาวรของประเทศสมาชิกอาเซียน ณ นครเจนีวา มีหนังสือเรียกร้องไปยังคณะผู้แทนถาวรสหภาพยุโรป ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ปากีสถาน และอินเดีย ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิก HRC ในขณะนั้น ขอให้สนับสนุนข้อมติดังกล่าว โดยอาเซียนได้แสดงความเห็นในหนังสือเรียกร้องว่า การจัดทำข้อมติรายประเทศในลักษณะดังกล่าวไม่ได้ส่งเสริมรัฐผ่านการหารือและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์⁵⁷

ในช่วงขั้นตอนการหารืออย่างไม่เป็นทางการ เมื่อเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2019 คณะผู้แทนถาวรไอซ์แลนด์ ณ นครเจนีวา ได้ชี้แจงว่า ไอซ์แลนด์เป็นสมาชิกใหม่ของ HRC และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียเชิงทวิภาคีกับฟิลิปปินส์ ไอซ์แลนด์ได้พิจารณาโดยอาศัยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ในฟิลิปปินส์เป็นสำคัญ ทั้งนี้ คณะผู้แทนถาวร ณ นครเจนีวาได้เข้าร่วมการหารืออย่างไม่เป็นทางการดังกล่าว และกล่าวสนับสนุนฟิลิปปินส์ โดยแสดงความไม่เห็นด้วยกับการจัดทำข้อมติที่เป็นการชี้ิ้วและประณามประเทศหนึ่งประเทศใด ซึ่งเป็นแนวทางที่ไม่สร้างสรรค์ สะท้อนให้เห็นว่า ในขณะที่ประเทศตะวันตกสนับสนุนอย่างแข็งขัน รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคม ที่ต้องการให้สาระของข้อมติมีความเข้มข้น โดยเรียกร้องให้มีการสืบสวนสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์โดยอิสระ⁵⁸ อย่างไรก็ตาม ไอซ์แลนด์ได้ตัดสินใจปรับร่างข้อมติเหลือเพียงการให้ฟิลิปปินส์ร่วมมือกับกลไกของสหประชาชาติที่มีอยู่เดิม รวมทั้งเพียงให้ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ต่อที่ประชุม HRC โดยไม่มีการจัดตั้งกลไกเพิ่มเติมใด ๆ

เมื่อถึงวันพิจารณาร่างข้อมติของฟิลิปปินส์โดย HRC ได้มีการเรียกร้องให้มีการลงคะแนนเสียงต่อข้อมติดังกล่าว ประเทศสมาชิก HRC จึงได้ลงคะแนนเสียง ซึ่งนับได้ว่า ผลการลงคะแนนเสียงมีความฉิวเฉียด หรือเรียกได้ว่า close call แม้ว่า ข้อมติดังกล่าวได้รับการรับรองด้วยคะแนนเสียงข้างมาก คือ 18 เสียง แต่ก็มีประเทศสมาชิก HRC ที่คัดค้านมากถึง 14 ประเทศ รวมทั้งประเทศที่งดออกเสียงถึง 15 ประเทศ ซึ่งรวมทั้งอินเดีย และฮังการี ที่ไม่สนับสนุนข้อมติ และญี่ปุ่น บราซิล บังกลาเทศ ชิลี และเนปาล ที่งดออกเสียง ดังรายละเอียดปรากฏตามข้อมติที่ได้รับการรับรอง รวมทั้งผลการลงคะแนนเสียง ในภาคผนวก ค

ในที่สุด ข้อมติของฟิลิปปินส์ที่เสนอโดยไอซ์แลนด์ ใน ค.ศ. 2019 ก็ได้รับการรับรองโดย HRC อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ได้ประกาศไม่ยอมรับข้อมติดังกล่าว และไม่ร่วมมือกับหน่วยงานของสหประชาชาติที่ข้อมติมอบหมายให้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์

⁵⁷ เอกสารทางการของคณะผู้แทนถาวรฯ ณ นครเจนีวา

⁵⁸ เอกสารทางการของคณะผู้แทนถาวรฯ ณ นครเจนีวา, อ้างแล้ว

3.3.3 กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ของฟิลิปปินส์ใน ค.ศ. 2020

แม้ว่าฟิลิปปินส์จะปฏิเสธไม่ร่วมมือกับการดำเนินการตามข้อมติเรื่องฟิลิปปินส์ ฉบับ ค.ศ. 2019 แต่ในปีถัดมา ไอซ์แลนด์ ซึ่งได้ประเมินจากผลการลงคะแนนเสียงในปีก่อนหน้าแล้ว คงเห็นว่า ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายพันธมิตรของไอซ์แลนด์กับของฟิลิปปินส์ในเวที HRC น่าจะมีความเข้มข้นและอาจมีความสุ่มเสี่ยง จึงได้หารือกับฟิลิปปินส์เพื่อให้หันมาร่วมมือกันแทน ซึ่งฟิลิปปินส์ก็คงมองเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ในที่สุด ทั้งสองฝ่ายจึงตัดสินใจร่วมมือ และกลายเป็นประเทศแกนนำ ร่วมในการเสนอข้อมติในเรื่องเดียวกันนี้ในปีถัดมา⁵⁹ อีกทั้งได้ย้ายข้อมติดังกล่าวจากระเบียบวาระที่ 2 (ข้อมติอันดับที่ 14 ในภาคผนวก ก) มาอยู่ในระเบียบวาระที่ 10 ใน ค.ศ. 2020 โดยเปลี่ยนชื่อข้อมติ เป็น Technical cooperation and capacity-building for the promotion and protection of human rights in the Philippines แทน (ข้อมติอันดับที่ 48 ในภาคผนวก ก)

จากการสัมภาษณ์ ผู้เขียนได้รับทราบว่า องค์กรภาคประชาสังคมที่มีบทบาทในการผลักดันข้อมติเรื่องฟิลิปปินส์ในปีที่ผ่านมา ไม่พอใจไอซ์แลนด์ค่อนข้างมากที่ตัดสินใจไปร่วมมือกับฟิลิปปินส์ และมองว่า ไอซ์แลนด์ได้เปลี่ยนจากวีรบุรุษเป็นผู้ร้าย (from a hero to a villain) แทน⁶⁰ โดยย้ำว่า แนวทางที่อาศัยความร่วมมือกับประเทศที่ตกเป็นเป้า ผ่านความช่วยเหลือทางเทคนิคและการเสริมสร้างศักยภาพ ไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในฟิลิปปินส์⁶¹ อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศสมาชิก HRC แม้ว่า อาจมีบางประเทศที่ต้องการเห็นข้อมติที่มีความเข้มข้นมากกว่านี้ แต่ก็มีปทัศฐาน (norm) ในเวที HRC ที่ควรสนับสนุนข้อมติที่ประเทศที่ตกเป็นเป้า แสดงความพร้อมร่วมมือ ดังนั้น ข้อมติของฟิลิปปินส์ในปีถัดมา จึงได้รับการรับรองโดยฉันทามติ และมีประเทศต่าง ๆ ร่วมอุปถัมภ์ข้อมติฯ เป็นจำนวนมาก รวมทั้งไทยด้วย

ผลลัพธ์ของข้อมติรายประเทศเรื่องฟิลิปปินส์ใน ค.ศ. 2020 ถือว่าเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งในเวที HRC ที่รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ร่วมมือกับหน่วยงานสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำฟิลิปปินส์ (UN resident coordinator) ในการจัดทำโครงการร่วมระยะเวลาหลายปีเรื่องสิทธิมนุษยชน (multi-year UN joint programme on human rights) เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ผ่านความช่วยเหลือทางเทคนิค ซึ่งเป็น

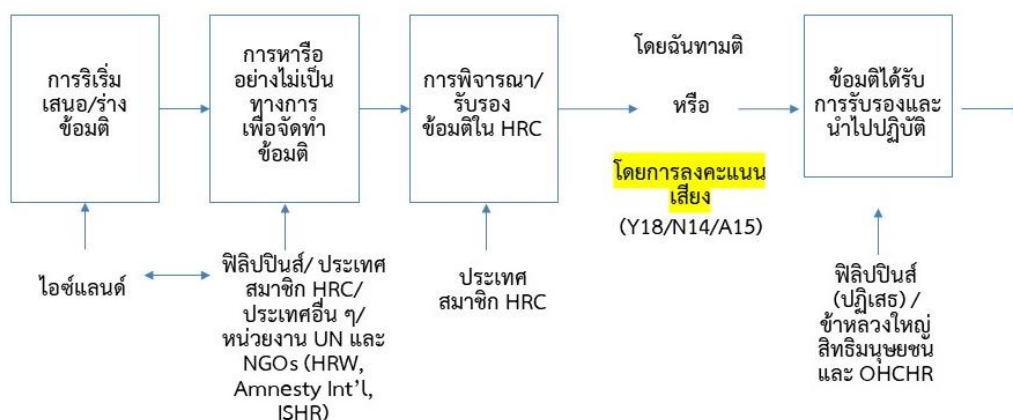
⁵⁹ สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่คณะผู้แทนถาวรฟิลิปปินส์ ณ นครเจนีวา, 9 กันยายน ค.ศ. 2022 และสัมภาษณ์ มาร์ก เลมอง, อ่างแล้ว

⁶⁰ สัมภาษณ์ มาร์ก เลมอง, อ่างแล้ว

⁶¹ องค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศจำนวน 14 องค์กร ได้ร่วมกันกล่าวถ้อยแถลงในระหว่างการประชุม HRC สมัยที่ 45 ใน ค.ศ. 2020 แสดงความไม่เห็นด้วยต่อข้อมติเรื่องฟิลิปปินส์ที่ไอซ์แลนด์ร่วมมือกับฟิลิปปินส์ ปรากฏบนเว็บไซต์ <https://www.hrw.org/news/2020/10/06/philippines-human-rights-council-joint-ngo-statement>

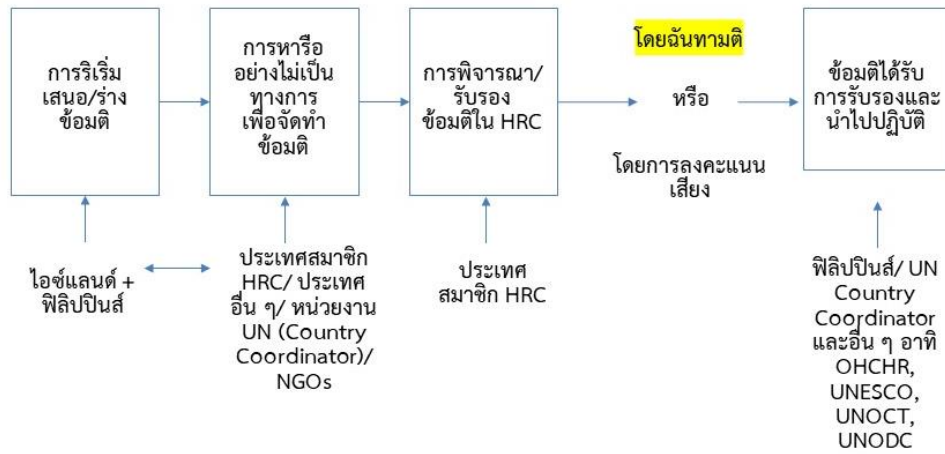
โครงการความร่วมมือร่วมกันระหว่างหน่วยงานสหประชาชาติกับประเทศเจ้าบ้านที่ไม่เคยมีมาก่อน ดังรายละเอียดปรากฏตามข้อมติฯ ในภาคผนวก ง รัฐบาลฟิลิปปินส์เองก็ได้เผยแพร่โครงการความร่วมมือดังกล่าวนี้ต่อประชาคมระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เป็นเสมือนผลงานชิ้นสำคัญของฟิลิปปินส์ ส่วนหนึ่งก็เพื่อย้ำความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมของฟิลิปปินส์ และแสดงให้เห็นว่าฟิลิปปินส์จริงจังในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ทั้งคณะผู้แทนถาวรฟิลิปปินส์ ณ นครเจนีวา และผู้เชี่ยวชาญในเวที HRC ต่างเห็นพ้องว่า หากไม่มีสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้น ภายหลังจากที่ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนฯ จะต้องจัดทำรายงานเรื่องสถานการณ์ในฟิลิปปินส์ต่อที่ประชุม HRC สมัยที่ 51 ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2022 ข้อมติรายประเทศเรื่องฟิลิปปินส์น่าจะยุติลง⁶²

โดยสรุป กระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ใน ค.ศ. 2019 และ 2020 สามารถจัดทำเป็นแผนภาพ ตามที่ปรากฏในแผนภูมิที่ 3 ด้านล่าง

กระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ ในปี ค.ศ. 2019
 แผนภูมิที่ 3 กระบวนการในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ของฟิลิปปินส์

⁶² สัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่คณะผู้แทนถาวรฟิลิปปินส์ ณ นครเจนีวา, อังแล้ว และสัมภาษณ์ มาร์ก เลมอง, อังแล้ว

กระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ ในปี ค.ศ. 2020

แผนภูมิที่ 3 (ต่อ)

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4 ของรายงานฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปผลการศึกษาของบทที่ 3 ในเรื่องกระบวนการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC โดยเฉพาะข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ ฉบับ ค.ศ. 2019 และ ค.ศ. 2020 โดยการทำความเข้าใจต่อกระบวนการของการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC สามารถนำมาเป็นแนวทางจัดทำข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของไทย โดยเฉพาะกระทรวงการต่างประเทศ ที่นำโดยกรมองค์การระหว่างประเทศ และคณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา เพื่อเฝ้าระวังในเรื่องการเสนอข้อมติรายประเทศเกี่ยวกับไทยในอนาคต นอกจากนี้ ผลของการศึกษาของรายงานฉบับนี้ ยังอาจเป็นบทเรียนสำหรับไทยในการส่งเสริมและรักษาบทบาทและเกียรติศักดิ์ของประเทศในภารกิจด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ และต่อสายตาประชาคมระหว่างประเทศในภาพรวม

4.1 สรุปผลการศึกษา

4.1.1 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC มีความหลากหลายในเรื่องบริบทและปัจจัยซึ่งนำมาสู่การริเริ่มจัดทำข้อมติ อย่างไรก็ดี จำเป็นต้องเข้าใจว่าข้อมติเหล่านี้มีพื้นฐานจากประเด็นสิทธิมนุษยชน ซึ่งหลายข้อมติรายประเทศในเวที HRC ก็มีที่มาจากความต้องการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนหรือปัญหาที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนในประเทศนั้น ๆ อย่างแท้จริง อาทิ ข้อมติรายประเทศของเฮติ ซึ่งบราซิล เสนอใน ค.ศ. 2010 เนื่องมาจากผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนเฮติ อันเนื่องมาจากเหตุแผ่นดินไหวครั้งรุนแรง (ข้อมติอันดับที่ 81 ในภาคผนวก ก) ประเด็นสิทธิมนุษยชนจึงยังคงมีความสำคัญในการดำเนินการในเวทีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเหตุผลในการผลักดันหรือเจรจาต่อรองผลลัพธ์ในหลายโอกาส มีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ดี ส่วนใหญ่ หากไม่มีนัยในด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเพียงพอ ก็อาจไม่มีเหตุผลพอเพียงที่จะทำให้เดินทางผลักดันข้อมติต่อไปในเวทีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ดังนั้น ความสมเหตุสมผล (merit) เรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนจึงเปรียบเสมือนพื้นฐานขั้นแรก (first-cut) ที่กำหนดการจัดทำข้อมติรายประเทศใดข้อมติหนึ่ง จึงไม่แปลกใจที่มีการจัดทำข้อมติรายประเทศของประเทศที่ถูกประเมินว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในขั้นร้ายแรงสูงสุดเกือบทั้งหมด

4.1.2 อย่างไรก็ตาม การกระบวนกรในการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC ในหลายโอกาส ก็หลีกเลี่ยงการเมืองภายในเวที HRC ได้ยาก ส่วนใหญ่การจัดทำข้อมติในเวที HRC จะมีการแบ่งค่ายระหว่างประเทศพัฒนาแล้ว นำโดยประเทศตะวันตก โดยเฉพาะสหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา และพันธมิตร อาทิ ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ กับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะจีนและรัสเซีย และรวมไปถึงรัฐที่ถูกมองว่าเป็นรัฐอันธพาล หรือ rogue states จากประเทศตะวันตก อาทิ เกาหลีเหนือ คิวบา เวเนซุเอลา และอิหร่าน อีกทั้งในอีกหลายข้อมติ โดยเฉพาะข้อมติภายใต้ระเบียบวาระที่ 7 ก็เป็นการเมืองระหว่างประเทศมุสลิม นำโดย OIC กับอิสราเอล ที่ฝ่ายหลังได้รับการหนุนหลังโดยประเทศพันธมิตรหลัก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ข้อมติรายประเทศในเวที HRC อาจเป็นผลพวงมาจากสถานการณ์ความขัดแย้งจากการสู้รบระหว่างสองประเทศ โดยหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบ เป็นผู้เสนอข้อมติดังกล่าวเอง อย่างเช่น ยูเครนและจอร์เจีย ที่เสนอข้อมติรายประเทศในประเทศของตน อันเป็นผลเกิดจากการรุกรานของรัสเซีย

4.1.3 สำหรับกลุ่มประเทศที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในระดับปานกลาง ไม่มีอะไรรับรองได้ว่า จะมีการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC หรือไม่ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับบริบทและปัจจัยต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป บริบทภูมิรัฐศาสตร์หรือเศรษฐศาสตร์ หรืออีกนัยหนึ่งอิทธิพลหรืออำนาจด้านการเมืองหรือเศรษฐกิจของบางประเทศที่มีความแข็งแกร่ง ก็อาจทำให้รอดพ้นจากการถูกจัดทำข้อมติรายประเทศ อาทิ ซาอุดีอาระเบีย อียิปต์ หรือจีน แต่ในทางกลับกัน หากอิทธิพลหรืออำนาจด้านการเมืองหรือเศรษฐกิจของประเทศไหนไม่เข้มแข็งพอ ก็อาจถูกจัดทำข้อมติรายประเทศได้ แม้จะในกรณีที่อยู่ไม่ได้มีปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงที่สุด

4.1.4 กรณีฟิลิปปินส์จึงเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เนื่องจากท่าทีของประธานาธิบดีดูแตร์เตค่อนข้างเป็นที่ดึงดูดความสนใจของประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการแสดงออกที่ก้าวร้าว ไม่เคารพต่อกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ทำให้องค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศหลายองค์กรรวบรวมหลักฐานและข้อมูล และลือบบั้ประเทศที่ให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในขณะเดียวกัน ประเทศตะวันตกที่เป็นตัวหลักในการเสนอข้อมติรายประเทศในเวที HRC แม้จะสนใจสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ แต่ก็มีข้อจำกัดในเรื่องศักยภาพและทรัพยากรที่จะระดมมาจัดทำข้อมติ (bandwidth) ทำให้ต้องเลือกเฉพาะกรณีที่มีความสำคัญยิ่งยวด หรือมีประโยชน์ต่อตนอย่างแท้จริง

4.1.5 กรณีการจัดทำข้อมติรายประเทศของฟิลิปปินส์ ประจวบเหมาะกับการที่ไอซ์แลนด์ ในฐานะที่เพิ่งเข้ามาทำหน้าที่สมาชิก HRC และกำลังแสวงหาบทบาทที่เข้มข้นในเวทีดังกล่าว จึงพร้อมที่จะนำประเด็นฟิลิปปินส์ขึ้นมาพิจารณาจัดทำข้อมติรายประเทศ เนื่องด้วยอาจเพราะเป็นกรณีที่ยากกว่าของประเทศอื่น ซึ่งมีอำนาจหรืออิทธิพลทางการเมืองหรือเศรษฐกิจระหว่างประเทศสูงกว่า ดังเช่น ซาอุดีอาระเบีย ที่แม้ไอซ์แลนด์จะมีความกล้าหาญในการแสดงบทบาทที่ชัดเจนในเรื่องการประณาม

สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศสำคัญ ๆ แต่กรณีซาอุดีอาระเบีย ไชล์แลนด์ก็ทำได้ เพียงจัดทำถ้อยแถลงร่วมเพื่อกล่าวในเวที HRC ซึ่งไม่ต้องกังวลประเด็นเรื่องการลงคะแนนเสียงของประเทศสมาชิก HRC

4.1.6 แม้ว่า จะมีปัจจัยและบริบทการเมืองและอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ท่าทีของประเทศในเวที HRC โดยเฉพาะสมาชิก HRC ซึ่งจะถูกสายตาทายนอกประเมินฐานว่าควรเป็นผู้ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จำเป็นจะต้องมีเหตุผลที่สมควรในการดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้อง สิทธิมนุษยชน รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมติรายประเทศในเวที HRC ด้วย ท่าทีของประเทศเหล่านี้จึงมักจะเป็นไปในแนวทางที่ต้องสมเหตุสมผลกับความร้ายแรงของการละเมิดสิทธิมนุษยชน ยกเว้นมีเหตุจูงใจหรือแรงกดดันที่สำคัญและชัดเจน ไม่เช่นนั้น การออกมาแสดงท่าทีเพื่อคัดค้านข้อมติที่จัดทำขึ้นมาเพื่อจัดการกับเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างโจ่งแจ้ง อาจถูกมองในแง่ลบ ดังนั้น จึงไม่ประหลาดใจที่ประเทศสมาชิก HRC จะเลือกการงดออกเสียง เวลาต้องลงคะแนนเสียงกับข้อมติที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน

โดยสรุป ในฐานะที่ไทยเป็นประเทศที่มีประวัติเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในระดับปานกลาง จึงอาจเป็นที่เข้าใจว่า ความเสี่ยงที่จะถูกเพ่งเล็งจากประชาคมระหว่างประเทศมีไม่สูงมากนัก อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง ความรุนแรงของสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไม่ได้เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่กำหนดว่า จะมีการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC หรือไม่ จากกรณีศึกษาของฟิลิปปินส์ ซึ่งอาจเป็นบทเรียนหนึ่งสำหรับไทยได้ สาเหตุสำคัญที่ไชล์แลนด์ตัดสินใจเลือกฟิลิปปินส์ได้แก่ (1) กรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ค่อนข้างเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากนานาประเทศ เนื่องจากความแข็งกร้าวที่ค่อนข้างรุนแรงและโดดเด่นของผู้นำฟิลิปปินส์ในขณะนั้น ซึ่งก่อให้เกิดกระแสต่อต้านจากประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะองค์กรภาคประชาสังคมที่มีอิทธิพลในเวที HRC และเกิดการรณรงค์และเก็บข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนของรัฐบาลของประธานาธิบดีดูเตร์เตอย่างจริงจัง อันเป็นพื้นฐานนำไปสู่การทำ ความเชื่อมั่นให้กับไชล์แลนด์ในการเสนอเป็นข้อมติกับฟิลิปปินส์ และ (2) ฟิลิปปินส์ไม่ได้เป็นประเทศที่เมื่อประเมินด้วยบริบทภูมิรัฐศาสตร์หรือภูมิเศรษฐศาสตร์แล้ว มีอำนาจหรืออิทธิพลในเวทีระหว่างประเทศสูงพอที่จะมีพันธมิตรที่พร้อมจะปกป้องอย่างโจ่งแจ้ง เมื่อเกิดเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าว เมื่อเทียบกับประเทศที่มีอิทธิพลในเวทีระหว่างประเทศ อย่างเช่น ซาอุดีอาระเบีย อียิปต์ หรือจีน นอกจากนี้ ยังประจวบเหมาะที่ช่วงดังกล่าว สหรัฐอเมริกาที่เป็นพันธมิตรกับฟิลิปปินส์มาอย่างยาวนาน ก็ได้ลดทอนอิทธิพลของตนในเวที HRC จริงอยู่ หลายประเทศที่เป็นสมาชิก HRC ในขณะนั้น อาจไม่เห็นด้วยว่ากรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในฟิลิปปินส์ถึงกับขนาดจะต้องมีข้อมติรายประเทศ แต่ทางออกที่ประเทศเหล่านั้นเลือก คือ การงดออกเสียงในช่วงการพิจารณาร่างข้อมติใน HRC ซึ่งอาจไม่ใช่สิ่งที่

ฟิลิปปินส์ประสงค์มากเท่าเสียงสนับสนุนฟิลิปปินส์ หรืออีกนัยหนึ่ง คือการออกเสียงคัดค้านต่อร่าง ข้อมติ ซึ่งในที่สุด ทำให้เสียงสนับสนุนของฝ่ายไอซ์แลนด์มีมากกว่า และข้อมติฯ ได้รับการรับรอง

4.2 ข้อเสนอแนะและบทเรียนสำหรับไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมติรายประเทศ และการมีบทบาทในเวทีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

4.2.1 โดยที่ข้อมติรายประเทศใน HRC เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน และแม้ในหลายโอกาส ข้อมติเหล่านี้อาจมีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ก็ต้องอาศัยสิทธิมนุษยชนเป็น พื้นฐาน ดังนั้น จุดเริ่มต้นและเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้อันดับแรก คือ การที่ไทย โดยกระทรวงการ ต่างประเทศ โดยเฉพาะกรมองค์การระหว่างประเทศ และคณะผู้แทนถาวรฯ ณ นครเจนีวา รวมทั้ง หน่วยงานราชการต่าง ๆ จะต้องตระหนักว่า การพัฒนาการดำเนินการ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ มนุษยชนในประเทศ เป็นสิ่งที่จำเป็นและพึงกระทำ นอกเหนือจากเป็นสิทธิของประชาชนอยู่แล้ว สิ่งตามมา ตามผลการศึกษาของรายงานฉบับนี้ ก็คือ การไม่ถูกเพ่งเล็ง หรือถูกเพ่งเล็งน้อยลงจาก ประชาคมระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้ว่าข้อมติรายประเทศ ใน HRC จะกระจุกตัวอยู่กับประเทศที่มี อันดับของเสรีภาพของประชาชนต่ำที่สุด ตามดัชนี HFI ในขณะเดียวกัน ประเทศที่มีอันดับของ เสรีภาพของประชาชนสูงสุด จะไม่มีการจัดทำข้อมติรายประเทศกับประเทศนั้น ๆ

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการนั้น กระทรวงการต่างประเทศจำเป็นต้องประเมิน และวิเคราะห์ประเด็นที่อาจถูกเพ่งเล็งในการจัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC อย่างจริงจัง ที่ผ่านมา ผู้เขียนเห็นว่า สองประเด็นหลักที่อาจทำให้ไทยถูกจับตามอง ได้แก่ ความวุ่นวายที่อาจ เกิดขึ้นจากการเมืองภายในประเทศ โดยเฉพาะหากมีการปราบปรามการชุมนุมประท้วง และจำกัด สิทธิในเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการสมาคมอย่างรุนแรง อีกประเด็นคือ ปัญหาจังหวัด ชายแดนภาคใต้ หากเกิดเหตุการณ์ร้ายแรง เมื่อสามารถระบุประเด็นดังกล่าวได้แล้ว ไทยก็จำเป็นต้อง ตระหนักถึงผลกระทบและดำเนินการพัฒนาสิทธิมนุษยชนในด้านดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์การดำเนินการของรัฐบาลไปพร้อมกัน

ที่สำคัญ หากประเด็นที่ไทยถูกเพ่งเล็งเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็จะมียิ่งมีความซับซ้อนและละเอียดอ่อนมากขึ้นอีก โดยเฉพาะหากเหตุการณ์ รุนแรงบานปลาย ก็อาจกลายเป็นประเด็นที่ประเทศตะวันตกหรือประเทศโลกมุสลิมอาจร่วมมือกัน เพื่อกดดันไทยเพิ่มขึ้น ในลักษณะเดียวกับที่เกิดขึ้นกับการจัดทำข้อมติรายประเทศเรื่องเมียนมาที่ เกี่ยวกับประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนชาวโรฮีนจา (ข้อมติอันดับที่ 7 ในภาคผนวก ก ที่มีการจัดทำ ครั้งแรกใน ค.ศ. 2018 โดยกลุ่ม OIC เป็นแกนนำ และประเทศตะวันตก รวมทั้งสหภาพยุโรป สนับสนุน)

อย่างไรก็ดี การมุ่งไปที่การพัฒนาคุณภาพของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนเพียงประการเดียวหรือเน้นการดำเนินการดังกล่าวเป็นหลัก อาจไม่เพียงพอสำหรับการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากประชาคมระหว่างประเทศ ยกเว้นในกรณีในประเทศนั้น ๆ สามารถพัฒนาสิทธิมนุษยชนในประเทศของตนให้อยู่ในระดับต้น ๆ ได้ สำหรับไทยและประเทศกำลังพัฒนาอีกหลาย ๆ ประเทศ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนยังคงมีข้อจำกัดในหลายด้าน ๆ และเป็นไปได้ยากที่ในระยะเวลาอันสั้น จะสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงตนเองจนกลายเป็นประเทศที่มีสิทธิมนุษยชนของประชาชนในระดับชั้นนำของโลก การเป็นประเทศที่มีคุณภาพของสิทธิมนุษยชนในระดับปานกลาง ไม่ได้เป็นการรับรองว่า จะไม่ถูกเพ่งเล็งในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC จึงเป็นประเด็นที่ไทย และหน่วยงานรับผิดชอบจะต้องตระหนักถึงว่า ยังมีบริบทและปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญ การศึกษากระบวนการในบทที่ 3 รวมทั้งกรณีศึกษาของฟิลิปปินส์ ได้ให้ตัวอย่างที่ดีตัวอย่างหนึ่งว่า บางครั้ง บริบทและปัจจัยที่แตกต่าง ทำให้สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศใดประเทศหนึ่งกลายเป็นจุดสนใจหรือเป้าหมายสำหรับการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC ซึ่งในกรณีดังกล่าว คือการที่ไอซ์แลนด์มีเป้าหมายที่จะพิสูจน์ตนเองในการเป็นประเทศสมาชิก HRC ที่จริงจัง โดยการจัดทำข้อมติรายประเทศอย่างน้อยหนึ่งข้อมติ กอปรกับกระแสต่อต้านการดำเนินการของประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ในเวทีระหว่างประเทศในขณะนั้นค่อนข้างรุนแรง ทำให้ประจวบเหมาะพอดี

4.2.2 ตามแนวโน้ม (trend) ของเวทีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะ HRC ประเทศตะวันตกและพันธมิตร มีอิทธิพลค่อนข้างสูงในการกำหนดวาระ (agenda) และมักจะได้รับเสียงสนับสนุนมากกว่าฝ่ายตรงข้าม ที่พยายามจะวิพากษ์วิจารณ์ว่า ประเทศเหล่านี้มักทำประเด็นสิทธิมนุษยชนให้เป็นเรื่องการเมือง ดังนั้น การสร้างพันธมิตรกับประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะประเทศตะวันตก จึงเป็นเรื่องที่ควรทำ และตอบโจทย์ในการรักษาพื้นที่ของไทยในเวทีดังกล่าว การที่จะคาดหวังว่า จะสร้างพันธมิตรกับประเทศกำลังพัฒนาเพียงเพื่อจะช่วยไทย หากเกิดการเพ่งเล็งในกรณีสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศ อาจเป็นไปได้ยากและไม่เพียงพอที่จะช่วยต้านกระแสในเวทีนี้ได้ โดยที่ประเทศที่ยึดแนวทางสนับสนุนการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นเสียงข้างมากในเวที HRC การมีบทบาทที่ชัดเจนในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ประเทศทำได้ดี หรือมีแนวโน้มจะส่งเสริมเป็นต้นทุนอยู่แล้ว ย่อมช่วยเป็นเกราะป้องกันให้กับไทยในเวทีสิทธิมนุษยชนได้ในระดับหนึ่ง

ในส่วนข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ อาจไม่ใช่เรื่องง่ายที่ไทยจะสร้างพันธมิตรกับประเทศตะวันตก เนื่องจากไทยไม่ได้มีอำนาจในการต่อรองหรือสร้างพันธมิตร (leverage) เท่ากับประเทศขนาดใหญ่ที่มีอิทธิพลทางการเมืองหรือทางเศรษฐกิจ แต่อย่างน้อยในเวที HRC ไทยก็ควรที่จะสร้างพันธมิตรกับประเทศตะวันตกในแง่อุดมการณ์ โดยแสดงให้เห็นว่า ไทยเป็นประเทศที่พร้อมส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง และต้องระบุประเด็นและมิติที่ไทยทำได้ดีอย่างชัดเจน เพื่อให้

ไทยสามารถ ‘กลมกลืน’ กับประเทศตะวันตกได้ การมีท่าที่เป็นกลาง โดยไม่แสดงออกอย่างชัดเจน เพียงเพื่อไม่ต้องทำให้บางประเทศขุ่นเคือง (offend) โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา ก็อาจไม่ได้ช่วยสร้างบุญคุณ หรือคุณค่าที่เด่นชัดให้กับไทยมากนัก และในทางกลับกัน เมื่อถึงเวลาที่ไทยจำเป็นต้องได้เสียงสนับสนุน ประเทศเหล่านี้ก็อาจเพียงแสดงท่าที่เป็นกลาง กล่าวคือ งดออกเสียง ซึ่งไม่ได้ช่วยไทยแต่อย่างใด ดังนั้น การแสดงท่าทีในประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ไทยทำได้อยู่แล้ว หรือเป็นประเด็นที่สังคมไทยกำลังมุ่งไปสู่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไทยก็ควรพิจารณาอย่างรอบด้าน และจริงจังว่า ควรจะส่งเสริมบทบาทของตนเองในเวทีระหว่างประเทศหรือไม่ โดยอาจไม่จำเป็นต้องกังวลกับเสียงสะท้อนจากประเทศกำลังพัฒนาอื่นมากจนเกินไป

4.2.3 อิทธิพลและความสำคัญของข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลขององค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศที่มีต่อการตัดสินใจจัดทำข้อมติรายประเทศของประเทศหรือกลุ่มประเทศแกนนำในบางกรณี สะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการดำเนินการเพื่อรักษาสถานะของประเทศในเวทีสิทธิมนุษยชน ไม่ให้ถูกเพ่งเล็งในการจัดทำข้อมติรายประเทศ จำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคม โดยเฉพาะองค์กรที่มีอิทธิพลและเป็นที่ยอมรับของประเทศตะวันตก ซึ่งมักจะมีความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับภาคประชาสังคมในประเทศด้วย ดังนั้น ในเชิงนโยบาย การดำเนินการในประเด็นสิทธิมนุษยชนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ภาครัฐของไทยจะต้องมีปฏิสัมพันธ์และดึง (engage) ภาคประชาสังคมเหล่านี้มาเป็นพันธมิตรหรือให้โอกาสองค์กรเหล่านี้ ในการให้ความเห็นและรับฟังประเด็นที่ห่วงกังวล นอกจากนี้ การเปิดกว้างและแสวงหาแนวทางการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่สำคัญจากต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในด้านดังกล่าว ก็เป็นมิติที่น่าสนใจ และอาจเป็นประโยชน์ ความร่วมมือระหว่างฟิลิปปินส์กับหน่วยงานสหประชาชาติ โดยเฉพาะผู้ประสานงานประจำประเทศของสหประชาชาติ (UN resident coordinator) ในการจัดทำโครงการร่วมในด้านสิทธิมนุษยชน (UN joint programme on human rights) เป็นตัวอย่างที่ดีที่ช่วยฟิลิปปินส์ ให้สามารถร่วมมือกับไอซ์แลนด์ในการจัดทำข้อมติร่วมกันใน ค.ศ. 2020 ได้

ในส่วนข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ไทยควรประเมินและวิเคราะห์เพื่อระบุ (identify) องค์กรภาคประชาสังคมที่มีอิทธิพลระหว่างประเทศ รวมทั้งหน่วยงานสหประชาชาติที่สำคัญ ในประเด็นที่ไทยอาจถูกเพ่งเล็ง และมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรหรือหน่วยงานดังกล่าว รวมทั้งอาจพิจารณาตั้งเข้าร่วมในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาเท่าที่จะสามารถทำได้และเป็นที่พึงพอใจความเหมาะสม ในความเป็นจริง ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะดำเนินการในแนวทางดังกล่าว เนื่องจากองค์กรภาคประชาสังคมส่วนใหญ่อาจมีวาระ (agenda) เป็นของตนเอง และในหลาย ๆ โอกาสก็มักทำให้การดำเนินการกิจของรัฐบาลมีความยากลำบากยิ่งขึ้น แต่โดยที่ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า องค์กรภาคประชาสังคมมีอิทธิพลค่อนข้างชัดเจน โดยเฉพาะในมิติข้อมูลและการลอบบี้ ไทยคงหลีกเลี่ยงที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับภาคส่วนนี้ได้ยาก แต่อาจจะต้องทำด้วยความระมัดระวังสมดุล

และตระหนักถึงความละเอียดอ่อน โดยอาจคัดเลือกองค์กรประชาสังคมที่เหมาะสมที่สุด ทั้งในแง่ อิทธิพลที่พอจะช่วยให้ไทยได้ และในขณะเดียวกัน ก็ต้องมีหลักการที่ไม่ขัดแย้งกับไทยจนเกินไป ทั้งนี้ ที่ผ่านมา ในประเด็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกเหนือจากที่รัฐบาลไทยได้ใช้แนวทางที่สร้างสรรค์ เพื่อให้สถานการณ์ในพื้นที่ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นแล้ว กระทรวงการต่างประเทศยังได้มีปฏิสัมพันธ์กับ กลุ่มประเทศที่มีอิทธิพล โดยเฉพาะ OIC จนประสบความสำเร็จ และยังได้ใช้ความพยายามในการ ประสานงานกับหน่วยงานสหประชาชาติที่สำคัญ อาทิ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees: UNHCR) อย่างระมัดระวังด้วย ในส่วนของ องค์การภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศก็มีความร่วมมือกับบางองค์กร อาทิ ศูนย์การหารือด้านมนุษยธรรม (Centre for Humanitarian Dialogue) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน มีที่ตั้งอยู่ในสวิตเซอร์แลนด์ ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือด้านการไกล่เกลี่ย และเจรจาเพื่อ สร้างสันติภาพในพื้นที่ขัดแย้งต่าง ๆ รวมทั้งมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดความคืบหน้าในการเจรจา สันติภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย

4.2.4 โดยที่ประเทศพัฒนาแล้ว ที่มักเป็น ‘ตัวตั้งตัวตี’ ในการผลักดันข้อมติรายประเทศใน เวที HRC ต่างมีข้อจำกัดในเรื่องทรัพยากร (bandwidth) ในการจัดทำข้อมติ แต่ประเทศเหล่านี้อาจ ให้ความสำคัญกับประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลาย เช่น ในกรณีไอซ์แลนด์ที่ได้รับความสนใจ กับการดำเนินการของประธานาธิบดีดูเตอร์เต ดังนั้น ไทยจึงควรดำเนินการที่อาจล่อแหลมต่อการถูก ตีความเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างนุ่มนวล เพื่อไม่ถึงความสนใจจากประชาคมระหว่าง ประเทศในเรื่องนั้น ๆ โดยไม่จำเป็น

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการในประเด็นนี้ ในกรณีที่ไทยจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อปกป้องความมั่นคงของรัฐ หรือด้วยสาเหตุอื่นใด ซึ่งอาจมีผลกระทบหรือได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ ในมิติสิทธิมนุษยชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อพยายามรักษาสมดุล ให้มากที่สุด และควรดำเนินการที่นุ่มนวล ไม่จำเป็นต้องโจ่งแจ้ง อีกทั้งหากสามารถทำได้ ก็ควรชี้แจง และประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดแรงเสียดทาน และไม่ให้เกิดเหตุการณ์บานปลาย

ทั้งนี้ บทเรียนและข้อเสนอแนะทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการ เพื่อป้องกันการถูก จัดทำข้อมติรายประเทศในเวที HRC รวมทั้งเพื่อส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีสิทธิมนุษยชนใน ภาพรวม สรุปได้ตามตารางที่ 2 ที่ปรากฏด้านล่างนี้

ตารางที่ 2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นและบทเรียนจากการศึกษา	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ
1) ข้อมติรายประเทศในเวที HRC บางข้อมติ อาจเปรียบเสมือน ‘เครื่องมือทางการเมือง’ แต่ก็มักจะมีประเด็นสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐาน	ไทยจำเป็นต้องพัฒนาการดำเนินการเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศ เพื่อประโยชน์ของประชาชน และเพื่อให้ถูกฟังเสียงน้อยลงในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในประเด็นที่อาจถูกจัดทำเป็นข้อมติรายประเทศใน HRC	1) ประเมินและวิเคราะห์ประเด็นที่อาจถูกฟังเสียงอย่างจริงจังและชัดเจน 2) ดำเนินการพัฒนาสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่ถูกฟังเสียงดังกล่าว 3) ประชาสัมพันธ์การดำเนินการทางบวกของไทยอย่างต่อเนื่อง
2) แนวโน้มในเวทีสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะ HRC ที่ประเทศตะวันตก และพันธมิตรมีอิทธิพลค่อนข้างสูงในการกำหนดวาระ	ไทยจำเป็นต้องสร้างสัมพันธ์กับประเทศตะวันตกและพันธมิตร อย่างน้อยในมิติอุดมการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชน เนื่องจากเป็นเสียงกระแสหลักในเวทีสหประชาชาติในมิติสิทธิมนุษยชน	1) ประเมินและวิเคราะห์ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่ไทยทำได้ดี และสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน อาทิ สิทธิสตรี สิทธิเด็ก หรือสิทธิทางเพศ 2) การละเว้นหรือหลีกเลี่ยงการสนับสนุนสิทธิดังกล่าว เพียงเพราะไม่อยากจะให้ประเทศกำลังพัฒนาบางกลุ่มขุ่นเคือง อาจไม่มีประโยชน์ในการสร้างพันธมิตรในเวที HRC ได้เพียงพอ ยกเว้นในกรณีที่มีผลกระทบในมิติทวิภาคีอย่างชัดเจน
3) องค์กรภาคประชาสังคม และหน่วยงานสหประชาชาติ มีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลและใช้เป็นแหล่งประเมินปฏิกริยาของประเทศตะวันตก และการร่วมมือกับภาคส่วนดังกล่าวเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศ	ไทยไม่อาจหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์ (engage) กับองค์กรภาคประชาสังคมระหว่างประเทศ และหน่วยงานสหประชาชาติที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงภาคประชาสังคมในประเทศสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้อง	1) ระบุ (identify) และคัดเลือกองค์กรภาคประชาสังคมที่มีข้อมูลและอิทธิพลทั้งภายในและระหว่างประเทศ และมีความที่ที่ไม่ขัดแย้งกับไทยจนเกินไป รวมทั้งหน่วยงานสหประชาชาติที่สำคัญในประเด็นที่ไทยอาจถูกฟังเสียง 2) มีปฏิสัมพันธ์กับองค์กรหรือหน่วยงานดังกล่าวอย่างระมัดระวังและมีสมดุล
4) ประเทศตะวันตกต่างมีข้อจำกัดในเรื่องทรัพยากร (bandwidth) ในการจัดทำข้อมติรายประเทศใน HRC แต่อาจให้ความสำคัญกับประเด็นที่	ไทยไม่ควรดึงความสนใจจากประชาคมระหว่างประเทศในมิติที่อาจถูกฟังเสียงว่าจะละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยไม่จำเป็น	1) ในกรณีที่ไทยจำเป็นต้องดำเนินการที่ปกป้องความมั่นคงของรัฐ หรือด้วยสาเหตุอื่น ซึ่งอาจมีผลกระทบหรือได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในมิติสิทธิมนุษยชน

ประเด็นและบทเรียนจากการศึกษา	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ
ได้รับความสนใจจากประชาคมโลก		ก็ควรพยายามทำด้วยความสมดุลให้มากที่สุด และเป็นไปอย่างนุ่มนวลและไม่โจ่งแจ้ง 2) ชี้แจงและประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดแรงเสียดทาน

โดยรวมแล้ว แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ (พ.ศ. 2561-2580) ของไทย ที่ระบุเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการทูตพหุภาคีที่สำคัญของไทยไว้สองส่วน ได้แก่ แผนย่อยด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ และแผนย่อยด้านการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศในประชาคมโลก มีความสำคัญและเป็นผลประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศในสองมิติสำคัญ มิติแรก คือ การที่ประชาชนไทยมีสิทธิและเสรีภาพ และไม่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ปฏิเสธไม่ได้ ในขณะเดียวกัน บทบาทและสถานะของไทยในเวทีสิทธิมนุษยชนก็จะได้รับการยอมรับมากขึ้น การดำเนินการของไทยเพื่อไปสู่เป้าหมายในแผนแม่บทดังกล่าว รวมไปถึงแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันเป็นแผนฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562-2565) ควรต้องอาศัยแนวทางบูรณาการกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและในระดับที่หลากหลาย (multi-stakeholder and multi-level engagement approach) ซึ่งรายงานการศึกษาฉบับนี้ โดยเฉพาะกรณีศึกษาของฟิลิปปินส์ที่มีความใกล้เคียงกับไทย สะท้อนให้เห็นว่า ไทยควรต้องทำความเข้าใจอย่างจริงจังในการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนในประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศให้ได้รับการยอมรับมากขึ้นในเวทีประชาคมระหว่างประเทศ

บรรณานุกรม

หนังสือหรือตำราทางวิชาการ

- Bullock, Charles S., James E. Anderson and David W. Brady. Public Policy in the Eighties. Brooks/Cole Publishing Company, 1985.
- Freedman, Rosa. The United Nations Human Rights Council: A Critique and Early Assessment. New York: Routledge, 2013.
- Howlett, Michael and M. Ramesh. Studying Public Policy: Policy Cycles and Policy Subsystems. Oxford: Oxford University Press, 1995.
- Riker, William H. The Theory of Political Coalitions. New Haven: Yale University Press, 1962.
- Theodoulou, Stella Z. The Nature of Public Policy. Public Policy: The Essential Readings by Theodoulou, Stella Z. and Matthew A Cahn. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, c1995.
- Waltz, Kenneth N. Theory of International Politics. California: Addison-Wesley Publishing Company, 1979.

เอกสารทางการ

เอกสารใช้ทางการของกระทรวงการต่างประเทศ (คณะผู้แทนถาวรฯ ณ นครเจนีวา)

บทความในวารสารวิชาการ

- Chang, Eric C.C. and Golden Miriam A. Electoral Systems, District Magnitude and Corruption. British Journal of Political Science. [Online] 2006.
- Cohen, Raymond. Rules of the Game in International Politics. International Studies Quarterly, 24(1), March. 1980, 1.29-150.
- Creutz, Katja. Nordic Experiences in the UN Human Rights Council: A Tour d’Horizon of 2019 with Iceland and Denmark. Nordic Journal of Human Rights, 39(1), 2021, 18-32.
- Elster, Jon. Rationality, Emotions and Social Norms. Synthese, 98(1), January, 1994, 21-49.

- Gardner, Roy and Elinor Ostrom, Rules and games. Public Choice, 70, 1991, 121-149.
- Grumm, John G. Theories of Electoral Systems. Midwest Journal of Political Science, 2(4), 1958, 357-376.
- Hill, P.J. Public Choice: A Review. Faith & Economics, 34, Fall 1999, 1-10.
- Krasner, Stephen D. Structural Causes and Regime Consequences: Regimes as Intervening Variables. International Organization, 36(2), Spring 1982, 185-205.
- Krasner, Stephen D. Regimes and the Limits of Realism: Regimes as Autonomous Variables. International Organization, 36(2), Spring 1982, 497-510.
- Lebovic, James H. and Erik Voeten. The Politics of Shame: The Condemnation of Country Human Rights Practices in the UNCHR, 2006.
- Piccone, Ted and Naomi McMillen. Country-specific Scrutiny at the United Nations Human Rights Council : More than Meets the Eye, (Working Paper), May 2016.
- Sanz, Carlos. The Effect of Electoral Systems on Voter Turnout: Evidence from a Natural Experiment. Political Science Research and Methods. [Online] 2015.

วิทยานิพนธ์

- จตุพร โรจนพานิช. ข้อท้าทายในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามข้อเสนอแนะสหประชาชาติ ภายใต้กลไก UPR. หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9. กระทรวงการต่างประเทศ, 2560.
- ปวีร์ ชูโต ชัยปฎิยุทธ. The EU Global Human Rights Sanctions Regime-กลไกลงโทษผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนทั่วโลกของสหภาพยุโรปและผลกระทบต่อไทย. หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 13 กระทรวงการต่างประเทศ, 2565.
- วิชาวัฒน์ อิศรภักดี. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย : บทบาทและภารกิจของคณะทูตถาวรแห่งประเทศไทยประจำสำนักงานสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา. หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1 กระทรวงการต่างประเทศ, 2552.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- Amnesty International. Philippines: Duterte's 100 Days of Carnage. [Online]. Available from: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/10/philippines-dutertes-hundred-days-of-carnage/>.

- Cato Institute. Human Freedom Index 2021. [Online]. Available from:
<https://www.cato.org/human-freedom-index/2021>.
- Congressional Research Service. The Philippines: Background and US Relations.
[Online]. Available from: <https://sgp.fas.org/crs/row/R47055.pdf>.
- European Parliament. [Online]. Available from: <https://www.europarl.europa.eu/>.
- Government of Iceland. Joint Statement on the Human Rights Situation in Saudi Arabia. [Online]. Available from: <https://www.government.is/diplomatic-missions/embassy-article/2019/03/07/Joint-statement-on-the-human-rights-situation-in-Saudi-Arabia/>.
- The Guardian. Trump Hails 'Great Relationship' with Philippines' Duterte. [Online].
Available from: <https://www.theguardian.com/us-news/2017/nov/13/trump-hails-great-relationship-with-philippines-duterte>.
- Human Rights Watch. License to Kill”: Philippine Police Killings in Duterte’s “War on Drugs”. [Online]. Available from: <https://www.hrw.org/report/2017/03/02/license-kill/philippine-police-killings-dutertes-war-drugs>.
- Human Rights Watch. Philippines: Human Rights Council Joint NGO Statement, Item 10 General Debate-HRC 45. [Online]. Available from: <https://www.hrw.org/news/2020/10/06/philippines-human-rights-council-joint-ngo-statement>.
- International Geneva. The US Plays Its Credibility at the UN Human Rights Council. [Online]. Available from: <https://www.swissinfo.ch/eng/the-us-plays-its-credibility-at-the-un-human-rights-council/47386256>.
- ISHR Academy. Resolutions-What does the Human Rights Council do?. [Online].
Available from: <https://academy.ishr.ch/learn/un-human-rights-council/what-does-the-human-rights-council-do-resolutions>.
- Michigan Journal of Economics. In Defense of Rationality. [Online]. Available from:
<https://sites.lsa.umich.edu/mje/2022/04/16/in-defense-of-rationality/>.
- The Philippine Star. Phil-US Relations. [Online]. Available from:
<https://www.philstar.com/business/2019/10/11/1959145/phl-us-relations>.
- United Nations. [Online]. Available from: <https://www.un.org/en/>.
- United Nations General Assembly. General Assembly Elects Iceland to Human Rights Council. [Online]. Available from: <https://press.un.org/en/2018/ga12040.doc.htm>.

United Nations Human Rights Office of the High Commissioner. [Online]. Available from: <https://www.ohchr.org/en/>

United Nations Human Rights Office of the High Commissioner. [Philippines Needs Urgent Action to Reverse Spiraling Rights Violations](#). [Online]. Available from: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2017/07/philippines-needs-urgent-action-reverse-spiralling-rights-violations-un>.

Universal Rights Group. [Sibling Rivalry? Measuring and Understanding the Uneasy Relationship between the Human Rights Council and the Third Committee of the GA](#). [Online]. Available from: <https://www.universal-rights.org/blog/relationship-human-rights-council-third-committee-ga-measuring-coherence/>.

Universal Rights Group. [UN Human Rights Resolutions Portal](#). [Online]. Available from: <https://www.universal-rights.org/human-rights/human-rights-resolutions-portal/>.

Washington Post. [The “Son of a Whore” Story Is About So Much More Than Duterte’s Dirty Mouth](#). [Online]. Available from: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อมติรายประเทศภายใต้ระเบียบวาระต่าง ๆ ของ HRC⁶³

ข้อมติรายประเทศภายใต้ระเบียบวาระที่ 2 ของ HRC

(Annual report of the UN High Commissioner for HRs and reports of OHCHR and UNSG)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
1) เยเมน: Human rights situation in Yemen	Belgium, Canada, Ireland, Luxembourg, Netherlands	ลงคะแนน *ถูกปฏิเสธ (สนับสนุน (Y) 18/ คัดค้าน (N) 21/ งดออกเสียง (A) 7)	รายปี (annual) (latest res. at HRC-48 in 2021)
2) บุรุนดี: Mission by the Office of the UN High Commissioner for Human Rights to improve the human rights situation and accountability in Burundi	African Group (minus Botswana and Rwanda)	ลงคะแนน (Y23/N14/A9)	ครั้งเดียว (one-shot) (first and latest res. at HRC-36 in 2017) *ยุติแล้ว (discontinued)
3) เอธิโอเปีย: Situation of human rights in the Tigray region of Ethiopia	EU	ลงคะแนน (Y20/N14/A13)	N/A (first and latest res. at HRC-47 in 2021)

⁶³ <https://www.universal-rights.org/human-rights/human-rights-resolutions-portal/>

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
4) เอริเทรีย: Situation of human rights in Eritrea	EU	ลงคะแนน (Y21/N10/A16)	รายปี (latest res. at HRC-50 in 2022) *moved from item 4 in 2019
5) นิการากัว: Promotion and protection of human rights in Nicaragua	Costa Rica, Brazil, Canada, Chile, Colombia, Ecuador, Paraguay, Peru	ลงคะแนน (Y20/N7/A20)	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022)
6) ปาเลสไตน์: Human Rights situation in the Occupied Palestinian Territory , including East Jerusalem and the obligation to ensure accountability and justice	OIC	ลงคะแนน (Y37/N3/A7)	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022)
7) เมียนมา: Situation of human rights of Rohingya Muslims and other minorities in Myanmar	OIC	ฉันทามติ	รายปี (first res. at HRC-39 in 2018, latest res. at HRC-50 in 2022)
8) ศรีลังกา: Promoting reconciliation, accountability and human rights in Sri Lanka	UK, Canada, Germany, Malawi, Montenegro, North Macedonia	ลงคะแนน (Y22/N11/A14)	Biennial (first res. at HRC-19 in 2012, latest res. at HRC-46 in 2021)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
9) เซาท์ซูดาน: Advancing human rights in South Sudan	UK, Albania, Norway, USA	ลงคะแนน (Y19/N11/A17)	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022) *ย้ายไประเบียบวาระที่ 4 ใน ค.ศ. 2022
10) ซูดาน: Reporting by the High Commissioner for Human Rights on the situation in the Sudan	Germany, Norway, UK, USA	ฉันทามติ	N/A (in response to res. at HRC Special Session or SS-32 in 2021)
11) อัฟกานิสถาน: Situation of human rights in Afghanistan	EU	ลงคะแนน (Y28/N5/A14)	รายปี (first and latest res. at HRC-48 in 2021)
12) เวเนซุเอลา: Promotion and protection of human rights in the Bolivarian Republic of Venezuela	Argentina, Canada, Chile, Colombia, Costa Rica, Guatemala, Guyana, Honduras, Mexico, Paraguay, Peru	ลงคะแนน (Y23/N7/A17)	N/A (first res. at HRC-39 in 2018) *ย้ายไประเบียบวาระที่ 4
13) เวเนซุเอลา: Strengthening cooperation and technical assistance in the field of human rights in the Bolivarian Republic of Venezuela	Iran	ลงคะแนน (Y14/N7/A26)	รายปี (first res. at HRC-42, last res. at HRC-45 in 2020)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
14) ฟิลิปปินส์: Promotion and protection of human rights in the Philippines	Iceland	ลงคะแนน (Y18/N14/A15)	รายปี (first res. at HRC-41 in 2019) *ย้ายไประเบียบวาระที่ 10 ใน ค.ศ. 2020
15) ซูดาน: Situation of human rights in the Sudan	African Group	ลงคะแนน (Y25/N18/A3)	รายปี (latest res. at HRC-15 in 2010) *continued from UNCHR *ยุติแล้ว

ข้อมติรายประเทศภายใต้ระเบียบวาระที่ 4 ของ HRC
(Human rights situations that require the Council's attention)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
16) บุรุนดี: Situation of human rights in Burundi	EU	ลงคะแนน (Y21/N15/A11)	รายปี (latest res. at HRC-48 in 2021)
17) เมียนมา: Situation of human rights in Myanmar	EU	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022, in response to res. S-5/1 in 2007)
18) เมียนมา: Aung San Suu Kyi and other political prisoners in Myanmar	EU	ฉันทามติ	ครั้งเดียว (first and last res. at HRC-12 in 2009) *ยุติแล้ว
19) เกาหลีเหนือ: Situation of human rights in the Democratic People's Republic of Korea	EU	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-50 in 2022)
20) เบลารุส: Situation of human rights in Belarus	EU	ลงคะแนน (Y23/N6/A18)	รายปี (latest res. at HRC-50 in 2022)
21) เบลารุส: Situation of human rights in Belarus in the run-up to the 2020 presidential election and in its aftermath	EU	ลงคะแนน (Y22/N6/A19)	N/A (first res. at HRC-45, latest res. at HRC-49 in 2022)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
22) เวเนซุเอลา: Situation of human rights in the Bolivarian Republic of Venezuela	Bolivia, Brazil, Canada, Chile, Colombia, Costa Rica, Guatemala, Guyana, Honduras, Panama, Paraguay, Peru	ลงคะแนน (Y11/N3/A22)	รายปี (last res. at HRC-45 in 2020) *ย้ายไประเบียบวาระที่ 2
23) ซีเรีย: Situation of human rights in the Syrian Arab Republic	France, Germany, Italy, Jordan, Kuwait, Netherlands, Qatar, Turkiye, UK, USA	ลงคะแนน (Y25/N6/A15)	ทุกสมัยการประชุม (latest res. at HRC-50 in 2022)
24) อิหร่าน: Situation of human rights in the Islamic Republic of Iran	Iceland, North Macedonia, Moldova, UK	ลงคะแนน (Y19/N12/A16)	รายปี (last res. at HRC-49 in 2022)
25) เซาท์ซูดาน: Situation of human rights in South Sudan	UK, Albania, Norway, USA	ลงคะแนน (Y20/N16/A11)	รายปี (last res. at HRC-46 in 2021) *ย้ายไประเบียบวาระที่ 2 ใน ค.ศ. 2022
26) ฮอนดูรัส: Situation of human rights in Honduras since the coup d'etat on 28 June 2009	GRULAC	ฉันทามติ	ครั้งเดียว (first and last res. at HRC-12 in 2009) *ยุติแล้ว
27) มาลี: Situation of human rights in the Republic of Mali	African Group	ฉันทามติ	N/A

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
			(first res. at HRC-20 and last res. at HRC-21 in 2012) *ยุติแล้ว
28) เจริญ: Situation of human rights in Eritrea	Djibouti, Nigeria, Somalia	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-38 in 2018) *ย้ายไประเบียบวาระที่ 2 ใน ค.ศ. 2019
29) ลิเบีย: Situation of human rights in the Libyan Arab Jamahiriya	Jordan, the Maldives, Qatar, UK	ฉันทามติ	ครั้งเดียว (first and last res. at HRC-17 in 2011 in response to res. at HRC Special Session or SS-15 in 2011) *ยุติแล้ว
30) โกตดิวัวร์: Situation of human rights in Cote d'Ivoire	African Group	ฉันทามติ	ครั้งเดียว (first and last res. at HRC-16 in 2011 in response to res. at HRC Special Session or SS-14 in 2010) *ยุติแล้ว

ข้อมติรายประเทศภายใต้ระเบียบวาระที่ 7 ของ HRC
(Human rights situation in Palestine and other occupied Arab territories)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
31) ซีเรีย (พื้นที่โกลัน): Human rights in the occupied Syrian Golan	OIC (except Albania and Cameroon)	ลงคะแนน (Y29/N15/A3)	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022) *ต่อเนื่องจาก UNCHR
32) ปาเลสไตน์: Right of the Palestinian people to self-determination	OIC (except Albania and Cameroon)	ลงคะแนน (Y41/N3/A3)	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022) *ต่อเนื่องจาก UNCHR
33) ปาเลสไตน์และซีเรีย (พื้นที่ยึดครอง): Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan	OIC (except Albania and Cameroon)	ลงคะแนน (Y38/N4/A5)	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022) *ต่อเนื่องจาก UNCHR
34) ปาเลสไตน์: Human rights situation in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem	OIC	ลงคะแนน (Y42/N2/A3)	รายปี (latest res. at HRC-43 in 2020) *ต่อเนื่องจาก UNCHR
35) ปาเลสไตน์: Ensuring accountability and justice for all violations of international law	OIC	ลงคะแนน (Y27/N4/A15)	รายปี (first res. at HRC- 29 in 2015 and latest res. at HRC-37 in 2018, in response to

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem			res. at HRC Special Session or SS-21 in 2014) *ยุติแล้ว
36) ปาเลสไตน์ (ภาษา): Follow-up to the report of the UN Independent International Fact-Finding Mission on the Gaza Conflict	OIC	ลงคะแนน (Y46/N1/A0)	รายปี (first res. at HRC-13 in 2010 and latest res. at HRC-25 in 2014, in response to res. at HRC Special Session or SS-12 in 2010) *ยุติแล้ว
37) ปาเลสไตน์: Follow-up to the report of the independent international fact-finding mission to investigate the implications of Israeli settlements on the civil, political, economic, social and cultural rights of the Palestinian people throughout the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem	OIC, Arab Group	ลงคะแนน (Y45/N1/A0)	ครั้งเดียว (first and last res. at HRC-22 in 2013) *ยุติแล้ว

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
38) ปาเลสไตน์: Religious and cultural rights in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem	OIC	ลงคะแนน (Y31/N1/A15)	ครั้งเดียว (first and last res. at HRC-6 in 2007) *ยุติแล้ว

ข้อมติรายประเทศภายใต้ระเบียบวาระที่ 10 ของ HRC
(Technical assistance and capacity-building)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
39) ซูดาน: Technical assistance and capacity-building to further improve human rights in the Sudan	African Group	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-45 in 2020)
40) คองโก (DRC): Technical assistance and capacity-building in the field of human rights in the Democratic Republic of the Congo	African Group	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-48 in 2021)
41) แอฟริกากลาง: Technical assistance and capacity-building in the field of human rights in the Central African Republic	African Group	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-48 in 2021)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
42) ลิเบีย: Technical assistance and capacity-building to improve human rights in Libya	African Group	ฉันทามติ	N/A (traditionally annual since HRC-19 with last res. at HRC-50 in 2022)
43) เซาท์ซูดาน: Technical assistance and capacity-building for South Sudan	African Group	ฉันทามติ	รายปี (first res. at HRC-46 in 2021 and latest res. at HRC-49 in 2022)
44) มาลี: Technical assistance and capacity-building in the area of human rights for Mali	African Group	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022)
45) เยเมน: Technical assistance and capacity-building for Yemen in the field of human rights	Group of Arab States	ฉันทามติ	รายปี (first res. at HRC-45 in 2020 and latest res. at HRC-48 in 2021)
46) โซมาเลีย: Assistance to Somalia in the field of human rights	Somalia, UK	ฉันทามติ	รายปี (first res. at HRC-45 in 2020 and latest res. at HRC-48 in 2021)
47) จอร์เจีย: Cooperation with Georgia	Georgia	ลงคะแนน (Y19/N6/A20)	รายปี (latest res. at HRC-49 in 2022)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
48) ฟิลิปปินส์: Technical cooperation and capacity-building for the promotion and protection of human rights in the Philippines	Iceland, Philippines		ราย 2 ปี (latest res. at HRC-45 in 2020) *ย้ายไประเบียบวาระที่ 2 ใน ค.ศ. 2020
49) กัมพูชา: Advisory services and technical assistance for Cambodia	Japan	ฉันทามติ	ราย 2 ปี (first res. in 1990, latest res. at HRC-48 in 2021) *ต่อเนื่องจาก UNCHR
50) ยูเครน: Cooperation with and assistance to Ukraine in the field of human rights	Ukraine	ลงคะแนน (Y19/N8/A20)	ราย 2 ปี (latest res. at HRC-47 in 2021)
51) กินี: Strengthening technical cooperation and advisory services for Guinea	African Group	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-31 in 2016) *ยุติแล้ว
52) บुरुнді: Technical cooperation and capacity building for Burundi in the field of human rights	African Group	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-30 in 2015) *ยุติแล้ว

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
53) โกตดิวัวร์: Capacity-building and technical cooperation with Cote d'Ivoire in the field of human rights	African Group	ฉันทามติ	รายปี (latest res. at HRC-32 in 2016) *ยุติแล้ว
54) อิรัก: Technical assistance and capacity-building in strengthening human rights in Iraq in the light of the abuses committed by Daesh and associated terrorist groups	Arab Group	ฉันทามติ	ครั้งเดียว (first and last res. at HRC-28 in 2015) *ยุติแล้ว
55) คีร์กีซสถาน: Technical assistance and cooperation on human rights for Kyrgyzstan	Kyrgyzstan, USA	ฉันทามติ	รายปี (first res. at HRC-14 in 2010 and last res. at HRC-17 in 2011) *ยุติแล้ว
56) ตูนิเซีย: Cooperation between Tunisia and the Office of the High Commissioner for Human Rights	Canada, EU, USA	ฉันทามติ	ครั้งเดียว (first and last res. at HRC-16 in 2011) *ยุติแล้ว
57) ไลบีเรีย: Advisory services and technical assistance for Liberia	EU	ฉันทามติ	รายปี

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
			(first res. at HRC-6 in 2007 and last res. at HRC-9 in 2008) *ยุติแล้ว

ข้อมติรายประเทศภายใต้ระเบียบวาระการประชุมสมัยพิเศษหรือการหารือเร่งด่วน
(Special Sessions or Urgent Debates)

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
58) ยูเครน: The deteriorating human rights situation in Ukraine stemming from the Russian aggression	Ukraine	ลงคะแนน (Y33/N2/A12)	ครั้งเดียว Special Session or S-34/1 in 2022
59) เอธิโอเปีย: Situation of human rights in Ethiopia	EU	ลงคะแนน (Y21/N15/N11)	ครั้งเดียว S-33/1 in 2022
60) อัฟกานิสถาน: Situation of human rights of women and girls in Afghanistan	EU	ฉันทามติ	ครั้งเดียว res. at HRC-50 in 2022
61) ยูเครน: Situation of human rights in Ukraine stemming from the Russian aggression	Ukraine	ลงคะแนน (Y32/N2/A13)	ครั้งเดียว res. at HRC-49 in 2022

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
62) ซูดาน: Situation of human rights in the Sudan	Germany, Norway, UK, USA	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-32/1 in 2021
63) อัฟกานิสถาน: Strengthening the promotion and protection of human rights in Afghanistan	OIC	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-31/1 in 2021
64) ปาเลสไตน์: Ensuring respect for international human rights law and international humanitarian law in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in Israel	OIC	ลงคะแนน (Y24/N9/A14)	ครั้งเดียว S-30/1 in 2021
65) เมียนมา: Human rights implications of the crisis in Myanmar	EU, UK	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-29/1 in 2021
66) ปาเลสไตน์: Violations of international law in the context of large-scale civilian protests in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem	Pakistan	ลงคะแนน (Y29/N2/A14)	ครั้งเดียว S-28/1 in 2018

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
67) เมียนมา: Situation of human rights of Rohingya Muslims and other minorities in Myanmar	Algeria, Bangladesh, Maldives, Nigeria, Saudi Arabia, Senegal, Sudan, Turkiye	ลงคะแนน (Y33/N3/A9)	ครั้งเดียว S-27/1 in 2017
68) เซาท์ซูดาน: The human rights situation in South Sudan	Albania, Paraguay, UK, USA	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-26/1 in 2016
69) ซีเรีย: The deteriorating situation of human rights in the Syrian Arab Republic, and the recent situation in Aleppo	France, Germany, Italy, Kuwait, Qatar, Saudi Arabia, Turkey, UK, USA	ลงคะแนน (Y24/N7/A16)	ครั้งเดียว S-25/1 in 2016
70) บุรุนดี: Preventing the deterioration of the human rights situation in Burundi	USA	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-24/1 in 2015
71) อัฟกานิสถาน: Atrocities committed by the terrorist group Boko Haram and its effects on human rights in the affected States	African Group	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-23/1 in 2015
72) อิรัก: The human rights situation in Iraq in the light of abuses committed by the so-	France, Iraq	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-22/1 in 2014

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
called Islamic State in Iraq and the Levant and associated groups			
73) ปาเลสไตน์: Ensuring respect for international law in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem	OIC	ลงคะแนน (Y29/N1/A17)	ครั้งเดียว S-21/1 in 2014
74) แอฟริกากลาง: Situation of human rights in the Central African Republic and technical assistance in the field of human rights	African Group	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-20/1 in 2014
75) ซีเรีย: The deteriorating situation of human rights in the Syrian Arab Republic , and the recent killings in El-Houleh	Qatar, Turkey, USA	ลงคะแนน (Y41/N3/A2)	ครั้งเดียว S-19/1 in 2012
76) ซีเรีย: The human rights situation in the Syrian Arab Republic	Poland	ลงคะแนน (Y37/N4/A6)	ครั้งเดียว S-18/1 in 2011
77) ซีเรีย: The human rights situation in the Syrian Arab Republic	Poland	ลงคะแนน (Y33/N4/A9)	ครั้งเดียว S-17/1 in 2011

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
78) ซีเรีย: The current human rights situation in the Syrian Arab Republic in the context of recent events	USA	ลงคะแนน (Y26/N9/A7)	ครั้งเดียว S-16/1 in 2011
79) ลิเบีย: Situation of human rights in the Libyan Arab Jamahiriya	EU	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-15/1 in 2011
80) โกตดิวัวร์: Situation of human rights in Côte d'Ivoire in relation to the conclusion of the 2010 presidential election	African Group	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-14/1 in 2010
81) เฮติ: The support of the Human Rights Council to the Recovery Process in Haiti after the Earthquake of January 12, 2010: a Human Rights Approach	Brazil	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-13/1 in 2010
82) ปาเลสไตน์: The human rights situation in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem	African Group, Arab Group, OIC, NAM	ลงคะแนน (Y25/N6/A11)	ครั้งเดียว S-12/1 in 2009
83) ศรีลังกา: Assistance to Sri Lanka in the promotion and protection of human rights	Sri Lanka	ลงคะแนน (Y29/N12/A6)	ครั้งเดียว S-11/1 in 2009

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
84) ปาเลสไตน์: The Grave Violations of Human Rights in the Occupied Palestinian Territory particularly due to the recent Israeli military aggression on the occupied Gaza Strip	Cuba, African Group, OIC	ลงคะแนน (Y33/N1/A13)	ครั้งเดียว S-9/1 in 2009
85) คองโก (DRC): Situation of human rights in the East of the Democratic Republic of the Congo	African Group	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-8/1 in 2008
86) ปาเลสไตน์: Human rights violations emanating from Israeli military attacks and incursions in the Occupied Palestinian Territory , particularly in the occupied Gaza Strip	Pakistan	ลงคะแนน (Y30/N1/A15)	ครั้งเดียว S-6/1 in 2008
87) เมียนมา: Situation of human rights in Myanmar	EU	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-5/1 in 2007
88) ซูดาน: The human rights situation in Darfur (Sudan)	African Group	ฉันทามติ	ครั้งเดียว S-4/1 in 2006

ข้อมติ	ประเทศ/กลุ่มประเทศแกนนำ (core group)	รับรองล่าสุดโดย	ระยะเวลาในการเสนอข้อมติ
89) ปาเลสไตน์: Human rights violations emanating from Israeli military incursions in the Occupied Palestinian Territory , including the recent one in northern Gaza and the assault on Beit Hanoun	OIC	ลงคะแนน (Y32/N8/A6)	ครั้งเดียว S-3/1 in 2006
90) เลบานอน: The grave situation of human rights in Lebanon caused by Israeli military operations	OIC	ลงคะแนน (Y27/N11/A8)	ครั้งเดียว S-2/1 in 2006
91) ปาเลสไตน์: Human rights situation in the Occupied Palestinian Territory	OIC	ลงคะแนน (Y29/N11/A5)	ครั้งเดียว S-1/1 in 2006

ภาคผนวก ข.

ดัชนีเสรีภาพของมนุษย์ (Human Freedom Index) ข้อมูล ค.ศ. 2019⁶⁴

ประเทศ	คะแนนรวม 0-10	อันดับ	คะแนนเสรีภาพ	
			การเมือง	เศรษฐกิจ
Switzerland	9.11	1	9.56	8.48
New Zealand	9.01	2	9.33	8.56
Denmark	8.98	3	9.56	8.17
Estonia	8.91	4	9.48	8.11
Ireland	8.9	5	9.4	8.21
Canada	8.85	6	9.4	8.06
Finland	8.85	6	9.52	7.92
Australia	8.84	8	9.3	8.2
Sweden	8.83	9	9.63	7.72
Luxembourg	8.8	10	9.48	7.84
Netherlands	8.78	11	9.36	7.86
Iceland	8.77	12	9.4	7.9
Norway	8.76	13	9.5	7.72
United Kingdom	8.75	14	9.19	8.15
United States	8.73	15	9.09	8.24
Japan	8.73	15	9.26	7.98
Germany	8.73	15	9.32	7.91
Portugal	8.69	18	9.33	7.79
Taiwan	8.68	19	9.14	9.02
Lithuania	8.68	19	9.01	8.21
Austria	8.67	21	9.25	7.86
Latvia	8.67	21	9.18	7.94
Belgium	8.61	23	9.31	7.62
Czech Republic	8.61	23	9.14	7.87
Spain	8.56	25	9.04	7.89
Italy	8.49	26	9.12	7.61
Malta	8.45	27	8.75	8.03
Chile	8.44	28	8.86	7.85
Cyprus	8.42	29	8.8	7.89
Hong Kong	8.41	30	8.06	8.91
South Korea	8.39	31	8.94	7.61
Slovenia	8.37	32	9.04	7.43
Uruguay	8.36	33	9.08	7.36
France	8.34	34	8.91	7.55
Romania	8.33	35	8.65	7.88
Costa Rica	8.25	37	8.66	7.68
Bahamas	8.22	38	8.69	7.56
Slovakia	8.21	39	8.63	7.61
Georgia*	8.2	40	8.15	8.26

⁶⁴ <https://www.cato.org/human-freedom-index/2021>

ประเทศ	คะแนนรวม 0-10	อันดับ	คะแนนเสรีภาพ	
			การเมือง	เศรษฐกิจ
Armenia	8.2	40	8.32	8.03
Croatia	8.16	42	8.73	7.36
Albania	8.14	43	8.38	7.81
Panama	8.12	44	8.35	7.79
Bulgaria	8.08	45	8.3	7.76
Mauritius	8.07	46	8.01	8.16
Mongolia	8	47	8.45	7.38
Singapore	7.98	48	7.39	8.81
Poland	7.96	49	8.5	7.2
Peru	7.93	50	8.03	7.78
Barbados	7.92	51	8.65	6.91
Jamaica	7.91	52	8.06	7.71
Botswana	7.9	53	8.1	7.62
Dominican Republic	7.88	54	8.09	7.58
Montenegro	7.88	54	8.05	7.64
Greece	7.86	56	8.37	7.15
Seychelles	7.84	57	7.99	7.63
North Macedonia	7.75	58	8.18	7.13
Hungary	7.73	59	7.88	7.53
Trinidad And Tobago	7.7	60	8.01	7.27
Moldova	7.68	61	7.95	7.3
Israel	7.66	62	7.69	7.63
Suriname	7.64	63	8.63	6.14
Belize	7.64	63	8.31	6.7
Guatemala	7.63	65	7.51	7.8
Namibia	7.56	66	8.12	6.76
Serbia	7.54	67	7.77	7.22
Paraguay	7.54	67	7.78	7.22
Bosnia And Herzegovina	7.54	67	8.03	6.86
Ghana	7.49	70	8.07	6.69
Guyana	7.49	70	8.06	6.52
Ecuador	7.43	72	7.96	6.68
El Salvador	7.39	73	7.39	7.39
Argentina	7.38	74	8.73	5.5
Fiji	7.36	75	7.9	6.54
Benin	7.32	76	7.83	6.62
South Africa	7.3	77	7.53	6.97
Brazil	7.22	78	7.64	6.63
Timor-Leste	7.22	78	7.97	6.19
Haiti**	7.21	80	7.71	6.51
Kyrgyzstan**	7.18	81	7.18	7.17
Malaysia	7.17	82	6.92	7.52
Papua New Guinea	7.17	82	7.72	6.23
Nepal	7.12	84	7.41	6.71
Indonesia	7.1	85	6.98	7.26
Honduras**	7.09	86	6.97	7.26

ประเทศ	คะแนนรวม 0-10	อันดับ	คะแนนเสรีภาพ	
			การเมือง	เศรษฐกิจ
Senegal	7.07	87	7.66	6.25
Madagascar	7.02	88	7.51	6.33
Colombia	7.01	89	7.14	6.82
Lesotho	7.01	89	7.32	6.57
Malawi	6.99	91	7.72	5.96
Bolivia	6.94	92	7.41	6.28
Mexico	6.92	93	6.72	7.2
Jordan	6.91	94	6.42	7.59
Ivory Coast**	6.9	95	7.42	6.18
Thailand	6.89	96	6.9	6.87
Gambia	6.88	97	6.77	7.04
Ukraine*	6.86	98	7.33	6.2
Bhutan	6.86	98	6.9	6.82
Burkina Faso	6.85	100	7.44	6.04
Philippines*	6.83	101	6.42	7.42
Zambia	6.82	102	6.62	7.09
Liberia**	6.81	103	7.14	6.35
Mozambique	6.8	104	7.27	6.15
Gabon	6.8	104	7.51	5.8
Kazakhstan	6.77	106	6.24	7.52
Lebanon**	6.76	108	6.76	6.76
Kenya	6.73	109	6.59	6.94
Belarus*	6.73	109	6.62	6.88
Sierra Leone	6.7	111	7.12	6.15
Sri Lanka*	6.58	112	6.44	6.78
Togo	6.5	113	6.6	6.35
Tanzania	6.48	114	6.29	6.75
Cambodia*	6.47	115	5.94	7.22
Tunisia	6.46	116	6.82	5.97
Brunei	6.46	116	5.87	7.3
Niger	6.41	118	6.78	5.97
India	6.39	119	6.2	6.66
Rwanda	6.36	120	5.65	7.35
Kuwait	6.34	121	6.07	6.72
Uganda	6.32	122	5.54	7.42
Nigeria	6.28	123	5.79	6.97
Mali*	6.25	124	6.55	5.83
Nicaragua*	6.24	125	5.67	7.04
Russia	6.23	126	5.9	6.7
Azerbaijan	6.16	127	5.96	6.44
Qatar	6.15	128	5.48	7.09
Angola	6.09	129	6.5	5.5
Comoros	6.07	130	5.73	6.55
United Arab Emirates	6.06	131	5.2	7.28
Ethiopia*	5.95	132	6	5.87
Oman	5.92	133	5.36	6.69

ประเทศ	คะแนนรวม 0-10	อันดับ	คะแนนเสรีภาพ	
			การเมือง	เศรษฐกิจ
Vietnam	5.9	134	5.63	6.26
Morocco	5.9	134	5.33	6.69
Laos	5.85	136	5.3	6.6
Djibouti	5.84	137	5.24	6.68
Guinea	5.82	138	5.96	5.62
Turkey	5.79	139	5.25	6.54
Eswatini	5.79	139	5.6	6.05
Myanmar*	5.78	141	5.72	5.94
Bangladesh	5.75	142	5.52	6.05
Mauritania	5.73	143	5.18	6.49
Bahrain	5.73	143	4.59	7.33
Pakistan	5.63	145	5.41	5.95
Cameroon	5.63	145	5.47	5.86
DR Congo*	5.62	147	5.81	5.36
Central African Republic*	5.62	147	5.81	5.36
Zimbabwe	5.6	149	6.07	4.94
China	5.57	150	4.87	6.53
Chad	5.57	150	5.54	5.6
Republic of the Congo	5.55	152	5.88	5.08
Tajikistan	5.52	153	4.83	6.5
Algeria	5.26	154	5.51	4.9
Saudi Arabia	5.12	155	3.89	6.85
Libya**	5.05	156	5.17	4.79
Iraq**	5.02	157	4.49	5.74
Burundi*	5.02	157	4.57	5.65
Somalia*	4.93	159	3.68	6.67
Iran*	4.53	160	4.14	5.06
Egypt	4.49	161	3.63	5.68
Sudan*	4.48	162	4.74	4.19
Yemen*	4.08	163	3.11	5.45
Venezuela*	4.03	164	4.9	2.83
Syria*	3.66	165	2.6	5.19

ภาคผนวก ค.

ข้อมติรายประเทศในเวที HRC เรื่องฟิลิปปินส์ ประจำปี ค.ศ. 2019⁶⁵**Human Rights Council**

Forty-first session

24 June–12 July 2019

Agenda item 2

**Resolution adopted by the Human Rights Council
on 11 July 2019****41/2. Promotion and protection of human rights in the Philippines***The Human Rights Council,*

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights, the International Covenants on Human Rights and other relevant international human rights instruments,

Reaffirming the primary responsibility of States to respect, protect and fulfil all human rights and fundamental freedoms and to fulfil their obligations under the human rights treaties and agreements to which they are parties,

Recalling the repeated expressions of concern about the situation of human rights in the Philippines by the United Nations High Commissioner for Human Rights and special procedure mandate holders,

Expressing concern at the allegations of human rights violations in the Philippines, particularly those involving killings, enforced disappearances, arbitrary arrest and detention, the intimidation and persecution of or violence against members of civil society, human rights defenders, indigenous peoples, journalists, lawyers and members of the political opposition, and restrictions on the freedoms of opinion and expression, peaceful assembly and association,

Bearing in mind that, since the campaign against illegal drugs was announced in the Philippines in mid-2016, there have been allegations of the killing of thousands of people allegedly involved in the drug trade and drug use,

Reaffirming the determination of Member States to tackle the world drug problem and to actively promote a society free of drug abuse in order to help to ensure that all people can live in health, dignity and peace, with security and prosperity, and reaffirming also the determination of Member States to address public health, safety and social problems resulting from drug abuse,

Emphasizing that the right to life must be respected and protected by all law enforcement agencies in their efforts to address drug-related crimes, and that allegations of drug-trafficking offences should be judged in a court of law that adheres to internationally recognized fair trial and due process norms and standards,

Deeply concerned about allegations of threats, intimidation and personal attacks directed against special procedure mandate holders, including the Special Rapporteur on the

---

⁶⁵ <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/regular-sessions/session41/res-dec-stat>

rights of indigenous peoples and the Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions,

Welcoming the statements made by the Government of the Philippines expressing its willingness to welcome independent experts from the United Nations to conduct an objective assessment of the situation of human rights in the country,

Noting with appreciation the adoption in June 2019 by the House of Representatives of the Philippines of the Human Rights Defenders Protection Act,

1. *Urges* the Government of the Philippines to take all necessary measures to prevent extrajudicial killings and enforced disappearances, to carry out impartial investigations and to hold perpetrators accountable, in accordance with international norms and standards, including on due process and the rule of law;

2. *Calls upon* the Government of the Philippines to cooperate with the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights and the mechanisms of the Human Rights Council, including by facilitating country visits and preventing and refraining from all acts of intimidation or retaliation;

3. *Requests* the High Commissioner to prepare a comprehensive written report on the situation of human rights in the Philippines and to present it to the Human Rights Council at its forty-fourth session, to be followed by an enhanced interactive dialogue.

37th meeting

11 July 2019

[Adopted by a recorded vote of 18 to 14, with 15 abstentions. The voting was as follows:

In favour:

Argentina, Australia, Austria, Bahamas, Bulgaria, Croatia, Czechia, Denmark, Fiji, Iceland, Italy, Mexico, Peru, Slovakia, Spain, Ukraine, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, Uruguay

Against:

Angola, Bahrain, Cameroon, China, Cuba, Egypt, Eritrea, Hungary, India, Iraq, Philippines, Qatar, Saudi Arabia, Somalia

Abstaining:

Afghanistan, Bangladesh, Brazil, Burkina Faso, Chile, Democratic Republic of the Congo, Japan, Nepal, Nigeria, Pakistan, Rwanda, Senegal, South Africa, Togo, Tunisia]

ภาคผนวก ง.

ข้อมติรายประเทศในเวที HRC เรื่องฟิลิปปินส์ ประจำปี ค.ศ. 2020⁶⁶

Human Rights Council

Forty-fifth session

14 September–7 October 2020

Agenda item 10

Technical assistance and capacity-building

**Resolution adopted by the Human Rights Council
on 7 October**

45/33. Technical cooperation and capacity-building for the promotion and protection of human rights in the Philippines

The Human Rights Council,

Guided by the Charter of the United Nations, the Universal Declaration of Human Rights, the International Covenants on Human Rights and other relevant international human rights instruments,

Recalling General Assembly resolution 60/251 of 15 March 2006 and the mandate of the United Nations High Commissioner for Human Rights as provided in General Assembly resolution 48/141 of 20 December 1993,

Recalling also Human Rights Council resolution 41/2 of 11 July 2019 on the promotion and protection of human rights in the Philippines, and the expressions of concern about the situation of human rights in the Philippines, including by the United Nations High Commissioner for Human Rights and human rights mechanisms, and noting the response of the Government of the Philippines in this regard,

Condemning all acts of intimidation and reprisal, both online and offline, by State and non-State actors against individuals and groups working to promote and protect human rights and those who seek to cooperate or have cooperated with the United Nations, its representatives and mechanisms in the field of human rights,

Recognizing the cooperation between the Government of the Philippines and the United Nations country team, and taking note of the Government's efforts to further broaden positive engagement with the United Nations system through the United Nations Resident Coordinator in the Philippines, in particular through discussion of a multi-year United Nations joint programme on human rights, and noting the discussions on strengthening the role and in-country capacity of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights in providing technical cooperation and capacity-building assistance,

Welcoming in this regard the partnerships of the Government of the Philippines with international, regional and bilateral partners in the areas of human rights, accountability and the rule of law,

Recognizing the joint initiative of the Department of Justice and the Commission on Human Rights of a data-sharing agreement aimed at strengthening the capacity to investigate and prosecute cases of human rights violations, the launch in January 2020 of the National Justice Information System aimed at improving the efficiency and transparency of criminal

---

⁶⁶ <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/regular-sessions/session45/res-dec-stat>

justice within the justice system, and the expediting of the resolution of cases of those in pretrial detention pursuant to applicable laws, the strengthening of the Justice Sector Coordinating Council and the roll-out of local mechanisms aimed at facilitating coordination among local justice sector agencies, including the police, prosecutors, judges, public attorneys and managers of detention facilities, among others,

Recognizing also the participation of the Government of the Philippines in the interactive dialogue of the Human Rights Council on the situation of human rights in the Philippines at its forty-fourth session, in particular the Government's announcement of the creation of a review panel that would re-evaluate cases where deaths occurred during operations under the anti-illegal drugs campaign,

Taking note of the *Philippine Human Rights Situationer*, which contains the Government's account of the situation of human rights in the Philippines, including policy measures and responses to key allegations of human rights violations,

1. *Takes note* of the comprehensive report presented by the United Nations High Commissioner for Human Rights to the Human Rights Council at its forty-fourth session,¹ and encourages the Government of the Philippines to address the issues raised in the report and other remaining challenges in relation to the situation of human rights throughout the country;

2. *Underlines* the importance for the Government of the Philippines to ensure accountability for human rights violations and abuses, and in this regard to conduct independent, full and transparent investigations and to prosecute all those who have perpetrated serious crimes, including violations and abuses of human rights, in accordance with due process under national courts of law and in full compliance with its international human rights obligations;

3. *Requests* the High Commissioner and the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, with a view to improving further the situation of human rights in the Philippines, to provide support for the country in its continued fulfilment of its international human rights obligations and commitments, taking into account the proposed United Nations joint programme on human rights to provide technical assistance and capacity-building for, inter alia, domestic investigative and accountability measures, data gathering on alleged police violations, civic space and engagement with civil society and the Commission on Human Rights, national mechanism for reporting and follow-up, counter-terrorism legislation, and human rights-based approaches to drug control;

4. *Urges* Member States, relevant United Nations agencies and other stakeholders to encourage and support technical cooperation between the Government of the Philippines and the Office of the High Commissioner with a view to improving the situation of human rights in the country in response to the Government's requests for technical assistance and capacity-building;

5. *Welcomes* in this regard the commitment of the United Nations Resident Coordinator in the Philippines and the United Nations system working in the Philippines and others, as well as international, regional and bilateral partners, to intensify the work of the United Nations on the ground and to assist the Government of the Philippines through effective human rights technical assistance and capacity-building measures;

6. *Underlines* the importance of, and the commitment of the Government of the Philippines to, continued monitoring, assessment and evaluation of the technical assistance and capacity-building programme, and requests the High Commissioner to present an oral update to the Human Rights Council at its forty-eighth session and to submit a report to the Council at its fifty-first session, to be discussed in an enhanced interactive dialogue, with the participation of the United Nations Resident Coordinator, on the implementation of the present resolution and on the progress and results of technical cooperation and capacity-building for the promotion and protection of human rights in the Philippines.

*38th meeting
7 October 2020*

[Adopted without a vote.]

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวรวิทย์ สมุทรกลิน
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> – นักเรียนทุนรัฐบาลระดับปริญญาตรี-เอก ในความต้องการของกระทรวงการต่างประเทศ – Bachelor of Arts in International Relations มหาวิทยาลัย Georgetown สหรัฐอเมริกา – Master of Arts in Political Science มหาวิทยาลัย Stanford สหรัฐอเมริกา – Ph.D. in Political Science มหาวิทยาลัย Stanford สหรัฐอเมริกา
ประวัติการทำงาน	<p>พ.ศ. 2549 เจ้าหน้าที่การทูต 5 กองการสื่อมวลชน กรมสารนิเทศ</p> <p>พ.ศ. 2550 เจ้าหน้าที่การทูต 5 กองประมวลและวิเคราะห์ข่าว กรมสารนิเทศ</p> <p>พ.ศ. 2551 เจ้าหน้าที่การทูต 5 กองเอเชียตะวันออก 2 กรมเอเชียตะวันออก</p> <p>พ.ศ. 2555 เลขานุการโท และเลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง</p> <p>พ.ศ. 2559 นักการทูตชำนาญการ กองเอเชียตะวันออก 2 กรมเอเชียตะวันออก</p> <p>พ.ศ. 2562 ที่ปรึกษา และอัครราชทูตที่ปรึกษา คณะผู้แทนถาวรฯ ณ นครเจนีวา</p>
ตำแหน่งปัจจุบัน	นักการทูตชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานความร่วมมือลุ่มน้ำโขง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการต่างประเทศ